

EGYETÉRTÉS

Művelési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 4 korona 40 fillér.
Egyes számú helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 702. Kiadóhivatal 700.

Május elseje.

Budapest, április 30.

Majálist, rozsfüzért, valamivel merészebb szerelmi vallomásokat, a szabadban való fölfrissülést: ezt jelentette néhány esztendővel ezelőtt május elseje. Ma pedig már április derekán harci zaj veri föl a lelkeket és így készülődnek a tavasz legpoétikusabb napjára. Megszűnik a munka május elsején, a gyárakat becsukják, a műhelyek elcsöndesednek, a munkástömegek kivonulnak, ki az utcára, ki a szabadba; de nem azért, hogy a természet megújulásának ezer színpompájában gyönyörködjenek; hanem azért, hogy forradalmi harsogásuk homlokán találja a főnálló társadalmi rend épületét.

Ennek a külsőségnek az a tartalma, hogy a világ munkásainak szolidaritása dokumentáltatik. A múlt század közepén a kommunista kiáltvány elhajította ezt a mondatot: világ munkásai egyesüljete. Azóta ez a mondat, mint valami fényes meteor, végig száguldott a földtekén és mindenütt fölgyújtotta a munkásöntudatot. Ugy értelmeszték a proletárok, hogy egyik ország munkásának sorsa teljesen azonos a másik ország munkásának sorsával. A magyar ur és a magyar munkás között sokkal nagyobb az érdekellet, mind a magyar munkás és a német munkás között — ez a munkásszolidaritás. Hogy a német munkásnak más a hazája, más a nyelve, más a faja, más az istene, más a történelme, más az ege,

más a kenyere: ez semmitsem jelent. A világ valamennyi munkásának egy az érdeke: valamennyi uralkodó osztályt deposszedálni és a munkásosztályt a termelő eszközök birtokosává tenni.

Hogy a cél megfoghatóan is dokumentálhassák, elhatározták, hogy az év egy napján leteszik a szerszámot. Ezen a napon minden öntudatos munkásnak ünneplőbe kell öltözködni, pártjelvényét gomblyukába tűzi és szóval, gesztussal demonstrál a mellett, hogy a világot a sok nyomorúságtól csak a nemzetközi szociáldemokrácia válthatja meg. Mikor a szociálista nemzetközi kongresszus ezt a határozatot meghozta, nagy bölcsen hozzáfűzte (mint az egyszerű pap, ki megesküdt, hogy soha többé kártyát nem vesz kézbe... kivéve, ha alkalom nyílik rá), hogy a határozat nem kötelező és csak ott kell végrehajtani, a hol lehet. Olyan helyeken például, hol a munkálatóknak már erős szervezetük van, nem lehet május elsejét a vörös lobogóval betakarni.

Sok német munkálató-szövetség néhány heti kizárással fenyíti meg a május elsejét ünneplő lelkes proletárokat. Kéthárom heti munkabér-vesztés alkalmas a forradalmi hev lecsillapítására; de viszont vannak már oly szervezett és oly erős öntudattal bíró munkástömegek, melyeket még ilyen módon sem lehet eltántorítani attól, hogy munkás-szolidaritásuknak kifejezést adjanak. Angliában a konzervatív munkásegyletek nem

törődnek május elsejével; csak most, amikor a munkásság forradalmasítása ott is megkezdődött, gondolnak arra, hogy áldozzanak a nemzetköziség vörös oltárán. Izgalmas május elseje Franciaországban. Két évvel ezelőtt Páris halott metropolis képét nyújtotta ezen a napon. A bourgeois nem mert lemenni az utcára. Azelőtt való napon ellátta magát élelemmel és május elsején becsukta ajtaját, ablakát, leeresztette rollóját és várta a forradalom kitörését. De bizony az nem akart kitörni.

A pszichológus francziák erre rögtön észrevették a helyes utat, melyre lépniök kell. Már tavaly megpendítették a gondolatot, hogy május elseje legyen általános munkaszüneti nap, mint népi-ünnep. Még a gondolat nem érett meg végképen; de abból, hogy a szociálisták sebzett vadként ordítottak föl a „kiszajátítás” hallatára, azt lehet következtetni, hogy a május elsejei forradalmakat könnyen lehet megoldani. Tavaly már csöndes volt május elseje Párisban. Az idén pedig észre sem veszik, hogy közeledik.

Osí liberálistusáról és szabadgondolkodásáról híres Magyarországon a szociálisták úgy ünneplik meg május elsejét, ahogy kedvük tartja. Holnap elfoglalják az utcát és az uralkodó osztály előzékenyen tér ki előle: csak tessék, ha jól esik. De azért a holnapi vörös május mégis különbözni fog elődeitől; ez lesz ugyanis az utolsó május

Goldmark: Téli rege.

(Első előadás a m. kir. Operában: 1908. április 30-án.)

Írta: Erdős Armand.

Goldmark!... Ez a név fénypontot jelent a zeneirodalomban. Olyan ragyogó pontot, mely messziről hinti sugarait azokra, akik keresik az igazi művészetet az igazi zenében. Goldmark neve önmagában zenei programot képvisel, mely programnak minden száma kimagasló a maga ornamentális szépségében és mégis változást jelent a mester izlésében, lelkének átalakulásában. Sőt változást jelent abban a korban is, amelyben élünk.

Nem olyan komponista s nem oly művészi egyéniség, aki kompozícióiban, stílusában vagy fel fogásában visszafejlődésre képes volna. Goldmark a maga stíljét képviseli. Ezen a stíluskereten belül mindig van módja és eszköze a nagy alkotásra. Egy-egy műve nem szorul arra, hogy összehasonlítsuk bármely előbbi kompozíciójával; mert minden egyes műve az ő művészi pályafutásának külön fejezete, művészi egyéniségének tökéletes akkordja, amelyre a közönségesnek, a banalitásnak egy porszeme sem hullhat.

Goldmark a zenének ezidőszerint egyik legnagyobb képviselője. Gondolatait mindig ünnepi köntösbe öltözteti és csipkoszoruval övezi. Alkotásait mindig a

művészi dísz jellemzi. Egy törekvése van: hogy igazi zenét írjon; muzsikát, abban az értelemben, amelyben a zenének nincs semmi néven nevezendő mellékezelje, nincs romboló verisztikája, nincs böleselkedő alapszine sem. Abban az értelemben, amelyben nemeset és mélyen gyökeres művészt lehet a muzsikában interpretálni. Ily felfogással és ily eszközökkel indul utnak és lát munkához Goldmark.

Inspirációjának forrásai abból a föltevésből fakadnak, hogy a zene hivatása dallam és mellegység. De a dallam elveszti nemes jellegét, ha banalissá lesz; a nemes és művészi dallam nem lehet azzá, ha füttyszónak szánja. Az igazi dallam csak bensőséget, mély érzéseket és fenkölt lelkiállapotokat tartalmazó és kifejező melódia lehet. Amikor pedig Goldmark a maga határtalan szenvedélyében és alkotási vágyában, nem tévesztve szem elől a nagyot és főnséget, amikor zenei gondolatai mindig tiszta kristályokon és ezüstös színeken szűrődnek át: akkor lehet ebben az öreg és mégis ifjú művészemberben leginkább bámolni, hogy újat és mindig újat tud alkotni.

A teremő művész-genie tulajdonsága ez. Mindenre rányomja valami speciálisnak, valami eredetinek, valami újnak a bélyegét. És bármilyen speciális, bármilyen eredeti és új az, amit alkot, mégis kibontakozik előttünk a melódiák és összhangzatok tömegéből a mester ősz feje, nagyszerű sajátossága, művészi egyénisége.

Nyugodt pillantásával, fenséges csendességével nem pózol; nem mutat rá széles gesztusokkal, hogy mindenben a nagy koncepcziókkal mestere és mindig széles alapokon épít. Zenéjének bármily részlete kezdődjék is, mindig nyugodt formákban, mindig méltóságteljes szépségben történik ez. Követniünk kell az elmélkedésnek, a drámai erőnek természetes és hatalmas folyamát, amely alkotásait jellemzi. Valósággyal olybá tűnik fel művésze, mint a lassan átváltozó tenger, melyre a nap milliányi színben hinti rá sugarait; azután pedig látjuk a tenger változásait, amint viharossá lesz, hatalmas hullámokat ver és bámulva szemléljük, hogy ugyanaz a tenger, melynek fénylő, sima tükrén előbb gyermekek játszadoztak, most irtóztató elementáris erőben hullámszik és rombol.

Hisz ismerünk régi időkben is gondolatokban, invenziókban és alakításokban gazdag komponistákat, akiknek lelkéből nem szállt ki az ihlet és inspiráció, akik bizonyos magaslatra emelkedtek föl és akik azon a magaslaton meg is maradtak. De ismerünk a régi időkben olyan komponistákat is, akiknek későbbi műveiben dekadencia állt be és akik neviük megmaradását munkájuk egy töredékének köszönhetik. Goldmark az elsők közé tartozik, aki megmutatta, hogy az a föld, amelyet ő mivel, aranykalászokat terem; ezt a földet nem bántották az idők viszontagságai; nem az évtizedek súlyos

elseje, mikor a munkásságnak az általános szavazati jogot még követelnie kell. Esztendőre már nemcsak az utca lesz az a hely, ahol a proletár-had szívet kitarthatja; a parlament is nyitva lesz képviselői előtt és ezáltal a vörös május forradalmi jellegéből ismét lesurolódik néhány ujnyi réteg. A munkások ezt tagadni fogják; mert fölfogásuk szerint a szociáldemokrácia mindaddig forradalmi lesz, míg az utolsó várta is ki nem tűzte a piros lobogót.

Május elsejének ez is a jelentősége; a világ proletárai mindaddig állig föl lesznek fegyverkezve a társadalom iránt való gyűlölettel, míg csak ezt a társadalmat a maguk inye szerint át nem gyúrták.

Budapest, április 30.

Gróf Zichy Aladár Bécsben. Gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter ma reggel Bécsbe érkezett.

A képviselőház szünete. A képviselőház holnaptól kezdve május 5-éig nem tart ülést. Akkor mentelmi ügyeket és kérvényeket fog tárgyalni. Május 4-én formális ülés lesz, bizottsági jelentések és miniszteri előterjesztések átvétele végett. Holnap délután 11 órakor a Ház bizottságai tartanak ülést.

A soproni rendelet. Sopron város mai közgyűlésén Schwarz Sándor ügyvéd, bizottsági tag interpellációt intézett Töpler polgármesterhez, van-e tudomása róla, hogy a Waelder-féle ügy kapcsán a fővárosi sajtó egy részében olyan híresztelések jelentek meg, mintha Sopronban pangermán törekvések volnának észlelhetők? Mivel pedig a nemzetiségi törekvéseknek ebben a városban talajuk sohasem volt és a lakosság hazafias érzése kifogástalan, szándékozik-e a polgármester intézkedni, hogy a fővárosi sajtóban a várost ért súlyos bántalom orvosoltassék? A polgármester válaszában megütközésének adott kifejezést az alaptalan híresztelések miatt és megígérte, hogy a fővárosi sajtót felvilágosítja a helyes tényállásról. A közgyűlés a választ egyhangulag tudomásul vette.

A soproni bombácska.

Irta Mezei Ernő.

Ime, már ez is a helyzet nagy kérdése! Valóban nem vet kedvező világot a koalíció egész lélektanára az a tapasztalat sem, milyen ügyek nyernek ott rendszerint világos jelentőséget. A legnagyobb lelkiismereti problémák és a legfontosabb elvi kérdések hullámzását mindig sikerül simán, zajlás és kiabálás nélkül lefolytatni, sőt egészen új politikai mederbe áterelni. De hirtelen valami kis ügyecske, valami jelentéktelen incidens a forgószél erejével veti ki a lelket természetes sodrúkból és ragadja őket koalícióbontó, kormánytbuktató örvények felé. A politikai élet igaz, hogy általában sincs a logika biztos törvényeinek alávetve és nem ritkán esik meg benne az is, hogy kis okok nagy következményekkel járnak. De határozottan nagyon egészségtelen közéletnek kellene néznie az olyast, ahol a politikai helyzetek és következmények meghatározásában a kisebb és kisebb okok állandó és uralkodó jelentőséget nyernének.

No pedig, hogy a soproni nyelvi kérdés ma a koalíció mérlegére van helyezve, ez mintha egyenest a koalíció minden céljának és feltevésének nevetségessé tételére volna kigondolva. A koalíció mérlege csakugyan nem aranymérleg, amelyen a legfinomabb különbségeket kellene megállapítani. Ellenben a függetlenségi többség klubjában nyilván szép számmal vannak olyanok is, akik bármi apró-cseprő alkalmat is jónak tartanak arra, hogy a súlykot lehetőleg messze elvessék. Fújhatják ezt a soproni nemzetiségi buborékot száz tüdőből, teljességgel nincs oly tartalma és mérete, hogy a pusztán adminisztratív elintézésnél többet igényelhetne. És ebben az öt illeto hatáskörben gróf Andrássy Gyula a megfelelő elintézésben is részesítette. Ha nagy szempontokat akarunk alkalmazni, azt mondhatjuk, a törvényesség követelményének csak úgy

felel meg, mint annak az igazi czélszerűségnek, amelyet a hazafias sugallatnak az államférfiui megfontolással együtt kell megkeresniök. Am a belügyminiszter előtt ez a kis kérdés nem is lehetett komplikált természetű és bizonyára nem kevéssé lehetett meglepve, mikor utólag a parlamenti guzsalyon olyan fura keresztezésű csomóvá bonyolították össze.

Persze, a jelszavak nem hiányoznak, nagyon hangzatos és nagyon kényelmes jelszavak. A magyar hegemonia érdekét és a magyar államiség biztonságát, amely kétségtelenül össze van fűzve a magyar nyelv mind teljesebb érvényesülésével, ki vehetné ezt könnyelműen. Csakhogy ezt a nagy és mindig látott háttért sem szabad úgy előretaszítani, hogy miatta ne lássuk azt, ami esetleg lehet nagyon kicsi, de minden politikai rendszer mellett is kell, hogy az előtérben maradjon. Tudniillik a törvényesség egyszerű követelménye. Igenis a magyarság erőteljes térfoglalását és a magyar nyelv folytonos hódításait kell elősegítenie minden magyarnak. Minden magyarral együtt bizonyára ezt kell cselekednie a belügyminiszternek is — még ha nem is gróf Andrássy Gyulának hívják — és élnie kell evégből minden erkölcsi és jogi fegyverrel, amelyet a fennálló törvény rendelkezésre bocsát. De csakis a törvény korlátain belül. Sopronban pedig bármily elvű kormányának az idevágó előzmények és a tényleges mozzanatok egybevetéséből a nyelvkérdés jogi rendjeképp csak azt lehetne megállapítani, amit most a belügyminiszteri rendelet is olyanul elfogadott. Halljuk ugyan a nemzetiségi törvény más értelmezését is, nem is szállunk szembe ennek elméleti jogosultságával, de nem állhat meg ez az ellenkező magyarázat speciálisan Sopronban, ahol a nemzetiségi törvény életbelépte óta városi szabályrendelet alapján a közgyűlési referátumokat kívánatra a magyar után német nyelven is elő szokták adni. A törvény értelme lehet ugyan viták

terhei; ezt a földet nem változtatta meg semmi, hanem abból mindig ápolt műreemek hajtottak ki.

Igy vonul ez végig Goldmark későbbi munkáiban és így érkezünk ma ismét művészetének egyik új állomásához. Kifejlődik előttünk a Téli rege gyönyörű képe, amelyen az égboltozat pompás kék színe és a föld barna porszeméi egyforma művészi ecsettel vannak megfestve; látjuk a Téli rege sok-sok alakját, amelyek művészi összhangban mozognak és folynak egybe. Ezek az alakok valósággá varázsolják a rege tündéri képét.

A Téli rege teljesen új fejezetet jelent Goldmark Károly művészetében. Nem azt a fejezetet, amelyet az ember attól a mestertől várna, aki csöndes visszavonultságában, mély gondolatok közt tölti életét; nem azt a fejezetet látjuk a Téli regében, mely szimbolizálhatná Goldmark életét, szokásait, hanem látjuk az őz mesternek megtestesült gondolatait, amelyeket lassu léptekkel, nyugodtan sétálva követ, miközben grandiózus, drámai koncepciók kidolgozásán munkálkodik.

Shakespeare „Téli regé”-je képezi a mű alapját. Ezt a rendkívül szerencsés szöveget Goldmark úgy dolgoztatta át, hogy abból perfect, teljesen operaképes szöveg legyen. Csakis olyan rendkívül gyakorlott dalmű-komponista, a színházi reffinériának csak ilyen alapos ismerője képes arra, hogy ilyen nagyszabású cselekmény nyelv drámailag lépést tartson a zenével. A „Téli

regé”-ben nem „Eliana”-féle komédiákat játszanak; a zene méltóságos nyugodtságával párhuzamban haladnak az alakok; lépést tartanak a zene szövegével és a szöveg zenéjével. Amikor pedig drámai magaslatban az ének a nagy szenvedélyek hatalmas orkánjait fejezi ki, akkor sem téveszti el a drámai szenvedélyek lépcső-fokozatát; taktusról-taktusra, sorról-sorra művészi leg halad előre ugy a dráma kifejezésében, mint a kompozíció fejlesztésében.

Goldmarkon nem látszik meg, hogy a „Téli rege” készülése ideje alatt zenében és hangszerelésben a realizmus és verizmus tetőfokára lépett. Nem látszik meg ezen az új alkotáson, hogy azt a közönség izlése, vagy a kor idegessége befolyásolta volna. Csak az látszik meg ezen a művön, hogy Goldmark saját magát alkotja ismét újból és hogy ez a mű előfutárja egy újabb és nyugodtabb kornak, mely félredobva mindent, ami természetellenes, visszatér a tisztult és nemes finomság, az igazi művészi alkotások terére.

A „Téli regé”-ben főképpen a zenekar viszi a nagy szót, amely Goldmarkot a maga nagy fényében mutatja be újból. A kompozícióban sok nagyszabású orchestrális rész van; azért óhajtunk ezekre rátérni, mielőtt a mű többi zenei részletével foglalkoznánk.

Itt van mindjárt az első felvonás előjátéka. Grandiózus zenei alkotás ez, mely az egész dalműnek talán legkimagaslóbb része. Az előjátéknak első három taktusa egészen magyarosan hangzik s

csak a témának második része mutatja, hogy nem magyarnak volt szánva. Az előjáték további része is tele van ragyogó részletekkel; hangszerelés dolgában oly teljesen új és különleges változatokat tüntet föl, hogy bámulnunk kell az őz mester ifjú gondolatait, amelyekkel végtelen fantáziával és szinte fékezhetlen szenvedélyvel emeli eszméit a hatalom és erő legmagasabb ormára. A második felvonás előjátéka szintén nagymértékben váltja ki csodálatunkat; csak az esik küssé zokon, hogy a „Házitűcsök” ismert, népszerű előjátékának nagyon is hű utánzata, vagy legalább is arra a mintára készült. A harmadik felvonás rövid introdukcióval kezdődik és nem képez önálló zenedarabot. Van azonkívül a dalműben számos zenekari rész, amelyekről alább, a részletkérdéseknél fogunk beszámolni.

At akarunk térni a darab szövegére, melyet bár mindenki ismer, de amelyet röviden mégis reprodukálunk, hogy azután ezzel kapcsolatban a zene részleteiről szólhassunk. A dalmű szövege rövid foglatban ez: A féltékeny király, az eltagadott és kitesztott királyné és a kitett gyermek viszontagságait, harczeit foglalja magában a librettó. Egészen Shakespeare nyomán és még sem egészen. A kitett gyermek Csehországba kerül. Kisérte a vadállatok széttepiék, magát a királylányt a sors egy juhász kezébe juttatja, aki fölneveli. A leány széppé, varázsszá fejlődik oly mértékben, hogy a cseh királyfi belészeret. A király hallani sem akar a szerelmesek egyesüléséről, de ezek Szi-

tárgya fogva rezett elismertvény hozásn meg. I egyik nak ta tisztán lenség ügymé sal, ho negyv előbbi sitettel Az helyen megáll nók en biznun mészet és hat nek id De aki zet vá törvén jó, nek minisz sopron „quieta kedvte ment éppen nak rá dokat Gyula bombá nek, al nak el is tiszt czionál részbe az ors Andrá

eziliába tozik. király s ből a r Leontes házassá librettis szemm megzet amelye

A hiven, e juk azo nyörü demeln „Ah bo mesése utolsó a felvon a Sába tével b Ez is a legga dott ősz keznek mélysé mester egy fin kövei felvoná és sok zene-

tárgya, de éppen ilyes kontroverz voltánál fogva nem döntheti meg a régen meggyökeresztett és minden fórum által törvényesül elismert gyakorlatot. Ilyen esetben a törvény többféle magyarázatát és eltérő alkalmazását csakis magának az egész törvényhozásnak illetékes kijelentése szüntetheti meg. Így vallja ezt a mi alkotmányunknak egyik alaptörvénye. Nagy elbizakodottságnak tartjuk azért, ha valaki a törvénynek tisztán egyéni feloldása alapján a belügyminisztert, hozzá oly merész megokolással, hogy törvénytelennek jelenti ki azt a negyvenéves városi gyakorlatot, melyet az előbbi kormányok mint törvényest szentesítettek.

Az oly nyelvi és politikailag exponált helyen, aminő Sopron, ahelyett, hogy a már megállapodott törvényes viszonyokat akarók erőszakosan megbolygatni, meg kellene biznunk abban, hogy a magyar nyelv természetes terjedése fogja feleslegessé tenni és hatályon kívül helyezni a német nyelvnek idáig biztosított fakultatív használatát. De akik ebben bizni nem tudnak, a mai helyzet változtatására törvényes alapot csak új törvényben találhatnak. Amíg ez létre nem jön, nekik is igazbölcsességül kell a belügyminiszternek betudniok azt, hogy néhány soproni ur mérgeskedéseért nem tért el a „quieta non movere” elvétől. Akiknek pedig kedvtelésük talán az volna, hogy a parlament helyzetét zavarossá tegyék, vagy éppen a koalíciót szétrobantsák, találhatnának rá mindig nagyobb okokat is, szebb módokat is, mint hogy folytonosan Andrassy Gyula lábai elé vetik hojmi zsebből szedett bombácskáikat. Az országban sokan lehetnek, akik a keserű csaiódás érzésével vannak eltelve a koalíció irányában, de azzal is tisztában van mindenki, hogy ha a koalíciónak van rendeltetése és feladata, ez részben ahhoz az erkölcsi erőhöz és ahhoz az országos bizalomhoz van fűzve, amelyet Andrassy Gyula egyénisége képvisel és vitt

eziliába szöknek. Sziciliában a sorsuk megváltozik. A hercegnőt elismerik királylányának, a király szíve is meglágyul. Hermionát tetszhalálából a muzsika hangjai életre ébresztik megint s Leontes visszakapja a leányát. A cselekmény házassággal végződik. Az eredeti öt felvonást a librettista három felvonásra vonta össze, ügyes szemmel választva ki azokat a részeket, amelyek megzenésítésre alkalmasak és mellőzve azokat, amelyek erre kevésbé alkalmasak.

A dalmi egyes részleteiről, szokásunkhoz híven, ezuttal sem kívánunk foglalkozni. Felsoroljuk azonban azokat a részeket, amelyek a gyönyörű nagy egészben is különösebb figyelmet érdemelnek. Az első felvonásban Polixenes áriája „Ah boldogság” kezdettel, megindítóan lágy és mesésen szép. Az altató dal és később Hermione utolsó áriáját is kiragadjuk az egészből. Ebben a felvonásban van egy induló-féle is, olyan mint a Sába királynőjében. Amikor Hermione kíséretével belép a színpadra, akkor játszsa a zenekar. Ez is mestermű. A második felvonás zeneileg a leggazdagabb. Goldmark ebbe sok kincset lortolt össze. Itt a szebbnél-szebb részletek következnek. Perdita és Florizel szereimi köttőse mélységében és hangulatában egy igazi nagy mester munkája. A karok és főleg a tánczene, egy finom filigrán-szerű valczer, valóban drágaköveinek a kincsalmázatának. A harmadik felvonásban Leontes ismét hálás szerephez jut és sok lebilincselő része van szerepének. — A zene- és énekrészeknek ez a rövid kivonatos

bele a koalícióba. És különösen áll ez a választási reformra, ennek a parlamentnek létfeladatára nézve. Ő is azt mondhatja, amit egy beteg francia királynak orvosa mondott, mikor a halállal fenyegette: Felséged engem egy nappal sem fog tulélni.

A t. Házból.

Az új ülészakban az első nap után következett a második. A tárgysorozatban kevesebb a változatosság. A vakáció ideje alatt előkészített pikantériákat elfogyasztották már tegnap, mint a torkos gyermekek, akik, ha hozzájutnak a befőttes üveghez, nem gondolnak a másnapra. Annál kevésbbé, mert attól félnek, hogy rajtacsipik és eldugják előlük. Az interpellációkat elpuskálták egyetlen ülése alatt. Maradna mára egy indítvány indokolása, hogy a Ház fejezze ki bizalmatlanságát az elnökség működésével szemben. De az indítványozót Maniu Gyulának hívják és pártállására nézve nemzetiségi képviselő. Tehát, ha ő bizalmatlanságot érez, ez nyomós ok ahhoz, hogy a magyar pártok bizalma annál inkább megerősödjék. Aztán itt van Bozóky Árpád indítványa az alelnökök fizetésének eltörléséről. Ez is jó lett volna valamikor régen, amikor minden hivatal ur passzió volt és amikor az alelnökök csak hetenként egyszer kerültek s akkor is felváltva, az emelvényre. De amikor a király is fizetést kap, holott még nagyobb hatalma van, mint egy elnöknek. És a portásnak is van fizetése, pedig csak arra ügyel, hogy nyitva legyen az ut, amikor a képviselőknek bejönni méltóztatik és nem arra is, hogy mi jön ki a képviselők száján. És aztán mostanság minden ülésen mind a két alelnöknek jelen kell lennie, mert az elnök mindig szerephez akarja juttatni őket, hogy ő maga a folyosón csinálhassa azt, amit az elnöki széken nem szabad tenni, tudniillik a politizálást. Tehát Rakovszky is, Návay is nyugodtan fizette ki a reggeli kávéját, egyik se félt attól, hogy a Bozóky indítványa miatt inségre jut. Sőt, hír szerint, Návay két kilót rendelt és egy koldusnak három forint alamizsnát adott,

ismertetése természetesen csak halvány tájékoztató akar lenni és egyáltalán nem meríti ki mindazt, ami felemlítésre méltó.

A dalmi szövegét Dóczy Lajos fordította le magyarra. Nem tudjuk, ki ez a Dóczy Lajos. Egy kiváló író Dóczy Lajost ismerünk, de a szövegfordító, úgy látszik, csak névrokona. A szövegben például a következő mulatságos részek fordulnak elő. Az első felvonásban például Hermione altatja gyermekét és kéri, hogy hunyja be a szemét. A szövegben ez így hangzik:

Csak most ne nézz rám
Mert tiszta károd
Ha bé nem zárod
Kék szem.

Ez csak elég izgató! Később, amikor Hermione férjének esküszik, hogy hű volt hozzá, így szól:

Ugy éljek én és gyermekem
Hű voltam jó férjem.

De ezek csak apró töredékei, ennek a fordításnak, amelynél rosszabb még nem hagyta el a sajtót.

Átterve most már a bemutató előadásra, természetesen, hogy a műnek hatalmas nagy sikere volt és ezt emelte az illusztris ősz szerző jelenléte. Az első felvonás után, amikor a szereplők Goldmarkot a lámpák elé hozták, tomboló tapsvihar tört ki és a mester több, mint tizszer volt kénytelen a közönség előtt megjelenni. De ez a nagy taps ismétlődött a második felvonás előjátéka és a második felvonás vége után. Goldmar-

mert az csanádmegeyi illetőségének mondotta magát.

Amint látható, ezek se lehettek izgató témák. A többi tárgy pedig, a bizottságok megválasztása, alakulása és a képviselőknek osztályokba sorsolása nem kecsegtetett semmi érdekességgel. Hát aki a tárgysorozat szerint igazodik, egész nyugodtan otthon maradhat. Csak a Balaton törzsvendégei, meg a szorgalmas újságolvasók igazodhattak másképpen. Csak nekik nem volt meglepetés, hogy a képviselőház folyosójára érkezve, ott lármázó csoportokat, kiabáló és kézzel-lábbal gesztikuláló embereket láttak. Ha Zsitvay itt lenne, bizonyosan odaszólna:

— Ne tessék itt köfálkodni! Végrehajtó közeg! Tisztítsa ki a helyiséget!

Zsitvay Leó, a törvényszéki elnök a parlamentben... Mit keresne itt? Csak amit a képviselők a törvényszéken, ha ott parancsolni akarnak. Zsitvay?... Igen. Ez a név hallatszik minduntalan a folyosó valamennyi szögletéből és teljesen lefoglalja a figyelmet. Hát persze. Számitani lehetett volna a parlamenti diskurzusokra, mihelyt hallottuk, hogy Zsitvay a Polónyi—Lengyel-ügy tárgyalása közben a karzatról az ott lármázó képviselőket úgy kidobatta, mintha csak hétköznapi, a városiigeti bennszülőttek csoportjából való tárgyalási kibiczek lettek volna. Azaz, hogy azokkal kevesebb baja szokott lenni. Mert azok tanulni járnak a tárgyalásokra, hogy miképpen kell felelni a kérdésekre az egyes szakmabelinek, hogy a betöréses lopásért, mily másféleképpen a rablásért, súlyos testi sértésért, meg a halált okozó késelésekért. S amíg tanulnak, inkább csendben vannak a csibészek. A képviselők ellenben nemcsak tanultak, hanem bele is szólottak a tárgyalásba és addig akarták dirigálni Zsitvayt, amíg az öreg ur kapta magát és kidirigálta őket.

Akárhogyan is nézzük, ez a dolog a publikum szemében egy kicsit rokonszenves. A képviselők annyira kiváltságos előnyökkel rendelkeznek s az ő mentelmi jogkörükben ugyannyira elzárkóznak és onnan mindenkit kidobálnak, hogy végre, ha őket akolbólítják ki valahonnan, ahol nincs más jussuk, mint közönség gyanánt

kot látszólag meghatotta az őszinte, meleg ünneplés. A szereplők is egészen sarkukra álltak. Legelől Antheas, aki Leontes szerepét kifogástalan magyar szövegben és hősies kitartással, nagy erővel énekelte. A szerepet vas kézzel fogta meg és úgy ábrázolta és énekelte, amint ezt az ő kiváló gondosságától s ambíciójától régóta megszoktuk. Mellette állt Tarkács remekhangú Polixenese. Az első felvonásbeli áriáját csodás művészetével énekelte. Vasquez asszony, mint Hermione, ezüstös, szép hangját teljes tisztaságában hozta a színpadra és Sándor Erzi virtuozan és muzsikális intelligenciájának szingardagságában ábrázolta Perdita szerepét. A kisebb szerepek közül Arányi és Hegedűs tűntek ki. Utóbbi egy félszeg pásztor alakjában remekelt. Diszletek, rendezés magas színvonalon voltak előkészítve. Karok és zenekar remekeltek. Utóbbi Márkus Dezső mester vezénylete alatt olyan két előjátékot produkált, amelynél különbet képzemi sem lehet. Márkus Dezső különben is nagy Goldmark-ismerő és biztos kézzel hozta napfényre a partitúrában elrejtett sok-sok kincset. Az est sikeréből nagy rész őt illeti.

A „Téli regge” fényes diadalban vonult be operánkba és reméljük, hogy a művet tavaszszal és ősszel is sokszor fogjuk hallani.

A mai premiérré gyönyörű publikum gyűlt össze. Egyik páholyban ott ült Eliana a czvikkeres és hosszuszakállu szerzője. Ő is tapsolt, mert ő jó — kolléga!

üldögelni, hát ezen bizony örvendenek. Ez is olyan, mint amikor a hóhért akasztják.

De nem is ezen kezdik a lármát. Először is visszahozatták az újságírók kanapéját, melyet tegnap elvitettek. És azután, éppen hogy az újságírók hallják, nagyon erősen bírálni kezdték a Zsitvay Leó elnöklési módját. Hogy elfogult Polónyi Géza ellen. Hogy megakadályozza őt adatai elterjesztésében. Lengyeléknak, meg Vázsonyiéknak kedvez.

— El kell csapni! — süvölt végig egy hang a folyosón.

El... csap... ni?... Jól hallunk-e? A képviselő urak kineveznek... és ők elcsapnak... főispánt... tanfelügyelőt... tanárt... És most már a bírót is? Hogyne. Mindenkit. Az utkaparótól kezdve a csillagos égig minden élőlény és élettelen tárgy sorsa az ő kedvüktől függ. Csak épen a királyt nem csaphatják el. A király ellenben kinevezi az ő minisztereket és a miniszterek gondoskodnak a képviselőkről. De aztán, ha meg vannak a képviselők, akkor...

— Mi az? — mondja egy heves ifju. — Hogy ha Günther nem akarja, akkor nem lehet elcsapni Zsitvayt, akkor megbuktatjuk a gazdáját...

— A gazdáját? Hát egy törvényszéki bíró bíró nem-e a legideálisabb független ember, hát annak is van gazdája?

— Hogyne volna. A miniszter az ő gazdája, Günther a gazdája, azt buktatjuk meg.

Eképpen csevegtek nagyon hangosan. A Vázsonyi-pártiak védtek Zsitvayt, de a többiek letorkolták.

— Százan aláírunk egy ívet, követelve, hogy Zsitvayt ellen indítsák meg a fegyelmet.

És már Ugron Gábor interpellációra készül.

— Tűrheti-e a miniszter a Zsitvay jogtalan pártoskodását.

Gróf Andrassy a vitaközök közé áll:

— Ugyan kérem, hová gondolnak. A bírói függetlenséget tán csak még se tessék parlamenti vitában eldönteni...

Egy percz mulva zsidó-vita van. Sándor Pált támadják, mert pogromot festett a falra. Hogy Polónyi zsidóüldözést akart rendezni. A támadás egyre hevesebb.

— Kitért az antiszemitizmus — újságotla Rakovszky István.

És még inkább összegabalyodnak az ügyek. Szatmári Mór is Zsitvayt ellen szól:

— Na tessék — kiáltoznak — hát Szatmári is reakcionárius! Hát ő is antiszemita?

A harsány zajba beleszól bölcs szentenciával a felvidéki Csitány Béla:

— Kérem szépen, ma minden tisztességes zsidó antiszemita.

Háromnegyed egy órakor már az a helyzet, hogy végigszaladnak a folyosókon a legújabb tervvel:

— Fáklyászenét kell rendezni Polónyi Gézának!

És amikor öt perczel később Farkasházy Zsigmond egy közbeszólásban véletlenül a teremben kimondta a Polónyi Géza nevét, hát a függetlenségi párton és a néppárton nagy éljenzés keletkezett:

— Élje Polónyi! Éljen! — hallatszott mindenünnen.

Ennyi nyoma marad a Ház naplójában annak, hogy ámbár teljesen közömbös és jelentéktelen ügyek voltak napirenden, a képviselőház minden tagja a nap legszenzációsabb eseményével, a Polónyi-pörrel foglalkozott.

A miniszterelnök Bécsben.

— Közös miniszteri tanácskozások. —

Budapest, április 30.

A jövő évi költségvetés előirányzatának megállapítására ma délelőtt ült össze Bécsben a közös miniszteri tanácskozás. Az értekezleten báró Aehrenthal közös külügyminiszter, Schönauich tábornagy közös hadügyminiszter, báró Burián közös pénzügyminiszter, dr. Wekerle Sándor magyar miniszterelnök, báró Beck osztrák miniszterelnök, Popovics magyar pénzügyi államtitkár, Koritovszki osztrák pénzügyminiszter és Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok vettek részt.

A katonatisztek fizetésemelésének és a delegációk összehívásának kérdése körül támadt bonyodalom elsöranguan nevezetes politikai eseménynyé avatták a mai közös miniszteri tanácskozást. Nálunk is, Ausztriában is feszült érdeklődéssel várta az egész közvélemény a mai tárgyalások eredményét, amelyből ki kellett volna tűnnie, hogy a magyar vagy az osztrák álláspont győzedelmeskedett-e. Délelőtt is, délután is folytatták a tanácskozást, amelynek az lett az eredménye, hogy a döntést elhalasztották. Nem állapotok meg sem a delegációk összehívásának idejében, sem a tiszti fizetések fölémelésének kérdésében. A bécsi jelentések pedig már arról adnak hírt, hogy a katonatiszti fizetések emelésének kérdése nem egyetlen tárgya volt a közös minisztertanácsban a megbeszéléseknek. Más fontos kérdéseket is tárgyaltak ott. Azt a kérdést, hogy a tisztek a fizetésemelést mely időponttól fogva kapiák, a minisztertanácsban még nem került szóba. Ezzel a kérdéssel csak az 1909. évi költségvetés elkészülte után lehet foglalkozni. Akkor kerül majd szóba a póthitel, melyet a közös miniszterek a delegációk elé terjesztenek. A tárgyalásokat a mai minisztertanácsban nem zárták le, hanem az csak egy, mintegy tíz nap mulva a király elnöklése alatt tartandó közös minisztertanácsban fog megtörténni. A mai minisztertanácsot kevéssel egy óra előtt félbeszakították és délután három órakor folytatták, úgy, hogy Wekerle miniszterelnök és Popovics államtitkár csak az éjjeli vonattal térhettek vissza Budapestre. A tárgyalásokon semmiféle új momentum nem merült fel, azok teljesen a rendes mederben mozogtak. A mai napon csak a külügyi, pénzügyi és számszéki költségvetések kerültek sorra, míg a hadügyi költségek felett való tárgyalást május tizedikére, a német fejedelmek látogatása utáni időre halasztották. A „kritikus nap” tehát nem bizonyult kritikussá.

Meg kell azonban állapítani, hogy a „kritikus nap” azért maradt el, mert azt a kérdést, amely körül az ellentétek kiélesedhetnek, nevezetesen a tiszti fizetések rendezését, ma nem vették tárgyalás alá. A hadügyi költségvetésnek ezt a részét május tizedikére hagyták, amikor koronatanácsban fognak dönteni a kérdés fölött. Akkor fog tehát kitörni a lappangó válság, amelyet Aehrenthal és Schönauich ígéretei idéztek elő.

A déli tanácskozás befejezése után egy hírlapíró azt a kérdést intézte Wekerle miniszterelnökhöz, hogy mi volt az értekezlet tárgya?

— Az értekezlet tárgya — válaszolta a miniszterelnök — az 1909. évi közös budget volt.

— A hadsereg költsegtetése is?

— Nem, arról még nem tanácskoztunk, csak a külügyminisztérium, a közös pénzügyminisztérium és a közös legfelsőbb számszék előirányzatait beszéltek meg.

— A tisztifizetésekről nem esett szó?

— Nem, mert ne gondolják, hogy ezenkívül más fontos kérdés nem is létezik.

— Bizonyos az, hogy a tavasszal a delegációk összeülnek?

— Nem, még nem bizonyos, mert az a két parlament helyzetétől függ.

— Mikor folytatják, kegyelmes uram, a minisztertanácsot? — kérdezte tovább a hírlapíró.

— Még az sem bizonyos.

— Esetleg csak a fejedelmek látogatásai után?

— Mindenesetre csak azután, Május második felében a parlamenti viszonyok alapján tovább intézkedhetünk.

A közös miniszteri tanácskozásról félhivatalosan ezt jelentik:

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, aki az első délelőtti órákban Vértessy Géza államtitkárral hosszabb sétát tett, tíz órakor a külügyi hivatalba ment, ahol báró Aehrenthal külügyminiszter elnöklésével közös miniszteri értekezlet volt; ezen a közös minisztereken kívül résztvettek: magyar részről dr. Wekerle Sándor miniszterelnök és Popovics Sándor pénzügyi államtitkár, osztrák részről pedig báró Beck miniszterelnök és lovag Koritovszki pénzügyminiszter. A közös miniszteri értekezlet háromnegyed egy órakor félbeszakították a résztvevők villásreggeli mentek. A tanácskozást délután három órakor folytatták. Ezzel az értekezlettel kezdődött az 1909. évi közös költségvetési előirányzat megállapítására vonatkozó tárgyalás, amelyet, minthogy dr. Wekerle miniszterelnöknek még ma vissza kellett utaznia Budapestre, a legközelebbi időben folytatnak és befejeznek. A záróértekezleten, mint szokásos, előreláthatólag az uralkodó fog elnökölni. Tegnap lovag Koritovszki osztrák pénzügyminiszter és Popovics Sándor államtitkár több órán át tartó tanácskozást folytattak, amelyen főleg a pálinkaadó időszerű kérdéseiről beszéltek. Sztérenyi József kereskedelemügyi államtitkár már tegnap délután visszatért Budapestre.

Az 1909. évi közös költségvetés előirányzat megállapítása dolgában tartott közös miniszteri értekezletet délután három órától este nyolcz óra utánig folytatták. A tárgyalásokat, amelyeket ezuttal befejeztek, alkalmasint május közepén fogják folytatni. Elintézetlen csak a hadügyi költségvetés előirányzat egy része maradt.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök és dr. Popovics Sándor pénzügyi államtitkár ma éjjel visszautaztak Budapestre.

Éjjel jelentik Bécsből: A külügyminisztérium palotájában ma délelőtt tíz órakor közös minisztertanácskozás volt, amelyen báró Aehrenthal közös külügyminiszter elnökölt. A konferencián a magyar kormány részéről Wekerle miniszterelnök és Popovics államtitkár, osztrák részről báró Beck miniszterelnök és Koritovszki lovag pénzügyminiszter vettek részt. A tanácskozáson ezenkívül részt vettek Schönauich közös hadügyminiszter, báró Burián közös pénzügyminiszter és gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok. A jegyzőkönyvet Günther osztálytanácsos vezette. A miniszteri tanácskozás az 1909. évi közös költségvetés megállapításával foglalkozott. A tanácskozást május közepe táján folytatják.

A külügyminisztériumban folyt miniszteri tanácskozást délután három órakor folytatták. A tanácskozás este hét óráig tartott. Értesítéseink szerint ma még nem intézték el a delegáció jövő ülésszaka elé terjesztendő összes javaslatokat. A ma el nem intézett javaslatok ügyében a május

közepe táján tartandó második tanácskozás fog határozatot hozni. Wekerle miniszterelnök ma éjjel Popovics államtitkár társaságában visszautazott Budapestre.

Akik bizalmatlanok.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, április 30.

Megválasztotta ma a Ház a bizottságokat, kisorsolta az osztályokat, az összeférhetlenségi bizottság tagjai letették az esküt: — ezek az új ülészekkel járó formalitások annyi időt vettek igénybe, hogy a napirend többi pontjára már nem sok maradt. De a folyosói élet még erről is elterelte az érdeklődést. A Polónyi-Lengyel-pör ugyanis annyira lekötötte a figyelmet, hogy Maniu Gyulának az elnökség iránt való bizalmatlansága megokolását alig hallgatták néhányan. A kormány nevében Kossuth Ferencz mondotta el, miért nem lehet a nemzetiségi képviselő indítványát napirendre tűzni. Ugyancsak a kereskedelemügyi miniszter elnevezte, hogy Bozóky Árpád indítványát napirendre tűzzék. (Bozóky az alelnökök fizetésének eltörlését indítványozta és ezt okolta meg ma.)

A legközelebbi ülés hétfőn lesz.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Hammersberg László és Raisz Aladár. Az elnök: Megnyitja az ülést.

Bejelenti, hogy Henz Károly lemondott jegyzői állásáról.

Ezután a bizottságokat választották meg és az osztályokat sorsolták ki, az állandó összeférhetlenségi bizottság tagjai pedig letették az esküt.

Ezútcél után.

Bizalmatlanság az elnök iránt.

Maniu Gyula: Megokolja indítványát, hogy a Ház jelezze ki bizalmatlanságát az elnökség iránt. A házszabályokkal visszaélés történt. A nemzetiségi képviselők szemben az elnökség egyoldalúan járt el. (Élénk ellentmondások.) A házszabály revíziójának tárgyalásánál minden ok nélkül megvonták tőlük a szót.

Felkiáltások: Nem igaz! Ok nélkül soha sem vonták meg a szót.

(Rakovszky István és Návay Lajos alelnökök felmennek az elnöki emelvényre és onnan hallgatják meg a bizalmatlansági indítványt.)

Maniu Gyula megemlíti, hogy az elnök Farkasháznak nem engedte meg indítványa előterjesztését.

Kállay Lipót: No, Farkasházy, mit szólna a védelemhez?

Farkasházy Zsigmond: Az a kérdés, hogy igazat mond-e? Mikor Polónyi betértesztette a disszidensek indítványát, akkor megtámadták, most pedig éljenek.

Felkiáltások: Igenis éljenek! Éljen Polónyi! (Hosszas éljenzés és taps.)

Farkasházy Zsigmond: Éljen! Én is azt mondom!

Maniu Gyula felpanaszolja, hogy a kérdésekhez sem engedték szólani.

Az elnök: Joga van a képviselő urnak az elnökséget bírálni, de a kérdés feltevéséhez való hozzájárulást a Ház nem engedte meg és nem az elnökség.

Maniu Gyula: Kivált Rakovszky elnöki eljárása ellen van kifogása: Rakovszky ugyanis sokszor a szót sem adta meg neki és társainak.

Felkiáltások: Jól tette, okosan tette! Bár most is megakadályozná!

Maniu Gyula: Arra kéri a Házat, hogy indítványát tűzze ki tárgyalásra.

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter arra kéri a Házat, hogy Maniu indítványát ne tűzze ki tárgyalásra. (Helyeslés.) Az alelnökök nagyon nehéz körülmények között megóvták az elnöki szék tekintélyét és mindig igazsággal mérték. (Éljenzés.) Az elnök iránt az egész Ház bizalommal van, mint a két alelnök iránt is, akiket éppen most választott meg újra és ezzel kifejezte bizalmát is. (Hosszas, zajos éljenzés.)

A Ház nem tűzte ki tárgyalásra az indítványt.

Az alelnökök fizetése.

Bozóky Árpád okolja meg ezután azt az indítványt, hogy a Ház törölje el az alelnökök fizetését. Kérését éppen Rakovszky István alelnöknek négy,

év előtt mondott beszédével okolja meg, amelyben igen erős okokat hozott föl a fizetés ellen. Kéri tűzék ki indítványát tárgyalásra.

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter: Tudomása szerint az alelnökök akkor is teljes készséggel teljesítik kötelességüket, ha honoráriumot nem kapnának. De nagyon helyes, hogy honorálják őket. Ő (Kossuth) a maga részéről annak idején helyeselte, hogy az alelnökök fizetést kapjanak, mert ha a képviselők, a háznap, az elnök és a jegyzők kapnak fizetést, méltányos, hogy az alelnökök is kapjanak. (Helyeslés.) Fontos hivatást teljesítenek és a honorárium igen tisztességes, demokratikus dolog. Én is dolgoztam, ugymond, igen sokáig honoráriumért. Kérem a Házat, hogy az indítványt ne tűzze ki tárgyalásra. (Élénk helyeslés.)

A Ház az indítványt nem tűzte ki tárgyalásra.

Az elnök javaslatára a Ház elhatározta, hogy legközelebbi ülését hétfőn tartja, amelyen a bizottságok terjesztik be jelentéseiket. Kedden a Ház a mentelmi ügyeket és a kérvényeket tárgyalja.

Az ülés délután két órakor ért véget.

Budapest, április 30.

A horvát gyorsírók ügye. A horvát képviselők nevében Medakovicz Bogdán elnök ma Justh Gyula képviselőházi elnökhöz azon kérést intézte, hogy a költségvetési vita tartamára kellő számú horvát gyorsíró alkalmazásáról gondoskodják. A horvát képviselők ugyanis a költségvetési vitában részt akarnak venni és kívánják, hogy beszédeik a hivatalos naplóban közzététessenek. A legutóbbi ülészekben a horvát gyorsírókat egyéb okokon kívül, főleg a jelentékeny költségek miatt nem alkalmazták újr. Amennyiben a költségtöbblet lenne az akadály annak, hogy a horvát gyorsírók a vita tartamára ismét alkalmaztassanak, a horvát képviselők kijelentették, hogy a költségekhez szükség esetére önszántukból hozzájárulnak. Justh Gyula képviselőházi elnök Medakovicz ezen kérésére azzal válaszolt, hogy ma nem ér rá az ügygel foglalkozni, hanem, hogy kedden meg fogja beszélni az ügyet a horvát képviselőkkel.

A nagybereznai választás. Nagybereznáról táviratozzák, hogy a főispánná kinevezett Nehrebeczky György helyébe ma Rohonczy Lőrinczet egyhangulag képviselővé választották alkotmánypárti programmal.

A kápolnai mandátum. A kápolnai kerületben, amelyben Samassa János lemondása következtében új képviselőválasztás lesz, a függetlenségi párt Maczky Emilt, Heves város főjegyzőjét, a kápolnai járás volt főszolgabíráját lépteti fel. A balpárt ellenjelöltet állít, valamint szocialista jelölt is lesz.

A szabadelvű-párt feltámadása. Zomborból táviratozzák: Tegnap a volt szabadelvű-párt számos tagja értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a régi szervezetet továbbra is fenntartják és hogy a megyei ügyek intézésében tevékeny részt vesznek. Az egybegyűlt értekezlet a párt elnökévé Latino-vits János főrendiházi tagot, társelnökökké Latino-vits Pál nyug. főispánt és Dungserszky István nagybirtokost, jegyzővé Pasztrovics János zombori ügyvédet választotta meg. Azután megalakult a végrehajtó-bizottság, amelynek tagjai lettek dr. Molnár Károly, Lebach László, Dungserszky Gedeon, dr. Récsy Ede, ifj. Szemző Gyula és legifj. Szemző István. Végül megalakult a 18 tagból álló választmány és az 50 tagból álló nagybizottság.

KÜLFÖLD.

Az osztrák Reichsrath ülése. A beérkezett irományok között van a német pártok sürgősségi javaslata, amelyben a prágai tartományi főtörvényszéknek a csehországi német területen levő bíróságok nyelvhasználatára vonatkozó törvényellenes határozatainak megszüntetését kérik, amelyben továbbá a csehországi postai szolgálat törvényes rendjének helyreállítására kérnek azonnali törvényes intézkedéseket. Ezen interpellációban a benyújtók felszólítják továbbá a kormányt, hogy a német nyelvnek, mint a postai szolgálat belső hivatalos nyelvének kizárólagos használatára vonatkozó törvényes rendszabályokat ismét teljes érvényre juttassa és a történt szabálytalanságokat a legszigorúbban büntesse. Az egész ülés az irományok felolvasásával, valamint több miniszternek az interpellációkra adott válaszával telt el. A következő ülés hétfőn délután lesz.

Az interpellációk közül egyik a prágai tartományi főtörvényszék nyelvrendeletére, valamint a csehországi vasutak felosztására vonatkozik, egy másik pedig a sextini kápolnában történt ismeretes incidensről szól.

Osztrák miniszterválság. Bécsből jelenti éjjel tudósítónk: A belpolitikai helyzet még mindig válságos. Báró Beck miniszterelnök felvilágosításaival és ígéreteivel a csehországi német képviselők egyáltalán nem érik be, noha a miniszterelnök kilátásba helyezte, hogy erélyes intézkedéseket fog tenni a német belső hivatalos nyelv érvényesülése czéljából az egész vonalon. Azt azonban nem ígérte meg a miniszterelnök, hogy hatályon kívül helyezi Rymesch udvari tanácsosnak, a prágai főtörvényszék alelnökének hat rendbeli sérelmes döntését s a német képviselők sürgetik erre a kormányt. Azzal fenyegetőznek a német táborban, hogy ha hétfőig a miniszterelnök nem tesz kielégítő nyilatkozatot, akkor a német miniszterek le fognak mondani. A kormányhoz közelálló körökben mégis optimisztikusan ítélik meg a helyzetet s azt állítják, hogy a jövő keddig el fognak simulni az ellentétek.

A német birodalmi gyűlés. A német birodalmi gyűlés elé a kormány törvényjavaslatot terjesztett a tengerentúli államokkal való posta- és gőzhajó-összeköttetése fejlesztéséről. A törvényjavaslat felhatalmazza a birodalmi kancellárt, hogy a Norddeutscher Lloyd szubvenczióját 500.000 márkával emelje fel s ennek fejében a társaság kötelezi magát, hogy négyhetenként hajójáratokat rendez be Ausztráliával és Német-Uj-Guineával.

A bolgár szobranje feloszlátása. Ma este ukáz jelent meg, amely a szobranje feloszlátását és az új választásoknak június 7-ére való kiírását tartalmazza.

Bülow velencei útja. A római „Popolo Romano“ Giolitti miniszterelnök és Bülow herceg birodalmi kancellár találkozását kommentálva, a következőket írja: Nem akarunk Giolitti és Bülow velencei találkozásának kizárólag politikai jellegét tulajdonítani, hiszen már a találkozás színhelye is szimboluma a békének, mégis azonban meglehetünk győződve, hogy hozzá fog járulni a találkozás is a két kormány czéljainak megállapításához és megegyezéséhez, a szövetség erősítéséhez és a kölcsönös barátság megbecsüléséhez, ami szintén igen nagy tényező lehet előre nem látott nehézségek megoldásánál, amely nehézségek minden nép napi életében felmerülhetnek. Ezért üdvözöljük a velencei találkozást, mint a két állam benső barátságának újabb megnyilvánulását és a béke újabb biztosítékát. Mert a világ legnagyobb államainak, még a leghatalmasabbaknak is, a legemlékezőbb érdeke a béke, valamint az, hogy az őket érintő ügyeket rendezzék és a rájuk vonatkozó kérdéseket megoldják.

Giolitti miniszterelnök és Bülow német birodalmi kancellár tegnap délután az Olaszországot és a német birodalmat érdeklő kérdéseket tették tanácskozásuk tárgyává. A tanácskozás folyamán kitért a két miniszter teljes egyetértése az összes idevonatkozó kérdések tekintetében. Giolitti miniszterelnök ma délelőtt visszatért Rómába.

Török katonai koncert. A jelenlegi madridi követ, Izzet basa hadosztályparancsnok, akit a 3. hadtest felügyelőjévé szemeltek ki, de Konstantinápolyba való érkezése után, tavaly megjelent könyve miatt, „Le contact. Etude de la Guerre moderne“ kegyvesztett lett, rehabilitáltatni tudta magát és a legfelsőbb katonai felügyelő bizottság tagjává nevezték ki.

Muley Hafid küldöttel. Tangerből jelentik, hogy egy újságíró beszélt Muley Hafid küldöttével, mielőtt azok az Oldenburg hajóval Európába utaztak. A küldöttek kijelentették, hogy május 9-én érkeznek Hamburgba és onnan tovább utaznak Berlinbe, ahol át fogják adni a német kormánynak Muley Hafid levelét. A küldöttség czélja, hogy rábírja a hatalmakat, hogy respektálják Marokkó semlegességét és ne avatkozzanak ennek az országnak belső dolgaiba. Muley Hafid némely hatalom viselkedésében az összes államok által respektált nyílt ajtó politikájának fenyegetését látja. Tiszteletet akar szerezni az összes szerződésnek és elvállalt kötelezettségeknek. A küldöttek azt mondják, hogy Muley Hafid barátságos érzellemmel viseltetik az idegenek iránt, aminek sokszor bizonyosságát adta helytartó korában. Arra a kérdésre, vajjon

nem viseltetik-e Muley Hafid legalább a francziák ellen gyűlölettel, a küldöttek azt felelték, hogy éppen ellenkezőleg, Muley Hafid mindig kerülte a francia csapatokkal való harcot. A küldöttek azt hiszik, hogy Muley Hafid már ma vagy holnap Mekinében lesz s ott a francziák által megszállott helyek kivételével, föltétlenül lesz egész Marokkónak. Mindenekelőtt arról fog intézkedni, hogy a kereskedők visszatérjenek a városokba és folytassák üzletüket.

A portugál parlament megnyitása. Manuel király tegnap nyitotta meg az új parlamentet. Az alkotmányos szabadság tegnapi, 82-ik évfordulója alkalmából az udvari gyászt felfüggesztették. Manuel király személyesen megjelent a kamara ülésén, ahová lovasszázad kíséretében, diszkocsin ment. Utközben tiszteletteljesen üdvözölték az uralkodót, aki beszéddel nyitotta meg a kamara ülését, melyben megemlékezett Károly király elhunytáról és felkérte a törvényhozást, hogy vele egyesülve, munkálkodjék a nemzet békéje és haladása érdekében. Végül szólt a diktatóri intézkedések megszüntetéséről és hangsúlyozta az alkotmány revíziójának és új választójogi törvény hozatalának szükségességét. A király hangosan olvasta fel a beszédet. Amidőn a teremből távozott, a törvényhozás tagjai lelkesen élették, ugyanigy a karzat közönsége is. A közönség tiszteletteljes ovációi közt, incidens nélkül tért ezután vissza a király kastélyába. A hölgyek kendőiket lobogtatták a király felé, aki mosolyogva fogadta az üdvözlést. Este a város ki volt világítva, katonai zenekarok járták be a város utcáit.

A nagy pör.

— A Polónyi—Lengyel-tárgyalás. —

Budapest, április 30.

Maga a tárgyalóterem ma érdekeltenebb volt, mint máskor. A vizsgálóbíró előtt kihallgatott tanúk utolsóit hallgatták ki s ezzel délelőtt be is fejezték a bizonyítási eljárás első részét. A bizonyítási eljárás kiegészítése tárgyában délután Vázsonyi Vilmos tett előterjesztést, holnap következik a főmagánvádló s az ügyész előterjesztése, azután a bíróság határoz, hogy a bizonyítási eljárást mennyire tartja szükségesnek kiterjeszteni.

A tárgyalás izgalmi azonban annál nagyobb hullámokat vertek a tárgyaló-terem kívül. Ma a Zsitvay Leó és a gázgyár nyilatkozatai fekiúsznak előttünk, amelyek mind a tárgyaláson elhangzóakra vonatkoznak. A tárgyalóteremben történeteket ma nagyon élesen kommentálták a képviselőház folyosóján is, ahol a hangulat általában Zsitvay Leó ellen irányul. Hasonlóan ideges hangulat nyilvánult meg Zsitvay Leó ellen a függetlenségi pártkörben is. Azok ellenben, akik a tárgyaláson részt vettek, úgy vélik, hogy ez a Zsitvay ellen irányuló hangulat a legnagyobb mértékben igazságtalan, mert Zsitvay Leó ezáltal nem követett el semmi olyast, amivel maga ellen kihivná a kritikát. A tárgyalás vezetésében erélyes, nem tűri el, hogy a felek sértően vagy perrendellenesen folytassák egymás ellen a küzdelmet, de ezt az erélyt éppen úgy érzik Lengyel Zoltánék, mint Polónyi Gézáék s Lengyel Zoltántól legalább annyiszor vonta el az elnök a szót, mint Polónyi Gézától. A zajongó képviselők eljárása mindenesetre nagyon meggondolatlan és elhamarkodott színben tűnik föl előttünk, hogyha arra gondolunk, hogy a bírói függetlenség olyan értékes garanciája az alkotmánynak, hogy azzal szemben még a látszatát sem szabad annak kelteni, mint hogyha azt politikai állásfoglalással befolyásolni lehetne. A függetlenségi pártnak különösen meg kell érteni ennek az igazságnak az értékét, hiszen politikai perek idején éppen a Zsitvay pártatlansága értékes garanciája volt annak, hogy az eléje kerülő perekben bármilyen párt álláspontja igazságtalan és elfogulatlan bírákat fog találni.

A délelőtti tárgyalás.

Zsitvay Leó törvényszéki elnök délelőtt fél tíz óra után nyitja meg a mai tárgyalást. A bíróság folytatja a bizonyító eljárást a Gschwindt-féle ügyre vonatkozóan.

Vázsonyi Vilmos védő pótlólag kihallgatni kéri Vosits Károly fővárosi tanácsost, arról a szignálatlan beadványról, amelyet a harmadik villamos telep dolgában adtak be a városhoz.

Dr. Balázs Elemér ügyész ellenzi ennek az ügynek az előrántását, amely új vádat jelent.

Polónyi Géza magánvádló nem ellenzi a tanácsos kihallgatását, de akkor kéri Lánzy Leónak és Weisz igazgatónak a beidőzését is.

A bíróság a döntést későbbre halasztja.

A Gschwindt-ügy.

Következik Gschwindt György budapesti gyáros, tanu kihallgatása, akit az elnök figyelmeztet, hogy a vallomást megtagadhatja, ha az anyagi vagy erkölcsi érdekére káros volna.

A tanu vallani kíván.

— Mi viszonyban van ön a gyárral?

A gyár részvénytársaság, amelynek én vagyok az igazgatósági elnöke.

Ezután az elnök kérdésére elmondja a tanu, hogy a gyár sohasem kívánta a kisajátítást, csupán — közérdekből is — a kitelepítést. A pénzügyigazgatóság felhívta a gyárat, hogy a likörgyárat a szeszgyártól egészen különítse el. Innét cred az igazgatóságnak az a törekvése, hogy a szeszgyárat ki akarta telepíteni. Kisajátításról szó sincs; a gyár továbbra is meg akar maradni mostani helyén, csupán üzemet akarja megosztani. A pénzügyminisztérium úgy döntött, hogy ha a gyár önként távozik mostani helyéről, a szeszkontingenst elveszti. Ez a gyár megszüntetésével volna egyértelmű. A gyár törekvése az volt, hogy a szeszkontingenst megtarthassa. A miniszter döntésében az is foglaltatott, hogy a kitelepítésnek hatósági kényszerítéssel kell megtörténnie, hogy a gyár a kontingenst megtarthassa. A tanu járt el akkor az ügyben. Halmos polgármester mindig csak kisajátításról beszélt, majd Fülepp akkori főügyészhez utasította, hogy vele hozza rendbe a dolgot, úgy, hogy a gyár a várostól mitsem követeljen. Ekkor az igazgatóság szükségesnek látta, hogy szintén jogszem-berhez forduljon. De ez csak akkor történt, mikor már Füleppel is hiába tárgyaltak. A tanu azért ment Polónyihoz, hogy a minisztert is a törvény kedvező magyarázatára hangolja; Polónyi azonban ezt a megbízást elutasította azzal, hogy az képviselői összeférhetetlenségébe ütközik. Arra vállalkozott csak, hogy Füleppel a szerződést megcsinálja. Később a tanu megsürgette a dolog nyélbeütését, ez 1906-ban volt, ám Polónyi határozottan kijelentette, hogy a nemzeti küzdelem miatt nem foglalkozik a dologgal s nem is remél sikert. Később az igazgatóság a maga spontán elhatározásából kétezer korona tiszteletdíjat szavazott meg Polónyinak. A gyár Polónyihoz nem mint bizottsági taghoz, befolyásos emberhez, vagy politikushoz fordult, hanem mint ügyvédhez, hogy a társaság törvényben és szerződésben biztosított jogait megvédje. A gyár sohasem akarta jogait a közérdek ellenére érvényesíteni.

Az elnök: Önök az előtt a dilemma előtt állottak, hogy vagy önként távoznak s akkor elvesztik a kontingenst, vagy kényszerítés útján távoznak s akkor megmarad a kontingens. Hogy érthették volna el önök a kényszerítést?

— Ezt csak Fülepp ur tudná megmondani. Bizonyára köztekitetekre való hivatkozással.

— Voltak erről tárgyalások?

— Részletes tárgyalások nem folytak.

— Önöknek nem volt érdekük a kitelepítés?

— Érdeklünk lett volna, hogy tágasabb helyre menjünk s az új berendezést, amit most itt kínálunk, ott állítsuk föl.

— De hiszen önök a pénzügyigazgatóság révén is kényszerhelyzetbe kerültek.

— Erről már nyilatkoztam.

Az elnök ezután Halmos János szerepét tudakolja a tanutól, de ez nem tud erről részleteket mondani. Az akció a nemzeti küzdelem miatt nem mehetett előre.

— Hogyan áll most az ügy?

— Most már nem is gondolunk arra, hogy erről a helyről elmenjünk, ha csak a miniszter meg nem változtatja az álláspontját.

— Polónyi Géza máskor is volt a társaság ügyvédje?

— Igen, máskor is megbiztuk fontosabb ügyek vitelével.

— Nem járt a tanu ur más bizottsági tagoknál?

— Addig nem jutott az ügy; kezdeti stádiumban megakadt.

Sárkány Lajos szavazó-bíró: Honnét indult ki a kényszerkitépítés gondolata?

A tanu: A törvényből s a miniszter leiratából.

A felek kérdései.

Az ügyész kérdéseire elmondja a tanu, hogy a kérdés sohasem került a közgyűlés elé. Polónyinnál egyedül volt. A gyár nyilatkozata egyoldalú okirat

volt, amely arról biztosította a várost, hogy a gyár semminemű kártérítést nem fog tőle követelni.

Polónyi Géza bemutatja a kérdéses közjegyzői okiratot s kéri felolvasását.

Az elnök: Tessék most kérdéseket föltenni! Polónyi Géza: Nézze meg ezt az okiratot; ez az a kérdéses okirat?

A tanu: Igen. Rajta van a saját, közjegyzőileg hitelesített aláírással is.

Polónyi: Emlékszik a tanu arra, hogy én, mikor a nemzeti küzdelem idején hozzám jött, azt mondtam, hogy habár a dolog nem inkompatibilis, ennél a kormány nál semmi képviselőt nem vállaltok?

A tanu erre ily részletesen nem emlékszik; való, hogy Polónyi elutasította.

Polónyi: Mondtam-e, hogy csak akkor járok el a gyár érdekében, ha a várostól nem kíván semmit?

A tanu: Ez így van. Erre határozottan emlékszem.

Polónyi Géza: Megállapítani kéri, a nála lévő akták fölolvadásából, okiratszerű hitelességgel, hogy akkor, mikor Sándor Pál és Heltai Ferencz tegnapi állítása szerint ő (Polónyi) Halmostól a Gschwindt-gyár ügyének elintézését sürgette volna, már akkor az egész ügy a várostól vissza volt véve. Kéri az erről tanuskodó okiratok beszerzését, mert Sándor Pálék vallomásaival szemben a tények hiteles megállapítása rendkívül fontos.

A tanu határozottan emlékszik szóbeli megállapodásokra is, hogy az ügy akkoriban már visszavétetett.

Polónyi ezután több kérdést tesz a tanuhoz a gyár állapotáról, tűzbiztonságáról, az elnök azonban nem engedi meg a tanunak a választást. Polónyi meg akarja okolni kérdését.

Az elnök: Ne tessék velem feleselni!

Polónyi: Én nem feleselek, csak a kérdést kívánom megokolni. Kérdi továbbá a tanutól, tud-e arról, hogy minisztersége után azt híresztelték róla, hogy Nagy Dezsőt strómanként előretolva, közbenjárta a kormány nál a gyár érdekében?

Az elnök: Erre ne tessék felelni; ez nem tartozik ide.

Polónyi: Az okirat visszavétele után beszélünk-e mi egymással a gyár ügyéről?

A tanu: Nem.

A védő: Polónyi mostani felszólalásával szemben megállapítani kéri, hogy tegnap maga is beismerte a Saskörben Halmossal történt beszélgetését. Polónyi nyilatkozni akar.

Az elnök: Ne tessék itt összezavarni a kérdéseket. Hűvös ur vallomása még hátra van, akkor kerül ezekre a sor. (Polónyihoz): Megvonom öntől a szót!

Vázsonyi Vilmos védő: Vosits tanácsos azt mondotta, ön egy befolyásos bizottsági tagot keresett, aki a dolgot dülőre vigye?

A tanu: Vosits ur tévedett, mert már akkor rég Polónyinak adtuk az ügyet.

A védő: Szóval már akkor megvolt a befolyásos ember. (Mozgás.)

Az elnök: Kérem tessék az ilyen malicziózus megjegyzésektől tartózkodni. Ez nem illik a védői tiszthez.

A védő ezután a városnál letett okiratról tesz kérdéseket a tanuhoz, majd ezt a megjegyzést teszi a vallomásáról: „Ez már a harmadik verzió az ön előadásában arról, hogy ki csinálta azt az okiratot.”

A tanu: Erről itt még egyáltalán nem is nyilatkozom. Nem voltam ott, nem tudom ki csinálta.

Az elnök: Ez teljességgel lényegtelen kérdés.

A védő ezután még sok elhangzott kérdést felujti; az elnök többször félbeszakítja, majd mikor a védő emelt hangon kereszkérdéseket tesz a tanuhoz, az elnök rácsenget:

— Ön úgy tesz, mintha a tanu itt vádolt volna.

A tanu ezután a védő kérdésére elmondja, hogy siker esetére 8000 korona tiszteletdíj volt kikötve Polónyi számára.

Az elnök: Biztatta Polónyi önöket sikerrel?

A tanu: Az eshetőségekről egyáltalán nem volt szó közöttünk.

A védő ezután a gyár előéletéből tesz fel terjedelmes kérdéseket a tanuhoz, aki megismétli azt a nyilatkozatát, hogy közigazgatási ügyben, mikor nagyon fejére bokrosodtak az igazgatóságnak az ügyek, már előzőleg is képviselte egy alkalommal Polónyi a társaságot. Egyébként büntetendő ügyekben járt el.

A vádlott ezután azt kéri a tanutól, micsoda ügyvédi dologért honorálták Polónyit?

Az elnök: Erre ne méltóztassék felelni. Ügyvédi dolog volt és honorálták saját belátásuk szerint.

Popovics és Hűvös.

A tanu aztán megesketik. Az elnök bejelenti, hogy a következő tanu, Popovics Sándor államtitkár hivatalos ügyben Bécsben van. A felek beleegyeznek, hogy a vizsgálóbíró előtt tett vallomása fölolvastassék. Ez megtörténik.

Az államtitkár e vallomásában elmondta, hogy még Lukács pénzügyminiszter idejében egy értekez-

leten Halmos polgármester előhozta a Gschwindt-gyár kitelepítésének ügyét. Akkor az államtitkár megjegyezte, hogy a kontingenst a gyár csak úgy tarthatja meg, ha a város kényszerítés útján kitelepíti. Erre Halmos azt felelte, hogy erre a város alig lesz hajlandó. Arról, hogy Polónyi ebben az ügyben érdekelt lett volna, vagy ebben az ügyben szerepelt volna, mitsem tud; erről csak a Polónyi-Lengyel-pörre vonatkozó hírlapi közlésekből értesült. Hogy szó lett volna szívesleg kényszerkitépítéséről, erről sem tud semmit.

Kihallgatják Hüvös Józsefet, a Városi Villamos Vasút igazgatóját. Résztvett azon a Saskörbeli értekezleten, amelyen Polónyi odaszólt Halmoshoz: „A Gschwindt-féle ügyben kellene már valamit tenni”. Azt is hallotta, hogy Polónyi másnapra a polgármesterhez ígérkezett, hogy tudniillik Pillepp fő-ügyészsel együtt elmegy hozzá. Habár jelen volt, egyebet nem hallott. A jelenet az értekezlet után történt. Azokat, amiket erről tegnap Sándor Pálék vallottak, ő nem hallotta.

Az ügyész és a védő tesz még kérdéseket a tanuhoz, akit ezután elbocsátottak.

Az elnök: Ezzel befejeztük mindazt, ami a bizonyító eljárásra nézve fönforgott s a tanuk vallomása által tisztázandó volt. A feleknek időt kell engedni, hogy előterjesztéseiket tüzetesen elkészíthessék: ezért a tárgyalás folytatását délután három órára tűzöm ki. Akkor fog a bíróság, a felek előterjesztésére, a bizonyítás kiegészítéséről határozni.

A tárgyalást ezzel délelőtt tizenegy órakor megszakították.

A délutáni tárgyalás.

Zsitvay Leó elnök délután fél 4 órakor nyitotta meg a tárgyalást. A tanukihallgatások befejeződtek és így a bizonyítások kiegészítésére került a sor.

A védő előterjesztései.

Jelenti, hogy két beadvány érkezett a jelen ügyben. Az egyiket Markbreit Sándor földbirtokos küldte és kéri, hogy arra az ügyre vonatkozólag, amelyet Sándor Pál tanu előadott, kihallgassák. Az iratokhoz csatoltatik. A másikat Rupp Zsigmond közjegyző, ki Jeszenszkynek a Nákó-féle ügyben tett vallomására rektifikáló vallomást kíván tenni, szemben azzal az állítással, hogy ő adta volna a tanácsot Beke Erzsébetnek, hogy Polónyi ügyvédhez menjen. Megállapíthatom, ugymond, hogy ezt dr. Jeszenszky nem így adta elő. Ezen bejelentést is az iratokhoz csatolják.

Vázsonyi Vilmos: Tekintetes kir. törvényszék! Tisztelt esküdtek! Két kérdést kell tisztáznunk. Az első kérdés az, hogy a vádlott ezikke megírásánál kétségkívül a közérdeket tartotta szem előtt, mert közérdek azt megtudni, hogy milyen ember volt Magyarország igazságügyminisztere, közérdek, hogy valamely bizottsági tag ezen bizottsági tagságát vagyoni jövedelem szerzésére használja-e fel, vagy nem. Igazolva van, hogy védenzem közérdekből írta meg cikkét. A bizonyítás alapja meg van a büntető törvénykönyv 263. §-ának 4. pontja alapján. A vizsgálóbíró a bizonyítást korlátlanul megengedte. Sértett a vizsgálóbíró ur végzését a vádtanácsoshoz megfelelőbbre és a bizonyítás korlátozását kérte. Ezt jogilag hatálytalannak tekintem, mert mihelyest egyszer a valódiság bizonyítását sértett megengedi, attól a percztől fogva a bíróság a bizonyításnak korlátokat nem szabhat.

A második alapvető kérdés az, hogy a valódiság bizonyításánál tulajdonképpen milyen állítás valódiságának bizonyítása kötelező védenzemre nézve. A cikk inkriminált része így szól: „Magamévá teszem, amit Halmos János polgármester mondott és az esetek közül ma is vállalom négy konkrét eset bizonyítását: a Cséry-ügy, a Dunagőzhajózási Társaság, a városi és közúti villamos vasutak és a Gschwindt-gyára vonatkozó vádjait. Másrészt magamévá teszem Beke Erzsébet zsarolási vádjait, hogy Polónyi Géza szövetségbe Beke Erzsébettel, megszarolta gróf Nákó Sándort, jelenlegi főmei kormányzót.”

Ami a Beke Erzsébet-féle vádat illeti, nincs semmiféle eltérés a vád és védelem között. Az első pont, amelyre nézve eltérés merült fel, a vizsgálóbírói végzés volt. A vizsgálóbíró a védelem álláspontját tette magáévá, a vádtanács a vád álláspontját, de a főtárgyalási tanács sem az egyik, sem a másik határozathoz nincs kötve, a főtanács szabadon minden prejudicium nélkül dönt.

A sértett ur, amidőn kihallgatottat a vizsgálóbíró előtt — azt hiszem május havában — korlátoztatni kívánta a bizonyítást azokra az esetekre, amelyek az inkriminált cikkben nincsenek felsorolva, korlátoztatni kívánta a Cséry-féle ügyre, a Dunagőzhajózási Társaság, a városi és közúti villamos vasutak és a Gschwindt-féle ügyre. Midőn sértett ur azzal támadtatott meg, hogy bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta fel, a valódiság bizonyításának megengedésénél nem ezen négy példálózva felhozott esethe kellett volna kapaszkodnia, hanem amennyiben ünnepélyesen és többször hangsúlyozta úgy nyilvánosan, mint beadványaiban, mint pedig a főtárgyalás során, hogy a valódiság bizonyítását

nemcsak kéri, hanem követeli, az egész bizottsági tagságának zsilipjeit kell megnyitnunk, hisz egyéb működését ebbe a pörbe nem vonhatjuk be, nem is szándékozom belevonni, tisztán erre a területre szorítkozom.

Sértettnek nem volna szabad formális okokba kapaszkodnia és nem lett volna szabad a vizsgálóbírói végzés ellen, amely a bizonyítást minden területen megengedte korlátlanul, felfolyamodni; hanem követelnie kellett volna, hogy egész multiát, egész bizottsági tagsági működését bármely esetre vonatkozólag mutassák meg.

Az inkriminált cikkben az a kitétel, hogy az esetek közül ma is vállalom négy konkrét eset bizonyítását. „Esetek közül”, nem azt jelenti, hogy csupán ezt a négy esetet kívánja Lengyel Zoltán bizonyítani, hanem, hogy ezeket az eseteket példaképp hozza fel, de fenntartva a jogot, hogy minden esetet ezen eseteken kívül is, amelyek alkalmasak annak a bizonyítására, hogy Polónyi Géza sértett ur bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta fel.

Több érvel felhozni nem kívánok, csak hangsúlyozom azt, hogy maga a vádtanács is elutasította sértett urat és az őt képviselő kir. ügyészséget, azon felőlgással, melyet kezdetben vallottak és őt rendbeli rágalmazás címűen akart vádat kovácsolni Lengyel Zoltán ellen. Ha elfogadta volna a vádtanács ezt az álláspontot és őt rendbeli rágalmazással lett volna Lengyel Zoltán vádolva, akkor ezeket az eseteket nem tartoznám bizonyítani, de minthogy egy rágalmazás állapított csak meg a jogerős vádtanáccsal, illetőleg a jogerőre emelkedett tanácsi indítvánnyal, ennek kövekeztében nem eseteket tartozom bizonyítani, ezek az esetek csak bizonyítékai azon általános állításomnak, hogy Polónyi Géza sértett ur, bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta fel.

Elsősorban a Beke-féle zsarolási ügy tárgyalott. Ezt az ügyet gróf Nákó Sándor és Jeszenszky Géza kihallgatásával teljesen tisztázottnak nem tartom, hogy teljesebbé tegyék ebben az ügyben a bizonyítást, kérem dr. Lövegárd János urnak a beidézését.

Minthogy a tárgyalás folyamán kiderült, hogy a Nákó-család zsarolás miatt feljelentést tett a rendőrségnek Beke Erzsébet ellen Rudnay Béla főkapitány hivataloskodása idejében, Rudnay Béla akkori főkapitány urat tanuul felhívom. Ezenkívül tanuul hivatkozom Eötvös Károly országgyűlési képviselőre, lakik Budapesten, a Proféta-utczában, azon körülményre vonatkozólag, hogy ugyanezen időben ezt megelőzőleg Beke Erzsébet megjelent Eötvös Károlynál, előadta a tényállást. Eötvös Károly azonban megúdorodva a hallottaktól, az ügyet olyannak tekintette, amelynek képviseletére ő mint ügyvéd nem vállalkozhatik.

A dunagőzhajózási társaság ügyére vonatkozólag első sorban a beszerzett iratok felolvasására vonatkozólag teszek javaslatot, amelyek mind be vannak csatolva az iratokhoz. Az 1895 november 20-iki közgyűlés t. i. elfogadta Steiger Gyula indítványát, hogy a társaság 15 évet kérő ajánlatának elutasításával csakis öt évre adassék meg a rakpart-bérlet, ezen idő után csak egy évi felmondásra. Hivatkozik ezenkívül a Fővárosi Közlöny vonatkozó számaira. Hivatkozom mint tanura Kasics Péter bizottsági tag urra, aki igazolni fogja, hogy a társaság ügyét Polónyi erőlyes fellépése buktatta el és hogy ugyancsak Polónyi Géza volt az oka annak, hogy Steiger indítványa megbukott s általában, hogy a tárgy a közgyűlésen újra felvehető volt. Ugyanez a tanu elmondja majd, hogy a bizottsági tagok mindezt annak a körülménynek tulajdonították, hogy Polónyi díjazásért a társaság szolgálatába állott.

Fontos, voltak-e bizottsági tagok — egyes neket eddig is sikerült megtudnom — akiket anyagi javak, vagy előnyök kilátásba helyezésével akartak megnyerni a társaság ajánlatának pártolására. Ennek bizonyítására hivatkozom Ehrlich G. Gusztáv fővárosi bizottsági tagra, mint akit szintén megkörnyékeztek ilyen ajánlattal.

A közúti vasúti társaság ügyénél az új bizonyítékok egész sorát terjeszti elő.

Ezután az elnök 10 percz szünetet rendel el.

Szünet után Vázsonyi: Kérem felolvasatni azon bizonyos főkapitányi rendeletet, amely 1900-ban június 25-én kelt és 30.723 számot visel, ezt annak megvilágítására kérem, hogy milyen okból adatott ki ez a rendelet. Kérem ebből az okból Rudnay Béla megidézését.

Áttér a Cséry-féle ügyben a kiegészítő bizonyítékok előterjesztésére. Bizonyítékokat terjeszt elő az iránt, hogy Polónyi tényleg a Cséry-család ügyvédje volt s a Cséry-vállalat érdekében személyes befolyását érvényesítette.

Hasonló kijelentéseket tesz a Gschwindt-féle ügyet illetőleg.

Most pedig áttérek tekintetes törvényszék azon bizonyítékainak az előterjesztésére, amelyek igazolják, hogy a sértett ur más esetekben is, bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta fel. Itt első sorban az Erzsébet-téri kioszk bérletét hozom fel. 1877-től 1891-ig ebben az ügyben mint bizottsági tag közbenjárt és résztvett azokon a közgyűléseken,

amelyeken a bérlet tárgyalatott és bár az ügyrend kizárja az érdekelt tagnak a tanácskozásban való részvételét, a jegyzőkönyvek tanúsítják, hogy ezen közgyűléseken részt vett és Reich Jakab bérletét minden egyes esetben 1000 forintot kért és kapott. Ezt az állítását okiratokkal és özv. Reich Jakabné vallomásával kívánja igazolni.

Egy másik esettel bizonyítani kívánom még, hogy Polónyi Géza bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta fel oly módon, hogy a fővárosnál hivatalra pályázóknak ott pénzért állást szerzett. Kérem erre nézve beidézni Adám Béla fővárosi tisztviselőt, lakik VII. kerület, Rákóczi-ut 50. szám alatt, akitől Polónyi Géza bizottsági tag ur azért, hogy őt a belvárosi fedett csarnokban ideiglenes felügyelővé alkalmaztatta, csekély 200 forintot kapott. Bizonyítani akarom továbbá, hogy mindaddig, amíg a fővárosi rendőrség nem volt állami kezelésben, hanem a fővárosnak volt az intézménye, Polónyi Géza a Thaisz-korszak alatt bizottsági tagságát oly módon használta fel, hogy a rendőrségnél való közbenjárásával bordélyügyekben teljhatalmu speciálista-ként működött.

Hivatkozom itt Márkus Teréziára, Budapest leg-híresebb leánykereskedőjére; Polónyi Géza sértett urnak fényképes levele másolatban van csatolva az iratokhoz, amelyben felszólítja, hogy miután a koncessziót megkapta, a kikötött összeget fizesse meg. Hogy Polónyi Géza a rendőrségnél birt ezen befolyását, mint fővárosi bizottsági tag, vagyonszerzésre használta fel, kérem kihallgatni Rudnay Béla volt főkapitányt.

Ezenkívül kérem beidézni Szávay Gyula debreczeni kereskedelmi és iparkamarai titkár urat, aki 1899-ben a Győri Hírlapot szerkesztette és a Splényi-féle per esztendőjében „Bordélyházi becsületbíró” czíne alatt a Győri Hírlapban egy közleményt tett közzé, amelyben a sértett urat bordélyházi visszaélésekkel vádolta meg.

Rudnay és báró Splényi kihallgatása azért szükséges, hogy vannak rendőrségi iratok, amelyekben nyomai vannak mindazon visszaéléseknek, melyekről hátor voltam megemlékezni és amelyekről soha sem tudott meg semmit a közvélemény, ami olyan módon történt, hogy báró Bánffy Dezső bukása után a következő kormányelnök egynesen követte azt, hogy ezen iratok Polónyi Géza sértett urnak visszadásának és Polónyi Géza ezeket a kompromittáló iratokat ezen hatalmi nyomás alatt vissza is kapta.

Hogy a sértett ur bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta fel, bizonyítani kívánom és hivatkozom egy másik esetre, az Emmerling-féle hirdetsi vállalat ügyére. Tanuk és bizonyítékok sorozatát terjeszti elő ennek az állításának az igazolására.

Bizonyítani kívánom, hogy Polónyi ur bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta fel, nevezetesen, hogy egy marhabizományos cégnek ügyében bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta fel. 1886-ban a Csávolszky-féle marhabizományos cég fordult a fővároshoz, hogy a vásártéren saját költségen istállókat építhessen. A kérvény nyomai a fővárosnál megtalálhatók. A cégnek ezt a kérelmét a többi marhabizományos cégek magukra nézve sérelmesnek tartották, mert rendkívül veszedelmes konkurencziát láttak abban, ha az egyik marhabizományos cég a vásártéren installálja magát. Az egyik közülük, Sik Miksa Polónyihoz fordult tanácsért. Polónyi ur azt tanácsolta neki, hogy legjobb lesz, ha a többi marhabizományos is Csávolszkyhoz hasonló kérvényt ad be és ő majd azon lesz s el fog járni abban az irányban, hogy az összes kérvényeket elutasítsák. Ezen eljárásért Sik Miksától nemcsak honoráriumot kért, hanem kifejezetten vesztegetési célra kért kétszáz aranyat, amit Sik Miksa meg is adott. E körülmény bizonyítására e megnevezett tanuk beidézését kérem.

Egyelőre más ügyekre vonatkozó indítványaimat nem terjesztem elő; azt hiszem, előterjesztéscimmél szigoruan abban a keretben maradtam, melyet a cikk megjelölt: minden egyes esetet külön-külön, mint bizonyítékot ajánlottam fel arra, hogy Polónyi ur bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta fel.

Elnök: Az idő előrehaladván, a tárgyalást befejezzük és folytatjuk holnap délelőtt fél 10 órakor, amikor az ügyész és utána a főmagánvádló fognak előterjesztéseket tenni.

A tárgyalás 7 órakor végződött.

A képviselőház folyosóján.

A Ház folyosóján ma óriási izgalmat keltett a Polónyi-Lengyel-pör tárgyalása. A függetlenség párt és a néppárt egy része Zsitvay elnöki ténykedése fölött felháborodott.

Délután nagy csoportok alakultak a közép folyosón és erős szavakkal kritizálták Zsitvay magatartását, melyet nem tartottak összeférhetőnek a bírói pártatlansággal.

Egy nagy csoport közepén Hódy Gyula és néhány társa szemrehányással illette Sándor Pált vallomásának egynemely részlete miatt.

Sándor visszautasította a szemrehányásokat.
Hódy Gyula: Hogy is lehetett a zsidó-pogromot belekevernünk a dologba.

Sándor Pál: Direkt kérdést intéztek hozzám. Nekem felelnem kellett. Három ember járt nálam ebben a dologban, amelyet tegnap az igazsághoz híven adtam elő.

Hódy Gyula: Hogy tudat, hogy Polónyi beszédének pogrom-jellege lesz.

Sándor Pál: Én tudtam, hogy ijesztgetés csupán, aminek azonban mások felülhettek.

Hódy Gyula: A vidéken az a hír van elterjedve, hogy te is adtál pénzt erre a házra.

Sándor Pál: Én nem adtam pénzt. Ilyen szélokra nincs is pénzem. A bíróság előtt is így vallottam.

Hódy Gyula: A vidéken pedig beszélnek. Aztán igazán nincsen irgalom a szívetekben! Ott látjátok Polónyit, ezt a nagyszül embert vergődni és nincsen bennetek irgalom.

Sándor Pál: Elismerem, hogy Polónyi az ország egyik legnagyobb eszű embere. Én nem üldözöm. Semmi okom, hogy üldözzem.

A hangulat közben egyre mérgesebb lett. Bródy Ernő körül nagy csoportosulás támadt és egyes vérmesebb 48-asok keményen lehurrogták Bródy azon kijelentését, hogy szerinte Zsitvay a legideálisabban végzi elnöki teendőit.

Ez a kijelentés végképpen felborította a hangulatot. Melczér Géza magából kikelve kiáltotta:

— Én tölem ugyan fölalkaszthatják Polónyit, mert ki nem állhatom, de amit Zsitvay tesz, az komisz, pártos eljárás. . .

— Hát ez véleménykülönbség! — felelte Bródy.

— Én szerintem ez az eljárás ideális. . .

— Disznóság! — argumentált Jankovich Marcell.

— Ugyan, hogy lehet ilyet mondani? — folytatta Bródy. — Hiszen csak a ma délelőtti tárgyalás folyamán Lengyeltől legalább husz esetben yonta meg a szót!

Laehne Hugó: Persze, mert Zsitvay, Lengyel, Sándor Pál, Heltai, mind össze vannak tanulva.

— Az egész zsidó-dolog! — mondotta Fernbach József.

És ezzel a kijelentéssel meg volt lüve az egész izgatott vita alaphangja.

— Igen, a tárgyalás iránya, tendenciája felekezeti kérdést csinált az egész ügyből! — mondták a néppártiak. — Sándor Pál pogromról tált ki mesét.

Muzsa Gyula erre elküldte magát:

— Eljen Polónyi!

Mérey Lajos kijelentette:

— Zsitvay közönséges hitvány alak!

Az izgalom ezalatt egyre nagyobb hullámokat kezdett verni. Néha olyan zaj és kiabálás támadt, hogy attól lehetett tartani: no, most mindjárt hajbakapnak. De csak a távollevő Zsitvayt szidták crescendo, kipirult arczeal:

Ugron Gábor kijelentette, hogy Zsitvay elnökösködése ügyében meg fogja interpellálni Günthert, de csak a pör ítélehozatala után. Erre a bejelentésre a néppárt és a függetlenségi párt nagy része erősen fogadkozott, hogy Günther válaszát nem fogják tudomásul venni, szóval az igazságügyminisztert, akinek magatartása Polónyi egész ügyével kapcsolatban nem tetszik nekik, leszavazzák.

— Günther megbukott! — hirdette Szmracsányi György.

Meglehetősen feltűnést keltett Rakovszky István különvéleménye az Ugron interpellációja dologában.

— Én az interpellációt nem helyeslem! — jelentette ki. — Ha Ugron megteszi és az egész Ház ellene szavaz a miniszteri válasznak, én leszek akár az egyetlen, aki felállok és elfogadom Günther válaszát. Mert a bírói függetlenséget meg kell óvni!

Az alkotmánypárton is az a meggyőződés, hogy a bírói függetlenség ellen való támadás a legóriásibb politikai hiba.

A függetlenségi pártkörben.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt Erzsébet-köruti körhelyiségében az est folyamán igen mozgalmas élet volt. Hét órakor megjelent a

pártkörben Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter is, aki a párttagokkal a kis társalgóban több, mint másfél órán át élénk eszmecserét folytatott az aktuális politikai kérdésekről. A beszélgetés főképpen a Polónyi—Lengyel-pör körül forgott, miközben a képviselők igen élesen nyilatkoztak Zsitvay Leó elnök ellen. Kossuth Ferencz csillapította a békétlenkedőket és hangsúlyozta, hogy a tárgyalás vezetésébe senki sem szólhat. A pártkörben a hangulat igen elkeseredett volt. Kolportálják Kossuth Ferencznek egy állítólagos nyilatkozatát is, amely szerint azt mondta volna, hogy akár elítéli az esküdt-szék Lengyelt, akár nem, Polónyit menti Zsitvay Leó pártoskodó viselkedése. A tárgyalás után Ugron Gábor interpellációt fog intézni Günther Antal igazságügyminiszterhez.

Nyilatkozatok.

Zsitvay Leó a budapesti kir. törvényszék elnöke, ma a következő nyilatkozatot tette az újságírók előtt:

„Egyes lapok támadásaira méltóságomom alulinak tartom azt, hogy válaszoljak. Megjegyzéseimet erre vonatkozólag a tárgyalás után meg fogom tenni.“

Sándor Pálnak, a Polónyi—Lengyel-pörben tegnap tett tanuvalomására vonatkozólag ma a következő nyilatkozatot tettük a gázgyár igazgatóságától:

Sándor Pál országgyűlési képviselő ur a Polónyi—Lengyel-pörben a mai lapokban közölt tanuvalomásában azt mondta, hogy valaki, vagy valakik a gázgyár részéről járnak és nagyobb összegeket kínálnak, hogy a gázgyár meg ne váltassék.

Mi, a gázgyár igazgatóságának tagjai, kijelentjük, hogy a gázgyár igazgatósága ilyenemű cselekedetre, vagy bárminemű anyagi előny vagy jutalom kitalásba helyezésére soha senkit sem közvetlenül, sem közvetve meg nem bízott, sem az igazgatóság egyes tagjai ily ajánlatot senkinek nem tettek.

Az igazgatóságnak eddig nem volt módjában konkrét ajánlat alakjában kifejezésre juttatni a szerződés lejárta tekintetében elfoglalt álláspontját; kijelentjük azonban, hogy ez az álláspont csakis olyan lehet, amely a tisztességtelen eszközökkel való keresztülvitelre egyáltalában nem szorul, mert mi más álláspontot, mint amely a főváros és az általunk képviselt társaság érdekeit egyenlő lojalitással és nyíltsággal szolgálja, semmi körülmények közt el nem foglalnunk. Ennek fogva a magunk részéről a leghatározottabban visszautasítunk és valótlannak nyilvánítunk minden olyan híresztelést, mintha a gázgyár részéről bárki is egyes bizottsági tagoknál eljárna és bármely összeget is kínálna azért, hogy a gázgyár meg ne váltassék.

Az ilyen ki nem deríthető híreszteléseknek csak az lehet a céljuk, hogy a társaság elfoglalt álláspontját már eleve is rossz, vagy legalább is kétes világitásba helyezze.

Budapest, 1908. április 30-án.

Radocza János s. k., Tolnay Lajos s. k., Gajári Ödön s. k., dr. Morzsányi Károly s. k., Heltai Ferencz s. k., Kollár Lajos s. k., gróf Wickenburg Márk s. k.

Végül megemlítjük, hogy Markbreit Sándor is nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy Polónyi Markbreit közbenjárására Wekerlehez hitta meg Sándor Pált és Halmost, hogy tisztázzák a Halmos-féle vádakat. Sándor Pál azonban azt felelte Markbreit meghívására, hogy Halmos az ilyesmire nem kapható, maga Sándor Pál pedig Polónyit, mint antiszemitát amúgy is olyannak tartja, akit tönkre kell tenni.

Tüntetés Lengyel Zoltán mellett.

Ma este kilencz órakor parázs tüntetés volt az Andrássy-ut és Teréz-körut sarkán levő Abbázia-kávéház előtt. Mintegy kétszáz főnyi, nagyrészt egyetemi hallgatókból álló tömeg jelent meg a kávéház előtt és zajosan éljenzte Lengyel Zoltán országgyűlési képviselőt, aki fölött tudvalegőleg most itélkezik a budapesti esküdtbíróóság a Polónyi Géza volt igazságügyminiszter terhére rótt vádak miatt. Lengyel Zoltán, aki védője dr. Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő társaságában áll az Eötvös-asztalnál, nem reagált az időközben felszaporodott tömeg ovációjára. A tüntetésről értesítették a rendőrséget, ahonnan Fasching felügyelő vezetésével husz rendőr vonult ki a tüntetés színhelyére és szétosztotta a tömeget. Komolyabb beavatkozásra nem volt szükség, úgy hogy az utca rövidesen visszanyerte rendes hétköznapi képét. Előállítás nem történt.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naplár. Péntek május 1. — Róm. kat.: Fülöp és Jak. — Prot.: Fülöp és Jak. — Görög-orosz: Április 18. János szer. — Zsidó: Niz. 30. — A nap két reggel 4 óra 45 perczkor, nyugszik este 7 óra 10 perczkor. — A hold két reggel 5 óra 31 perczkor, nyugszik este 8 óra 37 perczkor.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyminiszter fogad délután 3 órakor. — A földmivélségi miniszter fogad délután 2 órakor. — A belügyi államtitkár fogad délután 2 órakor. — A közoktatásügyi államtitkár fogad délután 4 órakor. — Tavaszí tárlat a Mücsarnokban nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A berliniek kiállítás a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépődíj 1 korona. — A visszautasítottak tárlata a Gresham-palotában. Belépődíj 50 fillér. — A Nemzeti Múzeum régi-ségtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum nyitva 3—6-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 9—2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10—2-ig. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum nyitva 9—12-ig és 2—6-ig. — A Széchenyi-múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig és 6—8-ig. — A Rák György-múzeum zárva. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9—2-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9—12-ig és 6—8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

Naplár. Szombat, május 2. — Róm. kat.: Átanáz. — Prot.: Zsigmond. — Görög-orosz: Április 19. Pánu. — Zsidó: Iar 1. — A nap két reggel 4 óra 43 perczkor, nyugszik este 7 óra 11 perczkor. — A hold két reggel 6 óra 1 perczkor, nyugszik este 9 óra 56 perczkor.

— **Május 1.** Lapunk legközelebbi száma a holnapi munkásünnep miatt vasárnap a rendes időben jelenik meg. A Magyar Újságkiadók Országos Szövetsége a Hirlapszedők Körének kérésére elhatározta, hogy hozzájárul a munkásság májusi ünnepének megtartásához s ezért az összes fővárosi napilapok egy-egy száma nem fog megjelenni. Az esti lapok májusi elseji délutáni kiadásai nem jelennek meg, ugyszintén a reggeli lapok május második reggeli kiadásai sem. Rendkívüli kiadások sem lesznek közben, az esti lapok május másodikán, a reggeli lapok május harmadikán a rendes időben fognak megjelenni.

— **Személyi hírek.** Ferencz Szalvátor főherceg, aki tegnap Porto Roset látogatta meg, ma délelőtt a Pelagosa nevű kormányhajón Gradóba utazott. — Ernő kumberlandi herceg és Tyra hercegnő Olga hercegnővel és kíséretükkel tegnap este Görzbe érkeztek.

— **Uj királyi tanácsosok.** A király Just Ármin nyugalmazott műszaki tanácsosnak és Balogh Sándor műszaki tanácsosnak a vizügyi műszaki szolgálat terén szerzett érdemeik elismeréséül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Szterényi államtitkár audienciája.** Szterényi József kereskedelmi államtitkár a rendes heti audienciát péntek délután öt órakor tartja meg. Jelentkezések kizárólag pénteken délelőtt 10—12 óra között fogadtatnak el az államtitkári hivatalban.

— **Szalay Péter kitiintetése.** A német császár dr. Szalay Péter államtitkár-elnökigazgatót, Magyarország posta- és táviradintézményének főnökét, a Berlinben tavaly tartott nemzetközi drótnélküli táviró kongresszus alkalmából a porosz koronarend nagykeresztjével tüntette ki.

— **A hercegprimás nyaralása.** Vaszary Kólos bíboros hercegprimás, az idei nyarat is, mint az előző évit, balatonfüredi nyaralójában tölti. Az egyházfejedelem május másodikán, szombaton utazik el a fővárosból dr. Kohl Medárd püspök és Berger Márk kanonok, primási titkár kíséretében. Kohl püspök május közepén visszatér a fővárosba, hogy a hercegprimás képviselőtében a bérnyálást elvégezze.

— **A csanádi püspök beiktatása.** Csernoch János csanádi püspök felszentelése és beiktatása május 10-én lesz a temesvári székesegyházban. A felszentelést báró Hornig Károly veszprémi püspök végzi Hosszu László lugosi gör. kat. püspök és Németh József felszentelt püspök segédletével. Előző napon kivilágítást rendeznek a városban, a püspöki palotában pedig szerenádót adnak. A felszentelés vasárnap délelőtt kilencz órakor lesz. Mivel végén a királyi adománylevél kihirdetésével történik, meg a beiktatás, ezt követi a papság hódolatnyilvánítása, végül az új püspök első szözata hivelhez. Délben a püspöki palotának nagy fogadótermében Csernoch püspök fogadni fogja a papság, a vallásfelekezetek, a katonaság, a törvényhatóságok, az állami hivatalok, testületek és egyesületek küldöttségét. Délután a Vigadóban a püspök diszebedet ad

— **Kitüntetés.** A király Ludmann Ottó eperjesi evangélikus kollégiumi igazgatónak a tanügy terén sok évi buzgó és eredményes működésével szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét; Binder Jenő rozsnyói lakosnak, a katoviczi bánya- és kohómi-részvénytársaság bányaigazgatójának, a bányászat és kohászat terén félszázadon át kifejtett buzgó és hasznos tevékenysége elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **A májusi előléptetések a hadseregben.** A hivatalos lap mai száma közli a közös hadseregben és a honvédségben történt előléptetéseket: A közös hadseregben kineveztek altábornagygyá 16 vezérőrnagyot, Vezérőrnagygyá 26 ezredest. Ezredessé 54 alezredest, és pedig a vezérkari testületben 6, a tüzérségi törzsnél 2, a hadmérnöki törzsnél 3, a gyalogságnál, vadász- és utász-csapatnál, valamint a vasuti és táviróezredben 25, a lovasságnál 6, a táborig és hegyi tüzérségnél 7, a vartüzérségnél 1, a vonatsapatnál 2, a helyi alkalmazásuak állományában 2 alezredest. Alezredessé 11 őrnagyot, és pedig a vezérkari testületben 10, a tüzérségi törzsen 5, a hadmérnöki törzsnél 3, a gyalogságnál, a vadász- és utászcsapatnál, továbbá a vasuti és táviróezredben 40, a lovasságnál 6, a táborig és hegyi tüzérségnél 31, a vartüzérségnél 4, a vonatsapatnál 1, a ruhakezelő szaknál 1, a helyi alkalmazásuak állományában 7, a méneskárnál 3, a bosnyák csendőrségnél 1 őrnagyot. Őrnagy lett 161 százados, és pedig a vezérkari testületben 20, a tüzérségi törzsnél 12, a hadmérnöki törzsnél 3, a gyalogsapatoknál 63, a lovasságnál 14, a táborig és hegyi tüzérségnél 28, a vartüzérségnél 2, a vonatsapatnál 3, a helyi alkalmazásuak állományában 14, a méneskárnál 1, a bosnyák csendőrségnél 1 százados. — A honvédségnél kineveztek altábornagygyá 4 vezérőrnagyot, vezérőrnagygyá 4 ezredest. Ezredessé 5 alezredest és pedig 1 a vezérkari testületben, 4 a gyalogságnál. Alezredes lett 15 őrnagy és pedig a vezérkari testületben 2, a gyalogságnál 11, a lovasságnál 2. Őrnagy lett a gyalogságnál 8, a lovasságnál 1, a helyi alkalmazásuak állományában 1 százados. Elsősztályú százados lett a gyalogságnál 40, a lovasságnál 3 százados. Másodosztályú százados a gyalogságnál 32, a lovasságnál 8, a helyi alkalmazásuak állományában 4 főhadnagy. Főhadnagy lett a gyalogságnál 29, a lovasságnál 7, a helyi alkalmazásuak állományában 2 hadnagy. Hadnagy lett a gyalogságnál 52, a lovasságnál 1 tiszthelyettes. A honvédhadbiroságnál kineveztek 7 századoshadbíróvá, 3 főhadnagyhadbíróvá. A honvédorvosi tisztikarban 5 főtorzsvost, 4 törzsvost és 2 elsőosztályú ezredorvost. A csendőrségnél kineveztek 2 ezredest, 4 őrnagyot, 8 elsőosztályú, 8 másodosztályú századost, 10 főhadnagyot és 10 hadnagyot. A hadnagygyá kinevezettek sorában ott van Thury Lajos volt honvéd-akadémikus is, akit a budapesti I. honvédhuszárezredhez osztottak be. A fiatal hadnagy neve már a parlamentben is megfordult. Thury volt az, aki mint pécsi honvéd-akadémikus egy iskolai tanulmányi kiránduláson Ausztriában valami meggondolatlanságot követett el az osztrák zászlóval, amiért kizárták az intézetből. Ez a megrendszabályozás szóba került a képviselőházban és Jekelfalussy honvédelmi miniszter már akkor kijelentette, hogy a nagy panasz felesleges, mert a blüntetéssel még nem tették tönkre a fiatal akadémikus egész jövőjét. Ime most kinevezték hadnagygyá.

— **Új kabinetiroda a trónörökös számára.** A „Neue Freie Presse” beavatott helyen arról értesül, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös már legközelebb külön katonai kabinetirodát fog kapni, amelynek vezetésével a vezérkar egy magasabb rangú tagja lesz megbízva. A trónörökös már egy idő óta intézi az uralkodó utasításai szerint a katonai kabinetiroda utján a felség elé kerülő katonai ügyek legnagyobb részét.

— **Árvíz Angliában.** A nagy esőzések egész Angliában, különösen a Themse felső vidékén, árvizet okoztak. Kenley és Maidenheadban az árvizmutató két hüvelylyel többet mutat, mint az 1903. év júliusában előfordult árvíz alkalmával. Oxfordban a crickethelyek is víz alatt állnak. A folyam felső folyásánál elterülő falvak lakói csónakon hagyják el házaikat.

— **A trónörökös utazása és a pápa.** A „Voss. Ztg.” híradása szerint a vatikáni magyar-osztrák nagykövet azt a kérést intézte a pápához, hogy engedje meg Ferencz Ferdinánd főhercegnek, hogy a Kvirinált meglátogassa. A pápa azt felelte a nagykövetnek, hogy a Szentszék nem állhat el attól, hogy a katolikus fejedelmeknek megtiltsa, hogy az olasz királyt Rómában meglátogassák. Ezzel szemben Bécsből közlik, hogy a bécsi illetékes körök a vatikáni követnek erről a lépéséről nem tudnak semmit.

— **Türr István betegsége.** Türr István tábornok, aki nyolcz nappal ezelőtt érkezett Bécsből Budapestre és itt a Hungária szállóban vett lakást, tegnap este óta veszélyes beteg. A tábornokot már régebb idő óta asztmatikus bajok gyötrik, amihez újabban egy könnyebb meghülés is csatlakozott és ezáltal betegsége veszélyessé vált. Az elmúlt éj folyamán kétszer kereste fel a beteg tábornokot dr. Müller Kálmán egyetemi tanár, de reggel feljavult a beteg közérzete, úgy, hogy ma délig a tanár látogatásának megismétlésére nem volt szükség. A déli órákban fel is kelt ágyából a beteg és sétálgatott szobájában. Türr tábornokot Budapesten lakó leánya ápolja, aki atyjának betegsége óta még nem távozott a szállodából.

— **A jegyzők kézbesítési díja.** A községi és körjegyzőket gyakran veszik igénybe különböző hatóságok egyes iratoknak a felek részére való kézbesítése céljából. Ezen teherrel járó munkáért külön díjazásban eddig nem részesültek. A Magyar Községi és Körjegyzők Országos Egyesülete már régebben akciót indított arra, hogy a jegyzőknek ezen munkáért külön honorálják. Egységesen a kérdést még megoldani nem sikerült. Egyes törvényhatóságok azonban a jegyzőknek ezen külön munkájáért általánosságban egy bizonyos évi tiszteletdíjat vettek föl legutóbb költségvetésükbe. Mint értesülünk Sáros vármegye törvényhatósága a körjegyzők részére a kézbesítés eszközöléséért 240 korona tiszteletdíjat szavazott meg.

— **Német gyermekbíróóságok.** Németországban az utóbbi időben igen sokat foglalkoznak a gyermekbíróóságok kérdésével. Próbaképpen Majna-Frankfurtban szerveznek ilyen bíróóságot az esküdtzsekkel kapcsolatosan. Az ifjú bűnösöket elkülönítve tartják, nehogy öregebb bűnösök társaságába jussanak. A bíróóság döntése főleg annak a körülménynek meghatározására szorítkozik, vajjon a bűnös kihágása elkövetésekor a cselekmény bűnösségét felismerte-e, vagy sem. Ha nem, úgy a bíróóság gondoskodik a vádlottnak valamely nevelőintézetben való elhelyezéséről; ha igen, úgy a feltételes elítélést alkalmazzák, különösen, ha a büntett fiatalos könnyelműségnek vagy csábításnak következményeképpen tűnik fel.

— **Nasit ünneplik.** Adukt hirt róla, hogy Trapaniban Nasit, a sokszorosan elítelt volt olasz minisztert, újból képviselőnek választották. Miután pedig megválasztották, tehát annak rendje-módja szerint meg is ünnepezték. Trapani polgársága valóságos diadalünnepet rendezett Nasit tiszteletére. A választás elnöke a Sant-Agostino-templomban hirdette ki a választás eredményét, amelyet a közönség nagy lelkesedéssel fogadott. Azután a tömeg nagy menetté alakult át és élén a községtanácsal, valamint a zenekarral a ula szenátornak, Nasit rokonának palotájára vonult. A menet élén a községtanács Nasinak pálmáktól övezett arcképét vitette és a tömeg közben a Nasit- és Garibaldi-himnusz énekelt. A szenátor palotája előtt Scio polgármester hosszabb beszédet tartott, amelyben kijelentette, hogyha a főtorvényszék el is ítélte Nasit, Trapani népe felmentette. A városi tanács rendeletére a tüntetés napján az összes iskolákat zárva tartották, a városháza erkélyén pedig zászlók és virágok között Nasinak bronzból készült mellszobra volt kitéve, amelyet a nép virágosóval árasztott el.

— **Kilenczszeres gyilkos.** Apoldában a minap névtelen feljelentés alapján letartóztattak egy Korb nevű kosárfonót, aki ellen az volt a vád, hogy több gyilkosságot követett el. A vizsgálat kiderítette, hogy Korb lelkét kilencz gyilkosság terheli. Két feleséget tette el láb alól, egy felnőtt fiát méreggel ölte meg és bebizonyosodott az is, hogy három szakácsnéját is ő ölte meg. A vizsgálat tovább folyik, Korb állhatatosan tagad.

— **Háborog az Etna.** Kataniából érkezett táviratok arról szólnak, hogy az Etna megint nagy mértékben háborog és veszélyvel fenyegeti az egész környékét. A híradás szerint az Etnán Valle del Bove fölött új kráter kezdődött. A kráterből magas füstoszlop száll föl és a völgyre és környékére meleg hamueső hull. Az óriási füsttömeg arra enged következtetni, hogy erupciók tömegei a vulkánnak valamely más részén keresztet nyíllást maguknak. A lakosság, amely még a legutóbbi kitörés által okozott károk hatása alatt áll, meg van rémülve. A hőmérséklet jelentékenyen alábbszállt. Az Etnát hó borítja. A tüzhányóból folytonosan sűrű füstgomoly száll fel. Robbanásszerű zaj kíséretében hamut és köveket vet ki magából. A környék lakosságát félelem szállta meg. A hamu nagy kárt tesz a mezőkön. Több községben még mindig erős földlökéseket éreznek. 10 óra 20 perczkor a főkráter menydörgéshez hasonló zaj mellett fehéren izzó tömegeket vetett ki 12 óra 30 perczkor ismétlődött az erupció. Az Etnán lévő obszervatórium a következőket jelenti: Az 1852-ben keletkezett kráter felett lévő Valle del Bove-ből történő erupció három nyíláson keresztül történik. A felső nyílásokból füst emelkedik az égnek, az alsóbbakból láva ömlik ki. A kilövelés azonban csak mérsékelt. Rómából jelentik, hogy az Etna mind erősebben háborog és körülötte folyton reng a föld. A seizmográf tegnap este tizenötöször jelzett földrengést, de mindannyiszor csak a dübörgés volt nagy, a földhullámok nem tettek kárt. Resinából jelentik, hogy a múlt éjszaka a Vezuv is feltünően háborgott. A megfigyelések szerint a kráter mélyében szokatlanul erős a feszültség, ami abból tűnik ki, hogy a dübörgés és a hullámozás már rég nem volt ilyen hatalmas.

— **Előléptetések és kinevezések az Államvasutaknál.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter az Államvasutaknál május első napjától kezdődő érvényes nagyszámú tisztviselői előléptetést, korpótlék-folyósítást és kinevezést rendelt el. Az előléptetett főbb tisztviselők: A III. fizetési osztály 2-ik fiz. fokozatából ugyanazon fiz. osztály 1-ső fiz. fokozatába: Pulszky Garibaldi ültetvezető. — A IV. fiz. osztály 1. fiz. fokozatából a III. fiz. osztály 2-ik fiz. fokozatába: Szlabey Ernő, főfelügyelő, igazgató-helyettes. — A IV. fiz. osztály 2-ik fiz. fokozatába: Fetter Géza, Mársik János, Stejskal József, Pfaff Ferencz, Vuskits József, Bényei Zsigmond, Novák Bertalan, Czermák Ede főfelügyelők. — A IV. fiz. osztály 3-ik fiz. fokozatából ugyanazon fiz. osztály 2-ik fiz. fokozatába: Marsovszky János, Spányi Kálmán, borosjenői Kádár Gusztáv, pápai Neve Ferencz, Polgár Péter, Göth Ede, Würtzler Vilmos, Varga Pál, Felszeghy Ferencz, Früchtl Ede főfelügyelők. — Az V. fiz. osztály 1-ső fiz. fokozatából a IV. fiz. osztály 3-ik fiz. fokozatába: Macher Vilmos, Hauser Jenő, Szikla Géza, Hauser Árpád, Bartók Ágoston, Steigler Lajos, Forrai Gábor, Hamza Ágoston, Alexy Lajos, Podolszky Béla, Bende Oszkár, Schlosser Imre, Benke Elemér, Römer Gusztáv, Sviderszky József, domályosi Hoitsy Gedeon felügyelők főfelügyelők. — Az V. fiz. osztály 2-ik fiz. fokozatából ugyanazon fiz. osztály 1-ső fiz. fokozatába: Nuber Károly, dr. Lakits Ferencz, hrabovai Hrabovszky Lajos, Fűrész Sándor, mándi Mándy Bertalan, Bajza Lajos, Bergmann Ernő, Moravék Lipót, Pecz Kornél, Schindler Ferencz, Rév Ödön, Ludwig Tivadar, Pfeiffer Gyula, Allé Elek, Tempus Henrik, Tarri Károly, Jurassek Aladár, Eckstein Márk, Bernáth Kálmán, Gyulányi Rezső, Szikay Arthur, Engelthaler Ödön, Jocklicsek József, farádi Vörös Hiador, dr. Szerbák Elek, dr. Polgár Mihály, Egan Alfréd, Bánó Gyula felügyelők. — Az V. fiz. osztály 3-ik fiz. fokozatából ugyanazon fiz. osztály 2-ik fiz. fokozatába: Fialka Miksa, Paszterczyk Antal, Laykauf Károly, Gsel József, Balázs Árpád, Nagel Rezső, Szele Ferencz, Tankó Sámuel, Richter Károly, Angletta Arnót, Pellett Ignác, Kósa Károly, Chlumszky Manó, Gosztonyi Mór, Legányi Károly, Thein Márk, Pecz Jenő, Varga György, Tókei Frigyes, Leicht János, Perzolt Dénes, Braun Ferencz, Rónay Emil, Stricker Sándor, Molnár Mór, Alexy Hugó, Gönczy Béla, kókai Kun Bertalan felügyelők.

— **Egy festő tragikus halála.** Münchenben tegnap tragikus halállal halt meg Frank Gyula hírneves festőművész. A boldogtalan embert egy gépkocsi gázolta el. A 82 éves művészt a lakására szállították, ahol csakhamar meghalt.

— **Nagy katasztrófa az utcán.** Michigan államban lévő Detroitban két közúti vasúti kocsinak az összekötője borzalmas szerencsétlenséget idézett elő. Kilencz ember meghalt, harminczhárom megsebesült. A halottak közt van a kocsivezető is, akinek a figyelmetlensége okozta a szerencsétlenséget.

— **Liebknecht felmentése.** Liebknechtet, a Berlini szocialista képviselőt a brandenburgi ügyvédi kamara rehabilitálta. Mikor ugyanis Liebknechtet ismeretes hadseregellenes röpiratáért a birodalmi törvényszék a felségsértési szakasz alapján másfél évi várfogságra ítélte, a főügyész egyidejűleg megindította a fegyelmi eljárást a kamaránál. Ezt az ügyet tegnap tárgyalta a brandenburgi ügyvédi kamara fegyelmi tanácsa. A főügyész képviselte a vádat és indítványozta, hogy a kamara zárja ki kebeléből Liebknechtet és tiltsa el az ügyvédség gyakorlásától. Liebknecht, aki most áll a büntetését Glatzban a várfogságban, személyesen jelent meg és önmaga védekezett. A fegyelmi tanács rövid tanácskozás után fölmentette Liebknechtet.

— **A zágrábi egyetemi hallgatók forrongása.** Közöltük, hogy Surmin Györgynek, a zágrábi egyetem tanárának nyugdíjaztatási ügyéből kifolyólag a zágrábi egyetemi diákok közt forrongás támadt. A diákok ki is mondták, hogy emiatt sztrájkolni fognak. Az egyetem rektora elhatározta, hogy az akadémiai autonómia megsértése miatt lemond a tisztségéről. Az egyetem egészen kihalt. A kvesturában sokat foglalatkoskodnak az idegen főiskolákba készülő hallgatók igazolványainak elkészítésével. A diákság a klubhelyiségben és az egyetemi épület pitvarában tárgyalgatja a sztrájk ügyét. Kimondották, hogy bevárják, amíg Surmin tanár elégtételt kap. Az egyetem előtt élénk az élet. A diákság vezetői mindenfelé öröket állítottak fel, hogy ne akadhasanak sztrájkotörők. A nap folyamán sűrűn mennek táviratok a vidéki kollégákhoz. Tegnap délután öt órakor tüntetés volt, amikor is nyilvánosan elégették a kormány hivatalos lapjának legutóbbi számát, amely az ifjúságot hevesen támadja a sztrájk miatt. A több diák kizáratása tárgyában tegnapi összehívott tanári értekezlet elmaradt. Ma délelőtt a sztrájkolók megszállták az egyetemi épület előtt elterülő térséget. A hatóságok arra törekcsenek, hogy a szorgalmas hallgatók külföldi boldogulását megkönnyítsék. Pénzzel fogják őket segíteni és erre a célra gyűjtést indítanak az egész országban.

— **Budapesti nagyvásár.** Az előkelő izléssel díszített városi Iparcsarnok, a színpad, az elegáns sátrak készen várják a közönséget az Általános Közjótékonyági Egyesület által szombaton, vasárnap és hétfőn délután 3 órakor kezdődő Budapesti Nagyvásárra, amelynek Apponyi Albertné, Csáky Albiné és Pejacsevich grófnők a vezetői. Lindh Marczella művész nő többek között Roosevelt, az észak-amerikai Unio elnökének kéziratát is árusítani fogja. Königsdorff-Hertzka Elza grófnő autogrammos levelező-lapokat árusít majd az egyik díszes sátorban. A levelező-lapokat, amelyek bizonyára igen kapósak lesznek, Széll Kálmán és neje, gróf Apponyi Albert és neje, gróf Csáky Albiné és neje, gróf Tisza István, gróf Batthyány Gézáni, gróf Batthyány Tivadarné, Rákosi Jenő, Hadik János, Mihalovich Ödön, Pekár Gyula, Hubay Jenő és más társadalmi, irodalmi és művészeti előkelőségek kézírásai fogják díszíteni.

— **A tifusz.** Tegnap nem volt új beteg. Az orvosok azt hiszik, hogyha lesz is elvéve egy-két eset, a járványt már megszüntnek tekinthetik. A kórházban tegnap 17 férfit és 15 nőt ápoltak, megfigyelés alatt volt 8 férfi és 1 nő.

Győrött a hatóságnál két tifusz esetet jelentettek be, mire a szükséges óvintézkedéseket megtették. Az állomásfőnököt megkérték, hogy a Szombathelyről érkező kocsikat fertőtlenítsen.

— **Házasság.** Katona László tegnap délután kötött házasságot a nyolczadik kerületi anyakönyvvezető előtt Sugár Arankával, a kiváló énekesnővel, aki a főváros és a vidék színpadjain nagy sikerekkel primadonnáskodott. A művész nő házassága után sem válik meg a színpadtól.

Sándor Jenő, budapesti törvényszéki jegyző eljegyezte Komlóssy Margitot, Komlóssy Károly, mocsonoki földbirtokos leányát, Komlóssy Ferencz, pozsonyi prelátus prépost, volt országgyűlési képviselő unokahúgát.

— **Értesítés.** Kiss Károly és Tsa bankház, a nagy. kir. osztályorsjáték főelárúsítója, az egyik fióküzletét Váci-körút 5. szám alól Rákóczyut 55. száma alá helyezte. A másik fióküzlet marad Erzsébet-körút 22. szám és a fióküzlet Kossuth Lajos-utca 13. szám alatt. Vásároljon mindenki osztályorsjegyet Kiss bankházában, mert Kiss szerencséje Nagy!

— **Pánik egy cirkusban.** A rheimsi állatseregletben rettenetes jelenet játszódott le a tegnap esti mutatványok során. Drowysky állatszédítő öt oroszán közé lépett egy ketrecbe, amidőn az oroszánok egyike súlyosan megsebesítette az állatszédítőt. Az alkalmazottak lélekjelenlétének köszönhetően Drowysky az életét. Azok ugyanis a legkritikusabb helyzetben segítségére siettek a súlyosan megsérült embernek s vasbotokkal visszaverték a vérengző fenevadakat. A közönség lélekzetvisszafojtva leste a történeteket s az oroszánok böge oly félelmet gerjesztett, hogy az állatsereglet vezetőségének ugyancsak iáradtságába került, míg a kedélyeket újból lecsillapítani sikerült.

— **Robbanás egy hadihajón.** Végzetes robbanás történt a kiel kikötőben. Az „Elzasz“ hadihajó robbantó gyakorlatot végzett a kikötőben s eközben a legénység hibájából egy patron idő előtt felrobbant. A robbanás két embert megölt, négyet súlyosan és kettőt könnyebben megsebesített. A robbanásról még a következőket jelentik: A robbantási gyakorlatok közben az „Elzasz“-ról egy gőzbárkát és egy robbantónaszádot legénységgel láttak el, mely egy robbantótöltényt vitt magával, hogy azzal egy torlaszt felrobbantson. A töltényt elhelyezték, de a gyújtószinór nem működött és a töltény nem robbant fel. A gőzcsonk erre a robbantónaszáddal újból a torlaszhoz ment és Löwe kormányos kihajolt a csónakból, hogy megnézzé, hogy a töltény miért nem sült el. Éppen ebben a perczben a töltény felrobbant. A hatás rettenetes volt. A robbanás Löwenek feltepte a hasát és azonnal meghalt. Wurm fűtő, akinek a fél koponyáját tépte le a robbanás, szintén azonnal meghalt. A halottakat és sebesülteket Kielbe vitték.

— **Öngyilkos színész.** Berlinben Kluth Frida a Trianon-színház fiatal művésznője, Mauerstrassen lévő lakásán öngyilkossági kísérletet követett el. Kluth Frida nővére volt Kluth sofförnek, akit csak pár héttel ezelőtt fogtak el egy nagy ékszerlopás miatt. Kluth az aranyemléket elvitte Bécsbe s éppen akkor fogták el, mikor a zálogintézetből eltávozott. Az eset óta Kluth Frida nagyon szomorú volt, szegyelte testvérének botlását, majd mikor arról értesült, hogy őt is bünrészességgel vádolják, gyorsan hazament, felnyitotta a gőzcsonk s lefeküdt. A lakók észrevették a nagyfokú gázömlést, feltörték a színész nő szobájának a falát. Kluth Frida eszméletlenül feküdt az ágyban. A mentőknek hosszú munka után végre sikerült eszméltre téríteni. Kluth Frida csak rövid idő óta tagja a Trianon-színháznak s máris szép sikerei voltak. Állapotja súlyos.

— **Az Ingyentelj gyermekünnepe.** A székesfőváros tanácsa ma délelőtt tartott ülésében tárgyalta az Ingyentelj-egyesület kérvényét, melyben az Állatkert területének június hó 1-ére való átengedését kéri, hogy ott az egyesület javára 1 koronás belépő-díj mellett nagy gyermekünnepe rendezzen. A tanács Bódy Tivadar tanácsos pártoló indítványára helyt adott a kérelemnek és egyben utasította az állatkert igazgatóságát, hogy ennek a valóban humanus és minden tekintetben pártfogást érdemlő egyesületnek minden lehető koncessziót megadjon a gyermekünnepe sikere érdekében. Örömmel regisztráljuk ezt a hírt, annál is inkább, mert tudjuk, hogy társadalmunk minden rétege élénk érdeklődéssel kíséri az Ingyentelj gyermekünnepe, melynek ilyen auspiciumok mellett nagy morális és finanziaális sikert is jósolunk.

— **Pénzhamisító bandák.** A pólai rendőrség a minap egy szervezett pénzhamisító bandát fedezett fel, amelynek tagjai működésüket az egész tenger-mellékre kiterjesztették. A vizsgálat szálai Fiuméba is vezettek. Susakon Strnja János 36 éves kormárosnál megtalálták a hamis pénzek gyártására használt gépet és egyéb szükséges anyagokat. Kiderítették, hogy a pénzhamisításhoz szükséges dolgokat Bonafé János 36 éves torpedógyári munkás készítette, ki különböző lopások és csalások miatt egy hónap óta vizsgálati fogságban van. A vizsgálatot folytatják.

— **Halálos mulatozás.** Tancsesd községben az oláh husvét után tartott táncmulatságon, midőn az ünnepelel emlélére a legények dinamittöltényeket sütöttek el, Krecsunyoszy Tódor egy égő patronot sokáig tartott kezében. A töltény felrobbant és a legény jobb kezét és lábát elszakította. Halálos sebével a dévai közpórházba szállították.

— **Szolgálati jubileum.** Ma ünnepelte a mozgóposta tisztikara Biszterszky Soma 25 éves szolgálati jubileumát. Az igazgatóságtól kezdve minden kártársa osztatlanul személyesen tolmácsolta őszinte szeretetét és tiszteletét a jubiláns iránt. Maradandó emlékként értékes emléktárggyal lepték meg.

— **Öngyilkos bankár.** Newyorkból táviratozzák, hogy Charley Coster tőzsdetagnak, a Coster, Camp és társa bankház főnökének öngyilkossága drámai körülmények között ment végbe. Az öngyilkos bankár kiváló sportsman volt és a newyorki társaságokban különösen kedvelték a rendkívül művelt, 45 éves férfit. Vagyoni viszonyairól mindenki azt hitte, hogy fényesek s csak most halála után derült ki, hogy szerencsétlen spekulációkon teljesen tönkrement. Coster hádegyvérrel készült a halálra. Magához kérte házi orvosát, mert attól félt, hogy öngyilkossága belegg fogja tenni nejét. Az orvos hálókóntásban találta a bankárt hálószobájában. Coster figyelmeztette házi orvosát, hogy neje, aki nemsokára haza fog térni egy társaságból, orvosi tanácsát fogja igénybe venni, aztán egy remekművel revolvert mutatott az orvosnak és tréfálkozva mondta, hogy annak jól cselzett golyója biztosan öl. Amint beszélgettek, hazajött Costerné és a bankár magára maradt hálószobájában. Néhány percz múlva eldőrdült a lős és mire az orvos berohant, a bankár már kiszenvedett. A bankház veszteségeit négy millió dollárra becsülik.

— **Tűz.** Ma délután félnégy órakor Krausz és Böhm nagykereskedők Király-utca 9. szám alatti raktárában veszedelmes tűz ütött ki, amelyet azonban a tűzörségnek idejekorán sikerült elfojtania. A raktárban eddig ismeretlen okból felrobbant egy olajos hordó, melytől a raktárban felhalmozott terpentint, lakk s egyéb olajárak tüzet fogtak. Az ott dolgozó munkások közül Brauer Antal és Sztankovics József arcukon és kezükön jelentékeny égési sebeket szenvedtek. A mentők részcsítették első segélyben és a Rókus-kórházba vitték őket. Kivonult a IV. kerületi és központi tűzoltóság Janicsek tűzfelügyelő vezetésével s a tüzet csak másfél órai kemény munka után sikerült elfojtaniok.

— **Fővárosi Orféum.** Ma este lép fel első ízben Hanako, a nagy érdeklődéssel várt japán színművésznő az egyenesen az ő számára írt „Otake“ című japán színmű czimszerepében. Ez igazán szenzációs meglepetésen kívül, amelyet Hanako fellépése fog okozni, még egy egész nagy sorát az új variétéatrakcióknak szerződtette az igazgatóság. Megemlítiük mindenképp a legújabb variété-újdonyságot „Valzerláz“ czimen, Mr. Jules Boesnach párisi kabaré-művészt, az ottani „Chat noir“ kabaretből, Boeschel Alajos müncheni humoristát, Nadragé, a tréfás hasbeszélő-művészt, Holden és Prinz szubretket, Sisters Madisont, Sylviát, Mahlert stb. stb. Az előadások mint rendszeren esti 8 órakor kezdődnek. Jegyek elővétele a nappali pénztárnál délelőtt 10—1 és délután 3—6 óráig. Tekintettel a Hanako iránti különösen nagy érdeklődésre, czélszerű a jegyeket előre megváltani.

— **A Beketow-cirkusz megnyitó előadása iránt óriási az érdeklődés.** Egyrészt az új cirkusz-épület kelt figyelmet, másrészt a megnyitóra Beketov olyan műsort hozott, amely a világ legkiválóbb attrakcióit egyesíti. Szombaton megismétlik a megnyitó előadás műsorát, vasárnap délután két előadás lesz.

x **Tátraiüredet,** mely a Magas-Tátra legszebb pontján, a tenger színe felett 1020 méter magasságban fekszik, ózondus alpesi levegője, pompás komforttal berendezett szállói, hidegvizgyógyintézete, fenyőerdői és svéd gyógytorna-intézete, a legelőnyösebben ismert európai fürdőhelyek sorába emelték. Tátraiüredet télen és nyáron nyitva áll az üdülők részére. A nyári idény május 15-től, szeptember végéig tart. Részletes prospektus a fürdőigazgatóságnál és az Idegenforgalmi és Utazási Vállalat Részvénytársaságnál (Budapest, Vigadó-tér 1.) kapható. Ugyanott a nyári idényre lakásmegrendeléseket már most elfogadnak.

x **Zászlók,** czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Az elektromágneses gyógyítás** a legkényelmesebb villamos gyógy módok egyike, mert a kezelendő testrészt le sem kell mezteleníteni, mivel az áram ruhán át is hat a kívánt helyre. Gyógyhatása kettős, u. m. fájdalomcsillapító és megnyugtató. Ebből kifolyólag alkalmazásba kerül mindennemű idegzsába, görcsök, csúsz és közsvényokozta fájdalmak, a gyomor és szív ideges zavarai, a neurasthénia és hisztéria okozta fejnemés, tarkófájás, ingerültség stb. ellen, főképpen pedig szinte bámulatos hatást fejt ki álmatlanság ellen, mert sokszor már néhány ülés alatt sikerül az évek óta fennálló bajt megszüntetni. Az elektromágneses gyógy mód dr. Hönig Izsónál (IV., Károly-körút 24. sz.) kerül alkalmazásba.

x Bob-hashajtó a legkellősebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna és vívásra.

Mezőgazdasági terménykivitelünk.

Budapest, április 30.

A külföldi piacok figyelemmel kísérése végett, ugyisint kereskedelmi összeköttetések létrehozása végett mintegy évtizeddel ezelőtt szervezte az akkori kereskedelemügyi kormány a külföldi szaktudósítói állásokat. A földművelésügyi miniszter szintén szervezett agrikulturn szemponatok szolgálatára néhány ilyen szaktudósítói állást a velünk összeköttetésben levő külföldi államokban. Nem célunk sem a kereskedelmi, sem a földművelésügyi szaktudósítók működéseinek eredményét most vizolni, általánosságban csak annyit, hogy a földművelési szaktudósítók teendőinek körvonalozásában és a működés kifejtésében nem látjuk sem az eredményeket, sem a működés nyomában azokat a nagyobb sikereket, melyeket a közvélemény ezekhez az állásokhoz szervezésükkor fűzött.

Mindezeket előre kellett bocsátanunk itt, amidőn mezőgazdasági terménykivitelünkről általánosságban óhajtunk egyet-mást elmondani. A nyerstermények kivitele tekintetében nem lehet tagadnunk, az utóbbi évtized alatt s a nyugati államok elzárkózó vémpolitikájának hatása alatt is jelentékeny javulást konstatahatunk ugyan, de mégsem mondható olyannak, amelyet elvárni lehetne. Rendszerességről, bizonyos egyöntetű eljárásokról kivitelünkönél keveset lehet beszélni. Nagyobb kiviteli cégeink, azok, amelyek a tőkekezeléssel rendelkeznek, a termény-exportot pusztán és kizárólag mint nyereszkes vállalkozást üzik és elvégre is — magáncégek lévén — ezt nem is vehetjük tőlük rossz néven.

De ne értsünk félre, nem is az ő üzleti tevékenységüket és törekvéseiket kívánjuk szóvá tenni itten, csak néhány oly momentumra akarunk utalni, melyek a termény-exportnál egyáltalán figyelembe nem vétetnek. Így a kiviteli cégek legtöbbje összegyűjtve a terményeket, vagon számra továbbítja külföldre s még ha külföldön bizománya van is, nem igen törődik a kivitt termények további sorsával. Felmerülhet itt az ellenvetés, hogy minek is törődnek, hiszen megkapja érte az árát, jövedelme is van belőle, tehát kifizetődik az export, — de ha a dolgok mélyére tekintünk, be kell látni az óriási előnyét annak, hogyha a kiviteli termény sorsával fogyasztási piacain is törődünk. Mert ennek a nem-törődőmségnek tudható be az, hogy számos speciális magyar ingredienciájú termény a külföldi piacokon nem magyar jelzés alatt kerül forgalomba s a külföldi élelmes kereskedelem a maga javára saját kénye-kedve szerint használja ki ezt a nem-törődőmséget. Számítalan esetet lehetne felsorolni, hogy tiszta, jó minőségű mezőgazdasági termény a külföldi piacokra, illetve forgalomba már hamisított állapotban kerül és még ha származási helye is tévesen kerül nyilvánosságra, az csak nem lehet mondanivaló, hogy ez a magyar mezőgazdaságnak vagy a magyar iparnak előnyére szolgál. Lehetne számos példát a multból felsorolni, így a bor, komló, gyümölcs, szőlő és egyéb mezőgazdasági cikkek a külföldi piacokon nagyon sok esetben nem mint magyar termények kerülnek forgalomba.

A magyar élelmeség rovására kell írunk, hogy édes kevés azoknak a társaságoknak a száma, melyek többek tömörülése útján specialiter a magyar mezőgazdasági termények kivitelével rendszeresen foglalkoznának. A Magyar Élelmiszerszállító Részvénytársaság igen szép eredménnyel dolgozik évek óta, úgy tudjuk, van terménykiviteli osztálya is, több külföldi piacon pedig bizományi irodája. De ezen a társaságon kívül alig van az országban egy-két kivittel foglalkozó részvénytársaság, vagy csoportosulás, ha nem számítjuk bele, az exporttal foglalkozók nagy magáncégeket, melyek működésének hiányaira már a fentiekben utaltunk is.

Egy-két csoportosulásról tudunk a vidéken is, melyek az ő környéküknek egy-egy speciális terménye kivételével rendszeresen foglalkoznak s gya-

rapitják azon termények külföldi elhelyezési piacait, de mindez az elért eredmény édes-kevés ahhoz, amit a terménykivitel országosan való rendszerbe öntésével elérnünk lehetne, pedig például nem is kellene messzire mennünk, csak a szomszédos Ausztriába, melynek iparcikkkel Magyarországra és a Keletre való irányítására annyi szervezete van, hogy csak Budapesten és a vidék egy-két nagyobb gócpontjában ezekre rug az osztrák képviselők és bizományi irodák száma, melyek az importált iparcikk sorsát, ugyisint annak megsemmisüléseig figyelemmel kísérik, figyelik még azt is, hogy a fogyasztás csatornáján könnyebben, vagy nehezebben gördüle le, miként fogadja azt a fogyasztó közönség, milyen igényeket támaszt annak minősége tekintetében, egyszóval az osztrák iparnak és illetve megbízóknak a leghűségesebb érdekképviselői. Nálunk ily dolgokkal ki törődne? Senki. Maguk a kiviteli magáncégek sem s ily irányban teljes szervezetlenség uralkodik, pedig a magyar közgazdaság, a kiviteli kereskedelem tömértelen haszontól esik el ennek révén.

Mezőgazdasági terménykivitelünk szervezett voltáról tehát vajmi keveset mondhatunk és szinte csodálkozni lehet azon, hogy a kivitelnek a fenti módok mellett való szervezésére eddig nálunk senki sem gondolt. Mennyi még az új piac a kílállomokban, ahol a magyar termények részére réseket találhatunk, mennyi a kivitelképes cikkek száma, melyekből abszolute nem helyezünk el a külföldön semmit? Sőt azt is lehetne mondani, hogy sok millió értékű oly mezőgazdasági produktumot hoznak be hozzánk a külföld élelmes szervezetei, melyekből idehaza is elegendő terem, de a külföldi kereskedelem itteni hálózatai mégis elárasztják vele az országot s azok forgalmazásával elért tiszta jövedelemmel a külföldnek adózik a magyar élelmentlenség.

Végre is e tekintetben tennie kellene valamit egy a kormánynak, mint a magyar társadalomnak, ha a világvérseny forgatagában mint agrikulturn állam elenyészni nem akarunk.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A Krisztinavárosi Színkör nyári szezonját ma este nyitotta meg. Kecskényi Ignác kerek 100 tagból álló társulatának operett személyzetével. Az ósrégi, de elpusztíthatatlan „Fatiniczát” adták, melyet a mai fővárosi nemzedék már csak a jó hírből ösmert (éppen úgy, mint a holnaputánra kitűzött Mikádót). A szokatlanul hűvös időjárás ártalmára volt a darab látogatottságának, de azért jó háromnegyed ház hallgatta meg a Souppé bájos melódiáit. A közönség szemmel láthatólag örült a viszontlátásnak és sok lelkesedéssel tapsolta a szereplőket. Különösen tavalyi ösmerősei iránt volt nagy az elismerés. Albert Erzsit, a társulat bájos, ifjú primadonnáját valóságos tenyéren hordozták. Ritkaságszámba menő érczes altjának ereje tavaly óta sokat fejlődött, énektudásán is megérett az Orbán Árpád karnagy kitűnő iskolája. Fóthy, a másik primadonna is sok tapsot kapott. A férfiak közül Kiss (Kanemkov), Herold (Storeviev), Abay (Sovonov) és Virágh (Izzet basa) ügyesen mozogtak és jól énekeltek, sok derűtséget kellett Tábor és főképen Latabár, ki a Mustafa háremőr kis szerepében is feltűnő alakító képességéről tett bizonyosságot; a társulatnak mindenestre egyik leghasználhatóbb tagja.

(*) Új akadémikusok. Ma délután volt a Magyar Tudományos Akadémia tagválasztó nagygyűlése. Az ülésen Berzeviczy Albert elnököl. Sorshuzás útján a II. osztály jelöltjein kezdtek a szavazást. Rendes tagok lettek: Gaál Jenő, Böhm Károly, és Békefi Remig. Levelező tagok lettek: Finkey Ferencz, Polner Ödön, Platz Bonifác, Áldásy Antal és Szeremley Sámuel. Kültag lett: Menod Gabriel francia tudós, 39 igennel, 4. nem ellenében. Az I. osztályba levelező tagokul megválasztották: Pápay Józsefet, Tolnai Vilmost, Váczy Jánost és Szabolcska Mihályt. Kültag lett Saleman Károly szentpétervári nyelvtudós. A III. osztály jelöltjei közül rendes tag lett: Mágócsy-Dietz Sándor. Levelező tagok lettek: Zemplén Győző, Tangl Károly, Klupathy Jenő, Wittmann Ferencz és Fehér Lipót. Kültagok lettek: George Darwin, Wolf Miksa, Helmert Frigyes, Kronacker Hugó és Salkowski Ernő.

(*) Somló Sándor lemondása. Színházi körökben hire futott a mai nap folyamán, hogy Somló Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója benyújtotta lemondását s hogy Apponyi kultuszminiszter a lemondást elfogadta. Akik a hírt kolportálták, hozzáfűzik azt is, hogy amíg az új igazgatót kinevezik, Tóth Imre főrendező biztáka meg a színház vezetésével.

(*) Edmond Rostand köszönete. A Sasfők költője: Edmond Rostand, akit a Magyar Színház igazgatósága táviratban értesítette darabja rendkívüli sikeréről, Combeaux-les-Bains-ből a következő táviratot küldötte Beöthy igazgatónak: „Mélyen meghatva az Ön táviratától és a magyar közönség rokonérzésétől, kérem Önt, adja át a fordítónak és minden kitűnő művészenek legélénkebb hálám kifejezését. Baráti kézzorítással Edmond Rostand.” A Sasfők eddigi hat előadása zsufolt ház előtt, a közönség tomboló tetszése közt folyt le. — A dráma legutolsó előadását gróf Andrássy Gyula belügyminiszter is végignézte.

(*) Petőfi és Jókai japánul. Kanasugi tokiói egyetemi orvostanár, aki hosszabb időt töltött Budapesten, igen érdekes irodalmi terv megvalósításába fogott. A jeles tudós, aki hazájának egyik legkiválóbb költője is s csak tavaly nyerte el egy hőskölteményével a tokiói akadémia nagy költői jutalmát, japán nyelvre fogja lefordítani Petőfi legszebb költeményeit és Jókai néhány regényét. Kanasugi, aki németül tökéletesen tud, mind a két költő német fordítását használja fel, de itt tartózkodása alatt beható tanulmányokat tett, hogy fordítása minél jobban sikerüljön.

(*) Vigszínház. A Vigszínházban holnapután, szombaton két előadás lesz. Este „A tanítónő”, Bródy Sándor szenzációs életképe kerül színre Varsányi Irénnel és Fenyvesi Emillel a két vezető szerepben, délután pedig a színészegyesület iskolája rendez előadást. Ebben a vizsgálati előadásban Molière „Daudin György”-ét játsszák és azután hangverseny is lesz. Holnap, pénteken, a „Tatárjárás”-t, Bakonyi Károly és Kálmán Imre nagysikerű operettjét ismétlik. Ez lesz a népszerű operette 37-ik előadása.

(*) Debreczeni színház. Három estén át vendégszerepelt a debreczeni színházban Komlóssy Emma, a kiváló szubrett-primadonna. A művésznő a Lilliben, a Varázskeringőben és Casanovában játszotta a főszerepet zsufolt nézőtér előtt, azzal a zajos sikerrel, mely minden szereplését kísérni szokta.

(*) Sziklai Kornél a Drótostóttban. Szombaton, május 2-án utítja fel a Király-Színház Lehár első nagysikerű operettjét, a Drótostót. A felújítás egyik nevezetessége lesz, hogy Sziklai Kornél, aki több mint egy éve teljesen visszavonult az aktív színészi működéstől, híres szerepét, Pfefferkornit fogja újra eljátszani a darabban. A szereposztás egyebekben is elsőrangú lesz, az est sikeréről Petrás Sári, Szegedy Erzs, Boross Endre, Raskó Géza és Csapó Jenő kezeskednek. Az előadás nyolcz órakor kezdődik.

(*) Az egyetemi énekkar Berlinben. A budapesti egyetemi énekkar elfogadta a berlini egyetemi ifjúság meghívását és még az idei nyáron át fog rándulni Berlinbe, ahol két hangversenyt fog adni. A német diákok nagy ünnepeiséggel fogadják magyar kollégáikat.

(*) Hangverseny. A Fodor Ernő okl. zenetanár vezetése alatt álló zeneiskola (akadémiai előkészítő tanfolyam) május hó 5-én esti fél nyolcz órakor rendezi a Royal nagytermében ez évi harmadik nyilvános hangversenyét.

(*) Andrássy és Jupiter. Az Andrássy-ut és a Teréz-kört egyedüli látványosságai és kellemes szórakozó-helyiségei az Andrássy- és Jupiter-színházak, amelyekben naponkint változó, remeknél remekebb képeket öl fel a pazar műsor. A mozgófényképek gazdag tárházát mutatják be ezek a színházak, melyek olyan programmal rendelkeznek, hogy nemcsak szórakoztatnak, de oktatnak is.

Nyilt-tér

(E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

MOSSE RUDOLF

TELEFON 32-45.

hirdető irodája

a mai naptól fogva

V., Nádor-utca 11. sz.

alatt a Magyar Általános Hitelbankkal szemben van

Ganz és Társa vasöntő-és gépgyár részvénytárs. Budapest

Folyó évi április 30-iki közgyűlésen hozott határozat értelmében az 1908. május hó 1-én esedékes szelvényt f. évi május hó 1-től kezdve

160.—koronával

váltja be a Magyar Általános Hitelbank.

Az igazgatóság.

FŐVÁROS.

(A Nemzeti Színház. A tanács ma tárgyalta gróf Apponyi Albert kultuszminiszternek ismeretes leiratát, hogy a kormány megépíti a Döbrentei-terén a budai állandó színházat. A tanács elvben hozzájárult a miniszter tervéhez s elrendelte az ügy előkészítését.

(A fővárosi fuvartelep. A főváros pénzügyi bizottsága szombaton tárgyalja a pénzügyi osztály és a fuvartelepre felügyelő bizottság jelentését a fuvartelep működéséről. Ezek szerint a főváros a fuvartelepet üzembe vette 1906. december 16-án. A nehézségek átok gyanánt nehezdedtek a kezdő üzemre. Küzködni kellett az örökös pénzügyi zavarokkal, mert forgó készpénz hiányában kiadásait csakis bevételeiből fedezhették, ami azonban sokszor fizikai lehetetlenség volt, mert a bevételek sohasem folytak be oly arányosan, mint minőben a kiadások felmerültek. Az üzleti felesleg 66.688 korona 53 fillér volt. Csérytől átvettek 239 lovat 124.196.50 koronáért, tehát egy ló került 519.65 koronába. Elhullott 9 darab, tehát az állomány 3.7%-a. Az I—III. ker. fuvartelepről átvettek 90 darabot 49.257.70 koronáért. Egy ló került 546.19 koronába. Elhullott 2 darab, vagyis 2.2%. Bécsben vásároltak 136 darabot 144.374 koronáért, egy ló került 1100.57 koronába. Elhullott 12 darab, vagyis 9.2 százalék. Muraközéből 29, Győröből 10, Telbisztől 2, Tóth Pétertől 6 lovat 3200 koronáért. Kérnünk kellett a házi és utcai szemét kifuvározási átalányának a felemelését, ami meg is történt, mert 1908. évben a fuvartelep már 48.000 koronával többet fog kapni, mint amennyit az idén kapott, mondja a bizottság. Tóth Péternek 1906. június 26-án tett jelentése szerint a háziszemétfuvározás költsége, mint állandó kiadás, a legérzékenyebb teher, mivel köztudomásu, hogy egész napra meg kellett fizetni a fuvarokat, holott félnapig sem teljesítettek szolgálatot. Ezzel szemben a szemétfuvározás költsége volt: 1900-ban 329.858, 1902-ben 340.637, 1904-ben 347.654, 1905-ben 351.346, 1906-ban 369.115, 1907-re előirányozva 431.300, 1908-ra előirányozva 460.500 korona. A fuvartelep jövedelmezősége. Fuvartelep: Jövedelem 66.688 K. Ebből 30.800 az 1907-ben elhullott és kielejtetett lovak pótlása, 16.000 K a lóállomány felújítási alap javára, 10.000 K a kocsik felújítási alap javára, 1700 K az épületek felújítási alap javára, 600 K a szerek felújítási alap javára, 7588 korona legyen a községi alapú. A számvevőség akceptálja ezt a mérleget. A telepre felügyelő bizottság a szerek felújítási alapjára 1700 koronát vett föl és a személyzet jutalmazására 400 koronát. Tiszta jövedelme 2488 korona. Az 1907. évi költségvetésbe beállított 120.000 korona olyan jövedelmet, amelyet a községi alap tisztán megkap. Eszerint tehát a költségvetéssel szemben a tiszta veszteség 117.511.17 korona. A köztisztaság került: 1900-ban 1.433.086, 1902-ben 1.478.251, 1904-ben 1.411.877, 1905-ben 1.418.097, 1906-ban 1.454.030, 1907-re előírva 1.560.000, 1908-ra 1.758.944. Husz év előtt 1885-ben 569.336 korona volt. Kifuvároztak 1906-ban háziszemetet 1.348.464.51 mm. 1907-ben 1.389.132.04 mm., tehát 40.667.70 mm.-val több. Kifuvároztak 1906-ban 626.146.83 mm. utcai szemetet, 1907-ben 594.324.15 mm., tehát 30.822.68 mm.-val kevesebbet. Az 1906. júniusban előterjesztett mérleg, amelynek alapján a fuvartelep házikézelését elhatározták, a következő: Kiadás lesz: 503.910 K. Bevétel lesz: 124.640 K. Marad fedezetlen 379.270 K. A tiszta megtakarítás 93.506 korona. Eddig volt kiadás: házi és utcai szeméttel 370.000, locsolásért 80.000, seprőgépek vonatása 22.776, összesen 472.776. A köztisztasági hivatal mindjárt a házi kezelés megkezdésekor egészen megszüntette a seprőgépek vonatását s így takarította meg az előirányozott összeget.

(Németek Budapesten. Berlin városának, valamint a német birodalmi kormányának kiküldöttel érkeztek Budapestre a vásári szokások tanulmányozására. A vendégek ma voltak a közvágóhidon, ahol Preuszner Ferencz igazgató üdvözölte és ka-

lauzolta őket. A német szakférfiak nagy elismeréssel nyilatkoztak a berendezés helyességéről és czélszerűségéről.

(A gáz-kérdés. A Magánmérnökök Országos Szövetségének a helyiségeiben ma este Varga József mérnök előadást tartott a gázkérdésről s az érdekes előadás folyamán felvetette azt a kérdést, hogy vajon a főváros beváltja-e az üzemet akkor is, ha abból csakis a gázfogyasztó közönségnek van haszna? Ha nem, akkor milyen új szerződés felelne meg a közérdeknek? Erre bő megokolással és az összes érdekek figyelembevételével azzal felel, hogy a gáz mai egység-árának 25 százalékkal való csökkentése mellett 45 évre lenne kötendő új szerződés, amelynek elteltével az egész üzem, minden néven nevezett tartozékaival együtt, ingyen és teher nélkül megy át a főváros tulajdonába. Az előadáshoz hozzászólt Kajlinger Mihály, a vízművek igazgatója és Forbáth Imre, ki egyuttal köszönetet mondott az előadónak a tanulságos fejtegetésért.

EGYESÜLETEK.

(A Szamaritánus Egyesület most tartotta évi közgyűlését gróf Wenckheim Frigyesné elnökelete alatt. A titkári és pénztári jelentésből kitűnik, hogy az egyesület ebben az évben mintegy 14.000 koronával segítette a kórházból távozó betegeket. A közgyűlés a választmányba beválasztotta Ruffy Pálnét, Sass Istvánnét, Vigh Albertnét és Tihanyi Károly plébánost. A közgyűlés a hírlapírók nyugdíjalapja javára ötven koronát szavazott meg.

(A Nemzeti Színház Nyugdíjintézete tegnap délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését Somló Sándor elnökelete mellett. A közgyűlés jóváhagyta a számvizsgáló-bizottság jelentését, tudomásul vette a zárószámadást s a felmentvényt a felügyelő-bizottságnak megadta. A választmányból az alapszabályok értelmében kilépett Czászár Imre, Mészáros Imre és Somló Sándor. Ezeket újra megválasztották. Póttag lett Rózsahegyi Kálmán.

(A Szent-István-Társulat ma délután tartotta igazgató-választmányi ülését gróf Zichy Nándor elnökelete s a tagok élénk részvétele mellett. Gróf Zichy Nándor előterjesztései során bejelentette, hogy a társulat 54-ik közgyűlése május hó 7-én délelőtt 10 órakor lesz s ezen az elnöki tisztet dr. Hornig Károly báró veszprémi püspök fogja betölteni. Erdősi Károly igazgató előterjesztésére a választmány egyhangulag tudomásul vette a Tud. és Irod. osztály kebelében megalakult szociális-bizottság ügyrendjét, amely bizottság a társadalomtudományok nemzeti alapon és keresztény szellemben való művelésére van hivatva. Erdősi Károly igazgató többféle előterjesztései közül, melyek mind egyhangulag fogadtattak el, különösen kiemelendő a tagok létszámának örvendetes gyarapodása. Eszerint a társulat rendes tagjainak létszáma öt ezer, a pártoló tagoké pedig tizenhat ezer.

(Polgári iskolai tanárok Sággy Gyulánál. A Polgári Iskolai Tanárok Egyesülete választmányának képviseletében ma délután nagyobb számu küldöttség kereste fel dr. Sággy Gyula egyetemi professzort, hogy hivatalosan is felkérje az elnöki tisztt elvállalására. A küldöttség szónoka: Böngédfi János, egyesületi titkár üdvözlő beszédében rámutatott az ország polgári iskolai tanárságának ritka módon megnyilvánult osztatlan bizalmára. Dr. Sággy Gyula megatva mondott köszönetet a megtisztelő bizalomért s kijelentette, hogy szívesen áll az egyesület élére s a tanárok ügyét kész szívet, lélekkel felkarolni.

(A Gabonauzleti Hivatalnokok Egyesületének szervező bizottsága szombaton, május hó 2-án este fél 9 órakor az Országház-kávéház külön helyiségében az alapszabálytervezet bemutatása céljából értekezletet tart. A szervező bizottság ez uton kéri fel a gabona-üzleti hivatalnokokat, hogy az értekezleten megjelenni szíveskedjenek.

(A Magyar Numizmatikai Társulat tegnap este nyitotta meg a tagok gyűjteményének bemutatását és első kiállítását, amelyen Nüber K. Ferencz alapító tag itáliai (aes grave) érmeiből álló érdekes gyűjteményét bemutatván, több fontos numizmatikai észrevételt tett a szakírókra vonatkozólag. Az érme kiállítása díjtalanul tekinthető meg az egyesület helyiségében (Kapony-u. 7.) s bezárólag május 14-ig tart.

(A Magyar Posta- és Táviráda Altisztek és Szolgák Országos Egyesülete részére és egyesületi háza javára rendezett tárgysorsjáték húzása 1908. évi május hó 1-én délután 2 órakor VII. ker. Bálint-utca 17. szám alatt.

TÖRVÉNYSZÉK

A dánosi rablógyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 30.

A dánosi bünpör mai, nyolczadik napján legutóbb a gyóni esetre vonatkozó tanukat és sértetteket hallgatták ki. A cigányok ezt a rablótámadást is tagadják, holott ez kétségtelenül cigánymunka volt. A tárgyalást fél tíz után nyitotta meg Rónay Kamill elnök. Első tanúnak Percsi Mihály debreczeni vasuti őrt szólitja. Annyit tud, hogy a dánosi gyilkosságot követő negyedik napon cigányok váltottak jegyet a vasuti állomáson. Az egyik cigány egy órát kínált neki cserére. Egy párat felismer a cigányok közül. Tutánál akkor egy sárga revolvert látott.

— Hát a Lakatos Rozi is ott volt?

— Igenis, köztük volt.

— Hová váltottak jegyet ezek a cigányok?

— Debreczenig gyalog jöttek és az alsóőzsa megállóhelynél szálltak vonatra, Téglás felé.

Ügyész: Hány ember váltotta meg a jegyét?

— Kettő váltották meg az összes jegyeket.

Turi Lajos vasuti munkás az államvasutaknál. Percsivel együtt volt szolgálatban az alsóőzsal örháznál. A cigányokat látta, amikor Debreczen felől jöttek. Felismeri Lakatos Lajost, Balog Tutát és Kunát.

Lakatos Lajos: Ne hazudj, te mókusszáj!

Az asszonyok közül felismeri Luternát.

Luterna: Hogy az ördög vegye ki a szemedet!

Blaskó Jánost a gyóni rablásra nézve hallgatja ki a bíróság. A tanu vinczellérakásában is jártak, tudniillik tolvajok és sok mindent elvittek, többek közt egy baltát is, amelyet később a Fabókék házában találtak meg. A vinczellérkonyhóban a tetesek egy botot hagytak el; erről a botról Lakatos Rozi azt mondja, hogy Balog Tutáté volt.

A következő tanu Fabók János. Ugyanazon az éjszakán, mikor Blaskó kunyhóját kirabolták, nála is jártak betörők és elvittek egy csomó holmit, többek közt egy esernyőt, amelyet később Fabók András házában találtak meg.

Özvegy G. Fabók Jánosné, Fabók András édesanyját hallgatták ki ezután.

— Hát mi történt maguknál a nyáron?

— Éjszaka betörték a cigányok. Én a konyhában voltam, amikor a cigányok botokkal felfegyverkezve bejöttek. Kiáltani akartam, de betörték a számat és tapostak rajtam. Valahogy nagynehezen mégis átfutottam a szomszédba és segítséget kértem. De nem jöttek, mert ők is féltek. Ezalatt félholtra verték a fiamat.

— Többen ütötték magát?

— Többen.

— Hát amíg magát ütötték, mit a csinált a fia, meg a menyé?

— Ők a másik szobában voltak.

— Mi baja történt magának?

— Nyomorékká vertek.

— Nem látta egyik cigánynak se az arcát!

— Nem én.

— Meddig volt beteg?

— Három hónapig.

Védő: Sötét volt a konyhában, mikor a cigányok bejöttek?

— Eloltották mindjárt a lámpát.

— Hát hogyan tudja akkor, hogy cigányok voltak?

— Czigányt a szagáról ismeri meg az ember.

Fabók András, a gyóni rablótámadás passzív hőse a következő tanu. Elmondja, hogy a dánosi gyilkosságot megelőző nap éjjelen egy csapat cigány berontott a házába. Hallotta az anyja sikoltozását, de nem mert kimenni, mert látta, hogy a cigányok nagyon sokan vannak. A cigányok később betörték az ajtót és pénzt vagy életet követeltek. Mondta, hogy pénze nincs. Ekkor megragadták és ültelgelni kezdték. Egymást nógatták az ültelgelésre. Szóval alaposan elverték. Aztán félve a csendőrségtől, megugrottak.

— Mit vittek el magától?

— Óraláncot, kendőt, felhőneműt.

— Kite ismer fel a cigányok közül?

Tanu (mutatja): Ezt, ezt, ezt...

— Majdnem valamennyire emlékszik?

— Igen, ezek voltak!

Ezután az elnök szünetet rendelt el.

Szünet után.

Ifjú Fabók Andrásné, gyóni lakos a következő tanu. Az összes gyóni tanuk között ez vallott legsúlyosabban a cigányok ellen a vizsgálóbíró előtt.

— Mondja el részletesen, hogyan történt maguknál az a rablás?

— Éjjel egy vagy két óra tájban törtek ránk a cigányok. Az anyósom a konyhaajtóban feküdt kint az udvaron. (Sirva folytatja.) Az anyósomat megverték. Az ő jajgatására ébredtünk fel s bezártuk az ajtót. A cigányok azonban az ajtót kiemelték a sarokvasából. Az uramnak egy bot volt a kezében s ezzel az egyik cigányt úgy fejbe ütötte, hogy a sarokba esett. De azután leverték az uramat s engem is bevonszoltak az egyik mellékszobába. Összevissza rugdostak, vertek, a hajamnál fogva vonszoltak a szobában.

— Hát aztán mit vittek el maguktól?

— Tíz korona készpénz, több ruhát és kendőket. Nagyon sok holmit pedig ott a szobában elégettek, az edényeinket összetörték.

— Meg tudná ismerni azokat a cigányokat, akik ott voltak?

— Igen.

A cigányok sorba felállanak. A fiatal asszony először Balog Tutát ismeri fel.

— Mit szólna ehhez Tuta?

— Hát az ura miért nem látott, ha ott voltam? — felel a kérdésre a cigány.

Felismeri az öreg Surányi Ignácot és Surányi Mártont is.

— Hiszen a csendőrök előtt azt mondta, hogy egy sánta embert látott! — mondja Surányi Márton a tanunak.

— Igen, igen, maga volt az a sánta ember! — feleli a tanu. (Nagy derűség.)

— Hát az asszonyok közül melyiket ismeri fel? — kérdi az elnök.

— Az a kövér asszony bizonyosan ott volt! — feleli az asszony, rámutatva Lakatos Erzsire.

A cigányasszony dühösen ugrik fel:

— Ne hazudj, ne adjad az ördögnek a lelkedet, mert gyermeked van s kiveszi az Isten a két szemedet! — kiabálja dühösen.

Ráismer még a cigányok között Német Vranára is.

— Megkerült valami azok közül a holmik közül?

— Igen, a kendőmnek a rojtja.

— Ez a kendőrojt benne volt a cigányasszonyok holmijában, mikor letartóztatták őket, — konstatálja az elnök.

A törvényszéki orvosszakértő konstatálja, hogy a fiatal asszony erős zuzódásokat szenvedett s három héttig volt beteg.

— Melyik cigány motozta meg magát? — kérdi az egyik szavazó-bíró.

— Az nincs itt, kérem szépen, mert az egy 45 év körüli, tompaorrú, vörös bajuszu, kis alacsony termetű cigány volt.

A tanu kihallgatása után az öreg Surányi Ignác kéri az elnököt, hogy beszélhessen.

— Hallgasson, — mondja az elnök. — Éppen most magával akarok foglalkozni. Megmarad még most is amellet, hogy magát Surányi Ignácznak és nem Balog Mihálynak hívják?

— Surányi Ignác a nevem, kérem szépen.

— Tegnap jelentkezett nálam az egri rendőrfelügyelő ur, — jelenti be az elnök — s eladta, hogy ő felvilágosítást tud nyújtani e tekintetben.

A rendőrfelügyelő — ki jelen van a tárgyaláson is — odalép a tanuk pódiumára s elmondja, hogy 5-6 évvel ezelőtt Surányi Ignác Balog Mihály néven tartózkodott Egerben. Akkor azonban ki-

derült, hogy jogtalan uton jutott egy keresztlevélhez, amelyvel igazolni akarta, hogy őt csakugyan Balog Mihálynak hívják. Erre eltolonczolták Egerből.

— No, Surányi Ignác, ugy látszik, kiderül, hogy magát se Balognak, se Surányinak nem hívják. Mondja csak, nem hívták magát valamikor Biharharnak is?

— Mindig Surányi Ignác voltam, kérem szépen.

Az elnök ezután megeskette a tanukat s délután egy órakor berekeszti a tárgyalást.

§ Az ügyvédi kamara pénztáros választása. A budapesti ügyvédi kamarában most folyik a szavazás a megüresedett pénztárosi állásra. Minthogy ezideig csak 170 szavazat érkezett be, hirlapi uton is felkéri a kamara a tagokat, hogy szavazataikat mielőbb adják le, mert a törvény szerint legalább 823 szavazat szükséges, s a szavazást 2-án este lezárják. A szavazás eredményének kihirdetése május 5-én, este 1/7 órakor történik.

§ A kellemes utitárs. Seidl József és felesége nászutazásuk alatt egy magát Salgó Tivadar huszárhadnagyának nevező egyénnel ismerkedtek meg, ki azután elkísérte őket Berlinbe, Drezdába. A kellemes utitárs pezsgős vacsorákat és automobilkirándulásokat rendezett a nászutazók tiszteletére s közben alaposan kikérdezte őket családi viszonyaik felől, végül pedig Hamburgban bucsuzott tőlük. Mikor később a Seidl-pár hazaérkezett, cifra dolgok kerültek napvilágra a honvédhuszárhadnagyról. Ez az ember ugyanis Seidl apósához telegrafált Brünnebe s távirathat pénzt kért. Az após, Deutsch Zsigmond butorgyáros, többször küldött is, összesen 1200 forintot s az állítólagos hadnagy e pénzeket felvéve, odébb állt. Seidl feljelentésére megindult nyomozás kiderítette, hogy a hadnagy voltaképpen Fischer Ernő, többszörösen büntetett utozó zsebtolvaj, akit a fő-tárgyalásra is a lipótvári fegyházból kísért két fegyőr. Most a Széchényi Viktorné grófnétől ellopott ékszerek miatt ül a fegyházban. Ezért a törvényszék egy évi börtönrre ítélte. A kir. tábla ma helyben hagyta az ítéletet.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Kulenczedik nap. —

A bécsi tavaszi meeting holnapi, utolsó napjának különös érdekességet fog nyújtani a legfiatalabb évfőirat debutje. Az idén is három verseny van számukra nyitva: a Micsoda-verseny, a Lipót-díj és egy eladó-verseny. Ezekre tippelni a nyilvános forma hiányában nagyon nehéz és csak a származás, meg az istállókból kiszivárgó hírek nyújthatnak némi támpontot. A Micsoda-versenyre és a Lipót-díjra kevés kivétellel ugyanazon lovakat neveztek és az istállók is csak az utolsó pillanatban diszponálnak lovaik indítása felett. Különösen jó hírek hallatszanak a két Reeves-istálló és a Springer-istálló kétévesei felől, meglegyezzük azonban, hogy ilyenkor nagyon gyakran a kondíció győz meg a valódi képesség felett.

Jelöltjeink:

- I. Rouquin — Trombitás.
- II. Trauttmansdorf ist. — Springer ist.
- III. Tacitus — Suhancz.
- IV. Syberit — Paff.
- V. Goldoni — Duranza.
- VI. Veronese — Peda.
- VII. Oliveto — Furcsalegény.

Budapesti ügő-versenyek.

— Hetedik nap. —

A budapesti tavaszi ügő-meeting mai utolsó napján a főérdeklődés a 4000 koronával dotált Négyesfogatu urikocsisverseny felé irányult, melyet a Bernrieder ügyes kezére bízott Szöv. H. B. fogata nyert meg könnyen, amely egyébként mint nagy favorit indult. Az utolsó nap is gondoskodott nagy meglepetésről, melyet a Tótmegeyeri díjban a Scharovai ménés Flower-jének győzelme okozott, majd

negyvenszeres kvótát szerezve csekélyszámu híveinek.

Részletes eredmény a következő:

I. Margitszigeti díj. Díj 2100 korona. Táv 2600 méter. 1. Wienerwaldi ménés Sless (Ederer), 2. Darabont, 3. Elemér. Futottak még: Duc, Ifero, Colonel és Bandit. — Tot.: 10:20, 20:28, 38 és 38.

II. Soroksári díj. Díj 3300 korona. Táv 2500 m. 1. Mr. Ralph Soci (Brown), 2. Brigadier, 3. Bluff. Futottak még: Liselotte és Alton. — Tot.: 10:91, 20:41, és 31.

III. Áprilisi handicap. Díj 1700 korona. Táv 2500 méter. 1. Mr. Frank Isar (Ederer), 2. Szamóca, 3. Demokrat. Futottak még: Fondor, Arak, Lucy, Aga, Ifero, Méltó és Derby. — Tot.: 10:31, 20:61, 145 és 39.

IV. Szent Gellért-díj. Díj 4000 korona. Táv 2200 méter. 1. Scarovai ménés Ferencz (Ryerson), 2. Kontrás, 3. Eholi. Futottak még: Erzsike és Gáva. — Tot.: 10:22, 20:28, 30.

V. Tótmegeyeri díj. Díj 1700 korona. Táv 2100 méter. 1. Scharovai ménés Flower (Ryerson), 2. Akropolis, 3. Pepsi. Futottak még: Frit, Mérges S., Echid, Egeria, Dongó B., Kedvesem, Pandur, Esperanza. — Tot.: 10:384, 20:70, 35, 35.

VI. Bucsú-verseny. Díj 240 korona. Táv 2100 m. 1. Hg. Ypsilanti Interval B. (Brown), 2. Pompás, 3. Panni. Futottak még: Éva, Minkusch, Daisy, Princze, Gayton. — Tot.: 10:61, 20:25, 26, 25.

VII. Négyesfogatu urkocsis-verseny. Díj 4000 korona. Táv 8000 méter. 1. Szöv. H. B. Márta-Kópé-Mózes II.—Vesztes (Bernrieder), 2. Belle Bird—Fényes—Estrella—Lucy, 3. Csipke—Vezér—Mázos—Fruska. Futott még egy fogat. — Tot.: 10:14, 20:22, 30.

Pozsonyi versenyek.

Ma zajlott le az Urlovasok Szövetkezete által rendezett két napos pozsonyi meeting első napja, melynek kiemelkedő száma, a monarchia legszebb urlovas-versenye, az 5000 méteres Nagy Pozsonyi Akadályverseny volt. A győzelem, — miként ez előre is látható volt — Nugommorv nevéhez fűződik, mely óriási klássa révén horribilis sulya daczára győzött a Liptay-istálló Sipistája ellen, míg Why, mely legutóbb a Nagy Alagiban ugyancsak megszoritotta, csak a harmadik helyre érkezett. Nugommorv mai győzelme ismét bizonyosságot tesz ama feltevésünk mellett, hogy az akadálypályán külön klásszist képvisel és ezidőszert a monarchia legjobb akadálylova.

A részletes eredmény a következő:

I. Eladók versenye. Díj 1000 korona. Táv 1400 méter. 1. Dr. Horváth J. Claymore (Czárán Z.), 2. Forma, 3. Macska. Futottak még: Tell Vilmos és Leontine. — Tot.: 10:29, 20:47 és 41.

II. Ligetfalvi handicap. Díj 1500 korona. Táv 1600 méter. 1. Világhy Gy. Palotás III. (Krause), 2. Dornoch, 3. Igazság. Futottak még: Ténsasszony, Sunny, Day és Marys. — Tot.: 10:32, 20:38, 63.

III. Polgár díj. Díj 1850 korona. Táv 2400 méter. 1. Markovics J. Tiny-Tim (Neumann), 2. Westminster, 3. Juhar. Futottak még: Korhely és Nevers. — Tot.: 10:51, 20:45, 49.

IV. Nagy pozsonyi akadályverseny. Díj 10.000 korona. Táv 5000 méter. 1. Trauttmansdorf L. Nugommorv (Czárán Z.) 2. Sipista, 3. Why? Futottak még: Faras, Excellence, Ikrény és Oyama. — Tot.: 10:21, 20:22, 25 és 22.

V. Hölgyek díja. Gátverseny. Díj Tdíj és 1200 korona. Táv 2800 méter. 1. Geist G. Remete (Wodianer), 2. Edömér (Goldschmied) kitört, 3. C. qui dirait (Czárán Z.) elbukott. — Tot.: 10:52.

VI. Katonatiszti síkverseny. Díj 1200 korona. Táv 2400 méter. 1. Goldschmiedt K. Maurus (Tulajdonos), 2. Dugazon (Tulajdonos). — Tot.: 10:20.

Szombaton a pozsonyi meeting második napján nagyobb díj nem szerepel a programon és a résztvevő lovak is ugyanazok lesznek.

Jelöltjeink:

- I. Claymore — Macska.
- II. Vöröskirály Geistl ist.
- III. Sipista — Tiny-Tim.
- IV. Westminster.
- V. Liptay ist. — Juhar.
- VI. Pink — Leontine.

Esztergapadok

új és használt
mindennemű

Szerszámgépek

minden méretben, esőtömegtől származók, nagy mennyiségben és darabonként is, minden elfogadható árért eladók.

GRUNSPAN IZIDOR-nál, Budapest, V. ker., Váci-ut 24. szám.

KÖZGAZDASÁG.

Az „Adria“ Tengerhajózási Társaság közgyűlése.

Budapest, április 30.

Az „Adria“ m. kir. tengerhajózási r.-t. ma délután 4 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlését Lánzy Leó főrendiházi tag elnöklése alatt. A kereskedelmi kormányt Gyöngyössy János miniszteri tanácsos, a társulat miniszteri biztosa képviselte.

Lánzy Leó elnök a közgyűlést megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésével dr. Kovács József vezértitkárt bizta meg s hitelesítésére dr. Sarbó Artur és Ipolyi Gábor részvényeseket kérte fel, azután meglehetősen szavakkal emlékezett meg Kohner Zsigmond igazgatósági tag elhunytáról, kinek emlékét jegyzőkönyvileg megörökítették.

Az igazgatóság által a közgyűlés elé terjesztett évi jelentés szerint az 1907. üzletév mérlege 1,356.659 korona 94 fillér tiszta nyereséggel záródik, vagyis 100.082 korona 19 fillérral kedvezőbb, mint az előző évé. A közszénárak emelkedése, az árufelvételnek a fiúmei vonalon gyakran előforduló szünetelése, a vasárnapi munkaszünet, mely a különböző külföldi kikötőkben is életbe lépett s az üzemet hátráltató számos más körülmény mellett e kielégítő pénzügyi eredményt csak az tette lehetővé, hogy a társulat hajóraját ez évben komolyabb természetű balesetek nem érték s így a gőzcsők az egész éven át üzemen lehettek, valamint az is, hogy a társulat pénzügyi helyzete megszilárdulván, a kamatjövedelem is emelkedett.

Az 1907. évi összeforgalom 931.181 tonna volt, e szerint 9530 tonnával kevesebb, mint az előző évben.

Ezen összeforgalomból	1907. évben	1906. évben
a kivitelre esik	289.569 t.	298.225 t.
a behozatalra esik	127.853 „	65.449 „
a közbeeső kikötői forgalomra esik	513.759 „	577.037 „

Az előző évhez képest a kivitel 8656 tonnával, a közbeeső kikötői forgalom 63.278 tonnával csökkent, míg a behozatal 62.404 tonnával emelkedett.

A behozatal elsősorban a közszénimportnak 44.649 tonnával, továbbá a nyersvasnak (plus 3796) és a vasárúknak (plus 2725) élénkebb forgalma által gyarapodott, míg a déligyümölcsbehozatal 992 tonnával csökkent.

A kivitel főbb cikkei közül: fa (8616), rizs (1313), cukor (14.715), ásványvíz (2418) emelkedett, viszont a liszt 15.735 tonnával, a gabona 10.363 tonnával, a rizsliszt 1628, a cserkivonat 2127 tonnával csökkent.

A közbeeső kikötők forgalma az előző évhez képest azért kisebbedett, mert a hazatérő hajók nem mint egyébkor, az olasz kikötőkbe, hanem Fiuméba hozták a kőszén.

Megemlékezik továbbá a jelentés arról, hogy a nagy állami támogatással s modern új hajókkal dolgozó idegen versenynyel való megküzdhetőség végett az „Adria“ is a mai igényeknek mindenben megfelelő új hajók beszerzését tervezi, anélkül azonban, hogy erre a célra külön pénzügyi tranzakcióhoz szándékoznék folyamodni. A kereskedelemügyi kormányzatnak ily értelemben tett előterjesztést s remélik, hogy ezen kereskedelmi tengerészetünk haladását és fejlődését is előmozdító ajánlat gyakorlatilag is meg lesz valósítható.

A Nagybritanniába, Franciaországba, Belgiumba és Hollandiába irányuló forgalom kedvezőtlen eredménye elsősorban liszt-kivitelünk jelentékeny hanyatlásának a következménye. A liszt-kivitelnek általában rendkívüli arányokban való visszaesése az Adriát is súlyosan érinti, ez a forgalom volt előbb az angliai és franciaországi járatok legfontosabb tényezője és ennek állandó gyengülése a forgalmat

igen érzékenyen érinti. A kiviteli forgalom lanyhaságáért a közszénbehozatali viteldíjak javulása nyújtott kárpótlást.

Az Adria által képviselt Cunard társaság magyar-amerikai vonalán a nyugati irány utasforgalma az északamerikai gazdasági válság miatt igen lényegesen csökkent, a visszavándorlás azonban Fiume felé is öröndetes arányokat öltött. Az áruforgalom e vonalon, különösen a kivitelben, kielégítő arányokban fejlődik s remélhető, hogy e közvetlen északamerikai összeköttetés útján az továbbra is emelkedni fog.

Az 1907. üzletév mérlege szerint az 1906. évről új számlára áthozott 37.020 korona 20 fillér hozzászámítása után összesen 1,393.680 korona 14 fillér állott a közgyűlés rendelkezésére, melynek hovatartozása tekintetében következőket határozták el: A lefolyt évi tiszta nyereségből, vagyis 1,356.659 korona 94 fillérből az alaptőke 5 százalékos kamatoztatására fordítanak 500.000 koronát, a fennmaradó 856.659 korona 94 fillér 5 százaléka, 42.833 korona a tartalékalaphoz csatolják. Az így megmaradó 813.826 korona 94 fillérből 10 százalék, azaz 81.382 korona 69 fillér az igazgatóság jutalékát képezi, míg 40.000 korona a tisztviselők közt osztandó szét jutalék gyanánt. A fennmaradó 692.444 korona 25 fillérhez hozzáadva az előző évről új számlára áthozott 37.020 korona 20 fillért, még 729.464 korona 45 fillér állt a közgyűlés rendelkezésére, melyből 600.000 koronát felülosztalékul fizetnek ki, úgy, hogy a fenti 500.000 koronával együtt az 1908. évi 7. számú részvényesjelvényt 22 koronával fogják a társulat fiúmei, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank budapesti, a K. K. Priv. Österr. Länderbank és a Wiener Bank-Verein bécsi főpénztárainál folyó évi május hó 1-től kezdve beváltani, ami az alaptőke 11 százalékos kamatoztatásának felel meg. A még fennmaradó részből rendkívüli dotáció gyanánt 72.167 korona a tartalékalaphoz csatolják, mely ezáltal 3,600.000 koronára fog emelkedni. Új számlára 57.297 korona 45 fillért visznek át.

A felmentvények megadása után a felügyelőbizottság tagjaivá Hevesy Lajos, Goldberger Gyula, Kilyényi Béla és Ullmann Emil újra megválasztattak s ezzel a közgyűlés véget ért.

A kereskedelmi kamarák a Vacuum Oil Co. ellen.

Az az akció, melyet a Vacuum Oil Co. tank-koesi rendszere ellen indítottunk, egyre nagyobb tért hódít meg. A vegyészeti gyárosok memorandummal fordultak a kereskedelmi miniszterhez, a kőolaj kereskedelem súlyos sérelmét látván a Vacuum Oil Co. eljárásában. A miniszter, — mint már jelentettük — véleményadásra szólította föl az ipari és kereskedelmi kamarákat, amelyek legnagyobb részét a Vacuum ellen foglalnak állást. Így legutóbb a nagyváradi és a Kassai Ipari és Kereskedelmi Kamara is, mely egyúttal egy szabályrendeletet is dolgozott ki ez ügyben, megküldvén azt az összes kamaráknak. A szabályrendelet, mely az ásványolajokkal való házalást tilalmazza, így szól:

Az ásványolajokkal való házalást tilalmazó szabályrendelet.

1. §. Az ásványolajokkal való házaló kereskedés X. vármegye összes városaiban, nagy- és kisközségeiben tüzrendészeti szempontból szigorúan tiltatik. Ezen tilalomból kifolyólag az ásványolajoknak akár a tartálykocsiakra igénybe vétele, akár más módokat alkalmazása mellett a kereskedők, illetve a fogyasztók közönség részére üzletről-üzletre, illetőleg házról-házra való menetelés közben történő kiszolgáltatása tilos.

2. §. A vármegye területén működő iparhatóságok tiltatnak attól, hogy az ásványolajoknak házhoz való szállítására iparigazolványt adjanak és ilyen iparigazolványok, ha esetleg kiadattak volna, jelen szabályrendelet életbeléptének napjától érvénytelenek.

3. §. Aki az ezen szabályrendeletben foglalt tilalmat megszegi, amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, az 1879. évi XL. t.-cz. 109. §. alapján 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

4. §. Ezen szabályrendeletnek végrehajtásával az I. fokú iparhatóságok bizatnak meg.

5. §. Ezen szabályrendelet kormányhatósági jóváhagyása után azonnal életbe lép.

Kivitelünk orosz Lengyelországba. Ismételten megemlékeztünk már arról a mozgalomról, amelyet az oroszországi lengyelek indítottak a német ipar ellen s amelynek kimondott célja, hogy a németek erőszakos germanizálását közgazdasági téren torolják meg. A társadalmi mozgalom igen erős és a fajlag erősen összetartó lengyel társadalom igen érzékeny bojkottot szervezett a német árucikkek ellen. Természetesen a szemfüles nyugoti iparos államok nyomban igyekeztek a kedvező alkalmat saját kivitelük javára kiaknázni. Különösen Olaszország üti a vasat, melynek varsói konzula, dr. Battaglia, erősen támogatja az érdekeltség törekvéseit. Hanem a lengyelek szívesen látnák az olasz helyett a magyar árut. Minden alkalmat megragadnak arra, hogy a magyar iparos körökkel összeköttetésbe lépjenek.

Igy a március első napjaiban, az iparcsarnokban lezajlott tavaszi vásárra, mint emlékeztetés, negyven előkelő orosz-lengyelországi, főként varsói kereskedő látogatott el. A lengyel kereskedőket azon cél vezérelte hozzánk, hogy itt üzleti összeköttetéseket szerezzenek. A lengyel kereskedők látogatása, mint a Kereskedelmi Múzeumnak jelentik, Varsóból igen élénk hírlapi tárgyalásra adott alkalmat. A lapok cikkei rendkívül meleg hangon emlékeztek meg arról a fogadtatásról, amelyben a lengyel kereskedőknek részük volt, továbbá azon kellemes benyomásról, amit a látogatók szereztek. A tavaszi vásáron kiállított cikkek közül, főként a majolika-, terrakotta-, karton-, papiros-, könyvkötő-, butor-, bőr-, díszmű- és zománcozott edény-árukkal foglalkoztak a lapok, rámutatva arra, hogy a magyar ipar, az utolsó néhány év alatt mily csodálatosan fejlődött s hogy a felsorolt cikkekben teljesen megállja a versenyt Németországgal. A látogatás eredményeként a lapok azon reményülnek adtak kifejezést, hogy a lengyel kereskedők áruik beszerzése tekintetében bizonyára szélesebb arányú kapcsolatba fognak kerülni a magyar iparral. — A varsói műszaki egyesületben Kaminski Gusztáv mérnök hasonló szellemű felolvasást tartott a napokban. Nevezett, aki a lengyelországi viszonyoknak igen alapos ismerője, azon nézetének adott kifejezést, hogy a magyar ipar-cikkek közül, első sorban mezőgazdasági gépek, zománcozott edény, rajzpapíros és bizonyos kémiaf-árak tartálnak számot nagyobb forgalomra.

Mi sem jellemzi jobban a magyar érdekeltségek tehetetlenségét, mint az, hogy ilyen kedvező körülmények dacára sem igen számolhatunk be az oda-irányuló kivitelünk számbavehető emelkedéséről.

Osztatlan hivatalos idő a pénzügyintézetknél. Az érdeklődés, melylyel az osztatlan munkaidő kérdését úgy a nagyközönség, mint a közvetlen érdekeltek már hetek óta tárgyalják, ma érte el tetőpontját. Ma volt t. i. a Pénzügyintézeti Tisztviselők Országos Egyesületének választmányi ülése, ülése, melynek napirendjén első tárgya volt a pénzügyintézetek általános, osztatlan hivatalos ideje. A nagyfotosságu tárgya való tekintettel oly lelkesedés mutatkozott az ülés iránt, amilyen még aligha volt. Az ülést báró Beck Gyula elnök távolléte miatt Leitner Zsigmond alelnök vezette. Az elnöki megnyitó után dr. Róz titkár nagy tudással és körültekintéssel ismertette a tárgyat, mely után hosszú vita indult meg. A vitában résztvettek Leitner elnök alelnök, dr. Éber Antal országgyűlési képviselő, Földiák Vilmos, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatója, dr. Horváth Lipót és Halász Manó, a Magyar Általános Takarékpénztár igazgatója, Wertheimer Adolf és Kürty Károly, a Kereskedelmi Bank cégvezetői és mások. Mindannyian helyesnek és feltétlenül szükségesnek tartják az osztatlan munkaidő életbeléptetését. A tárgyalás folyamán elhatározták: 1. Hogy egy szervezőbizottságot küldenek ki a tárgya hoz még szükséges anyag összeállítására és az ügy érdekében való propagálásra. 2. Hogy május 10-én, vasárnap nagygyűlést tartanak, hogy ily formában is megnyilvánuljon a közóhaj. (A nagygyűlés pontos idejét és helyét a sajtó útján fogják közzétenni). 3. Leitner elnök alelnök javaslatára, hogy egy az

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használati valódi áldás gyomor- és székelybetegségek és székelybetegségek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 3-3 óra alatt teljesen rendbe hozza

Első áru 40 fillér.

nagy áru 60 fillér.

előkelő pénzküldöttjei kérdésben pozíciójárására való folytatják, teszi első nek is egyéni szerzőik — a közel jövő hogy üzletgethő.

Fizetés ma a köve-sovski Mik kereskedő posvár. Hitvérek kereskedő Maro

Az utfi

tiik, az apr piacoz. A

céliából m zett. A hel

pok óta n ultimo-forg

igényei va továbbá az

negyedévi czon a kin

dezésére, még ma s

nem is mu következte

várható ja ajánlatnak

nagy része Annyit r

fennakad — amint

pénzpiacz vágásba i

szakkörök hogy a né

már a mult Magyar B

eiső napja követelik

legközelebb bank igény

pon. Ma d sok 18.5 m

dekkesség mutatósi k

emelkedett mitva, a

90—100 m járul a j

országból tehető a k

rilis utolsó ereiég ve

atás szeri e-tett k

csíllhető a nagy mara

4 1/2%, Lon Magyar ban. A bu

domására jövedelem

osztrák cz évi XIV. szerez m

ményre h iparkamar

ügyminisz a magyar

megadotta A Ka

nagy zava nel való

vissza, ho eszközeiv

galmat, a vasut nyo

tokat, m rökkel a

előkelő pénzügyintézetek megbízottjai és az egyesület kiküldöttjeiből álló bizottságot alakítanak, hogy a kérdésben végleg döntsön. Végül Leitner elnök prozicziójára elhatározták — az idő előrehaladottságára való tekintettel — hogy az ülést szombaton folytatják, amikor már a szervezőbizottság megteszi első jelentését. — Ezek után ha ugyan akadnak is egyesek, kik tisztán konzervatívizmusból vagy egyéni szeszélyből ellenzik is az újítást — azt hisszük — utjába nem lehet gátat vetni és hogy már a közel jövőben testet fog ölteni. Éppen itt az ideje, hogy üzleti életünk hasonló legyen a művelt nyugotéhoz.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet ma a következő fizetésektelenségeket közli: Resovskí Miksa kereskedő Békéscsaba, Décsy József kereskedő Békéscsaba, Dezső Sándor kereskedő Kaposvár, Hitesy Jenő kereskedő Budapest, Mayer testvérek kereskedő-czég Temesvár, Vajda K.-né kereskedő Marosziget.

Az ultimo a pénzpiaczon. Amint azt előre sejtették, az áprilisi ultimo meglehetősen erős volt a pénzpiaczon. A kereslet az ultimo-szükségletek fedezése céljából már két-három nap előtt élénken jelentkezett. A helyi pénzügyintézetek és eszkomptörök már napok óta nagyobb tételeket folyósítanak. Emelte az ultimo-forgalmat most a vidék is, melynek ezuttal igényei valamivel nagyobbak voltak a szokottnál, továbbá az a körülmény, hogy április 30-ika lévén, negyedévi lakbérésekességnek vannak. A nyílt piacon a kínálat nem volt kielégítő sem az ultimo fedezésére, sem azután. A rendes szokástól eltérőleg még ma sem érkeztek külföldi ajánlatok és egyelőre nem is mutatkoznak az olcsóbbodás jelei, amiből az következtethető, hogy a legközelebbi napokban alig várható javulás. Mint már fennebb említettük, külföldi ajánlatnak híján volt a kereslet, miért is az anyag nagy része az Osztrák-Magyar Bankba vándorolt. Annyit megállapíthatunk, hogy simán, minden fennakadás nélkül zajlott le az ultimo és hogy — amint most ítélték meg a helyzet — a pénzpiac pár nap múlva már a rendes kerékvágásba jut. Tartósan megbeszélés tárgyát képezi szakkörökben a ráta kérdése. Ugy áll t. i. a dolog, hogy a német birodalmi bank — mint ismeretes — már a múlt héten mérsékelte a kamatlábat, az Osztrák-Magyar Bank státusa pedig, előreláthatólag, május első napjaiban megengedi, viszonyaink pedig megkövetelik a kamatleszállítást. Reméljük, hogy ez a legközelebbi tanácsülésben be is következik. A jegybank igénybevétele erősebb, mint avagy ezen a napon. Ma délelőtt a bécsi főintézetnél a váltóbenyújtások 18.5 millió koronára rugtak 7 millió korona esedékséggel szemben. A kölcsönüzlet április utolsó kimutatási hetében saldo szerint 85 millió koronára emelkedett s a ma délutáni benyújtásokat is számítva, a jegybank igénybevétele egyedül Bécsben 90—100 millió koronával magasabbnak vehető. Ehhez járul a jelentékeny összegű igénybevétel Magyarországból és a vidékről, úgy, hogy 130—140 millióra tehető a kölcsönüzlet terén az emelkedés. Tavaly április utolsó napján a bécsi főintézetet 125 millió korona erejéig vették igénybe. Az adómentes tartalék a kimutatás szerint április utolsó hetében 174.38 millió koronát tett ki s így körülbelül 30 millió koronára becsülhető az az összeg, amely az adómentes tartaléknak marad. A magánkamatláb Budapesten és Bécsben 4½%, Londonban 2½%.

Magyar áruügynökök megadóztatása Ausztráliában. A budapesti kereskedelmi és iparkamarának tudomására jutott, hogy egyes osztrák adóhatóságok jövedelemadó alá vonják magyar áruügynököknek osztrák czégektől eredő jutalékait, dacára az 1908. évi XIV. t.cz.-be foglalt reciprocitásnak. A kétszeres megadóztatás elkerülésére létrejött egyezményre hivatkozással, a budapesti kereskedelmi és iparkamara az eredeti okmányokat felküldte a pénzügyminisztériumhoz és azt kérte, hogy járjon közbe a magyar kormány az osztráknál hasonló sérelmes megadóztatások mellőzése iránt.

A Kassa—Oderbergi Vasút közgyűlése. Azok a nagy zavarok, amelyek a múlt évben a főváros személnél való ellátásában voltak, jórészt arra vezethetők vissza, hogy a Kassa—Oderbergi Vasút régi forgalmi eszközeivel nem volt képes lebonyolítani azt a forgalmat, amelyet a porosz szénbehozatal rótt rá. A vasut nyomban fölismerete a ráháramló nagy feladatok, miért azonnal megindította az illetékes kö-
rökkel a tárgyalásokat azért, hogy forgalmi eszkö-

zeit javíthassa. Ezek között első sorban szükséges lévén a második sínpar felektetése, nagyobb beruházási kölcsönre volt szüksége. Az előzetes tárgyalásokat az igazgatóság gyorsan lefolytatta, úgy, hogy ma már dr. Falk Miksa elnökigazgató elnöklésével rendkívüli közgyűlést tarthatott, amely egyhangulag elfogadta az igazgatóság abbéli indítványát, hogy 4 százalékkal kamatozó új elsőbbségi kölcsönt vegyen fel a vasut 46.5 millió korona névértékű összegben. Az erre vonatkozó törvényjavaslat valószínűleg már a legközelebbi napokban a magyar országgyűlés elé kerül, amely előreláthatólag még május havában el is intézi.

Ágrárjavaslatok Romániában. Románia mezőgazdasági helyzetének följavítását célzó több törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé a múlt héten a földművelésügyi miniszter. Így a birtokbérletek szabályozásáról szóló törvényjavaslat is a parlament asztalán fekszik; a törvényjavaslatot az „Egyetértés”-ben már ismertettük; lényege az, hogy a földbérleti trustöket kívánja a javaslat megakadályozni azzal, hogy kétezer hektáron felül sem egyesek, sem többen társulva birtokot nem bérelhetnek. Az ezen rendelkezés ellen vétőket, legyenek azok akár birtokosok, akár bérlők, a törvény szabadságvesztéssel sújtja. A másik jelentős törvényjavaslat, amely a parlament asztalán fekszik, a gazdasági hitelszövetkezetek állami támogatásáról szól. E törvénytervezet alapján a parlament az ország évi költségvetésébe évenként bizonyos összeget állít be a szövetkezetek támogatására.

A vasuti üzletszabályzat reformja küszöbön állván, a budapesti kereskedelmi és iparkamara felterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez aziránt, hogy adassék mód a kamara által képviselt kereskedőknek és iparosoknak az új üzletszabályzat tervezetéhez való állásfoglalásra. Az osztrák vasutügyi miniszter megküldötte már véleményezés végett a közös tervezetet az osztrák kereskedelmi és iparkamarának.

Szápári Köszénbánya R.-T. Ezzel a címmel egy új részvénytársaság alakult a szápári köszéntelepek kiaknázására, teljesen befizetett egy millió korona alaptőkével. Az igazgatóság így alakult meg. Elnök: Herczfeld Frigyes tőzsdetanácsos, alelnök Baitz Károly; tagok: Sándor Armin, dr. Polákovits Ödön, dr. Dungserszky Gedeon, Spitzer Ignác, dr. Klement Lajos és József. Vezérigazgató lett: Klement József; jogtanácsos: dr. Fejér Gyula.

Nyersolaj-termelők egyesülete Lembergben. Mint nekünk Lembergben sürgönyzik, a borislavi nyersolaj-termelők tegnap ott gyűlést tartottak, amelynek tárgya a nyersolaj-termelők szövetségének szervezése volt. A tanácskozás kedvező eredményre vezetett. A nyersolaj-termelők korlátolt felelősséggel egyesületét szándékoznak alakítani, mely célból tiztagu előkészítő bizottságot választottak. Nagy érdeklődéssel nézünk az ügy további fejleménye elé.

Hazai szőlő és gyümölcs a külföldi piacokon. Néhány év óta nagyobb méreteket öltött szőlő és gyümölcskivitelünk. Oroszországba és a németországi piacokra mind egyre nagyobb mennyiségben visznek ki tőlünk gyümölcsöt. Drezdában a miénkhez hasonló nagy vásárcsarnok van, ahol szőlő- és gyümölcseladások nagyban állandóan eszközöltetnek; a detail-üzletek lebonyolítására az Antons-platzon, valamint a Rittergasseban lévő csarnokok szolgálnak. Lehetőleg kerülendő, hogy az áru szombaton érkezzék meg, mert ez esetben eladásra csak hétfőn kerül a sor. A Magyar Szőlő és Gyümölcstermelők Szövetkezetének Drezdában megbízható képviselete van. Lipcsében szintén van nagy árucsernok, ahol eladások nagyban és kicsinyben eszközöltetnek. Értékesítési viszonyok itt jobbák, mint akár Berlinben, akár bármely más németországi piacon. Berlin felvevőképessége igen nagy, viszont oly nagy az árutörődés, hogy a felgyülemlött áruk gyakran aukciószzerűleg adatnak el, következésképp az ár nem mindig felel meg az eladók igényeinek. Egy időben kísérletek történtek a gazdaszervezetek részéről a pétervári piac meghódítására is, azonban ezt a fáraozást kevés siker koronázta. Magyar gyümölcsöt nagyobb mennyiségben Moszkvába exportálunk.

Budapesti malmok üzeme. A Magyar Fővárosi Malomgyesület tegnapi ülésén a budapesti malomcégzek elhatározták, hogy a folyó hó 30-ig érvényben volt azt a megállapodást, mely szerint üzemeiket csak hetenként négy napon át tartják fenn, folyó évi augusztus hó 1-ig érvényben tartják. Az üzem teljes beszüntetésére vonatkozó indítványt el-ejtették.

A csoportosítható menetszelvények új jegyzékének életbeléptetése. Május 1-én a csoportosítható menetszelvények új jegyzéke lép életbe, melylyel az 1907. évi május hó 1-től érvényes hasonló jegyzék az ehhez megjelölt pótlékával együtt érvényben kívül helyeztetik. Az új jegyzék a magyar kir. állam-

vasutak díjszabás elárusító hivatalában (Budapest VI. ker. Csengery-utca 33. sz. a.), valamint a magyar kir. államvasutak központi és egyéb városi menetjegyirodáiban térképpel együtt 1 kor. 30 fillérei kapható.

A bozsovcis—fehértemplom—jablonica vasu. ügyében Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter ma délelőttre értekezletet hívott egybe, amelyre hivatalosak voltak a pénzügyminisztérium képviselőin kívül Temes- és Krassószörény vármegyék főispánja és alispánja, továbbá a helyi érdekeltségek. Az értekezletet, melyen az érdekeltek mindnyájan megjelentek, Sztéryny József államtitkár délelőtt 11 órakor nyitotta meg. Az értekezlet egy óráig tartott. Mindkét csoport, nevezetesen a bozsovcis—jablonica és a bozsovcis—fehértemplomi érdekeltség erősen képviselték a helyi érdekeket. Minthogy azonban az érdekeltségek nem tisztázták a maguk részéről az anyagi hozzájárulás mérvének kérdését, amelylyel egyik, vagy másik vonal megépítése esetén az építési költséghez hozzájárulnának, az értekezlet azzal az eredménnyel végződött, hogy a minisztérium felszólítja az érdekeltségeket ebben a kérdésben végleges állásfoglalásra és annak bejelentésére. Csak ha ez megtörtént, lehet újból értekezletet tartani a kérdés érdemleges elintézésére. Ugyanezen értekezlet eredménye gyanánt az előmunkálati engedély a bozsovcis—jablonica—karánsebesi vagyonszövetségnek megadatott azzal, hogy megállapítandó határidőre a terveket és költségvetést mutassa be, melynek alapján a minisztérium határozatát meg fogja hozni.

Központi díjszabás-elárusító iroda létesítése Budapesten. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a szállító közönségnek megkönnnyíteni óhajtotta a vasuti áru díjszabások beszerzését és intézkedése folytán a magyar szent korona országainak területén üzemben levő vasutak, valamint a bosznia-hercegovinai államvasutak Budapesten központi díjszabás-elárusító irodát létesítettek. Ezt a központi irodát a m. kir. Kereskedelmi Múzeum igazgatósága vezeti és ehhez képet május 1-jétől kezdve ezen irodánál (Budapest, Akadémia-utca 3. II. emelet) lesznek megszerezhetők, az illető díjszabásokon feltüntetett áron, a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai vasutakon érvényes díjszabás I. rész A) és B) szakasza, továbbá a magyar szent korona országai területén levő vasutaknak és a bosznia-hercegovinai államvasutaknak kiadásában megjelenő helyi és költelki áru díjszabások, valamint a külföldi vasutak kiadásában megjelenő azok a költelki áru díjszabások is, amelyekben magyarországi vasuti állomásokra vonatkozó díjtételek foglaltatnak. Ezen iroda czime: „A magyar vasutak és a bosznia-hercegovinai államvasutak díjszabásokat elárusító központi irodája”. F. évi május 1-jétől kezdve a díjszabásokra vonatkozó közvetlen megrendelések oda intézendők.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-
Intézete. Elektromágneses nyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—30.

Gyógytényezők:

Elektromágneses gyógyítás.

Röntgen sugarakkal való kezelés.

Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).

Kék fényrel való kezelés.

Villamos hőfürdők (Elektrotherm).

Villamos fényfürdők.

Villamos masszázs (Vibratio).

Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.

Villamos vízfürdők.

Szénsavas fürdők.

Főbb jevalatok:

Általános idegesség (neurasthenia, hysteria.)

— Rendelés d. o. 8—11-ig, d. u. 2—6 ig.

Kezelés egész napon át. — Kiváratra procektia

Ideggyengeségi állapotok

Almatlanság.

Hűdések (Paralysis).

Idegfájdalmak, idegszabák (Neuralgiák, Ischias).

Gerincvelősorvadás (Tabes).

Szívbetegségek.

Véredényelmeszesedés.

Köszvény és csusz (Rheuma, huzgysavas lerakódások, ízületi és csontbetegségeket.)

Székrekedés.

Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegségek.)

Bőr-bajok. Bőrviszketegség.

Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság.)

Aranyeres csomók.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonatözsde.

Budapest, április 30.

A helyi spekuláció a vetések állásáról kedvezőtlenebb híreket terjeszt és ezáltal októberi buzában nagy véleményvásárlások történnek. A tegnapi zárleti árfolyamokhoz képest októberi buza és rozs 25 fillérrel emelkedett, holott a májusi terminus kurzusa alig változott. Az erőltetett vételek, főképp a gyengébb elemek részéről rohamos hausse-t idézett elő. A készáruipiaczon a vételkedv nem volt általános. A vásárlásban csak néhány malom vett részt, melyek eleinte néhány fillérrel többet fizettek, végül pedig csak tegnapi árakat engedélyeztek. Az összeforgalom 15 ezer mázsára rugott. Rozs változatlan maradt, tengeri a májusi lebonyolításokra valamivel gyengült.

Élelmiszer:

Buza: Tiszavidéki: 150 mm. 79 kg. 24.10 korona, 200 mm. 79 kg. 24.— korona, 200 mm. 78.5 kg. 24.25 korona, 300 mm. 78 kg. 24.— korona, 100 mm. 77 kg. 23.70 korona, 150 mm. 76.8 kg. 23.85 korona, 100 mm. 76.5 kg. 23.85 korona, 100 mm. 76.5 kg. 23.80 korona, 150 mm. 76 kg. 23.60 korona, 150 mm. 75.8 kg. 23.60 korona, 100 mm. 75 kg. 23.60 korona, 100 mm. 75 kg. 23.60 korona, 1500 mm. 75.6 kg. 23.75 korona.

Fehérmegyei: 100 mm. 77 kg. 23.70 korona, 300 mm. 76.5 kg. 23.60 korona.

Pestvidéki: 100 mm. 76 kg. 23.40 korona, úszkös. Bajai: 1090 mm. 76.2 kg. 23.60 korona, 860 mm. 74.5 kg. 23.20 korona, 400 mm. 77 kg. 23.80 korona.

Felsőmagyarországi: 150 mm. 78.5 kg. 23.80 korona.

Raktárból: 1900 mm. 77 kg. 23.60 korona, 1000 mm. 76.5 kg. 23.60 korona, 1000 mm. 76.5 kg. 23.60 korona, 1548 mm. 76 kg. 23.50 korona.

Boszniai: 1960 mm. 75 kg. 22.90 korona.

Rozs: 900 mm. 20.25 korona készpénzfizetés mellett, paritásra.

Zab: 140 mm. 15.20 korona, 100 mm. 15.05 korona, készpénzfizetés mellett.

A határidőpiaczon kötettet:

Előfordult:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. májusra 11.46, 11.60.
Buza 1908. októberre 9.73, 9.79, 9.73, 9.95.
Rozs 1908. októberre 8.43, 8.44, 8.42, 8.64.
Zab 1908. októberre 6.64, 6.61, 6.65.
Tengeri 1908. májusra 6.50, 6.47, 6.53, 6.48.
Tengeri 1908. júliusra 6.62.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

májusra buza	11.57	11.59
októberi buza	9.89	9.90
októberi rozs	8.59	8.60
októberi zab	6.62	6.63
májusi tengeri	6.47	6.48
juliusi tengeri	6.58	6.59

Délutáni forgalom.

Délután az irány szilárd maradt ugyan, de az árak már nem emelkedtek.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza májusra	11.56	11.57
Buza októberre	9.93	9.94
Rozs 1908. májusra	10.—	10.05
Rozs új októberi	8.62	8.63
Zab 1908. májusra	7.07	7.08
Zab októberre	6.62	6.63
Tengeri 1908. májusra	6.47	6.48
Tengeri júliusra	6.59	6.60

Budapesti gabonaforgalom.

1908. április 28-tól április 29-ig.

Erkezett:	Elszállított:	
Buza	10282	104
Rozs	208	—
Arpa	510	—
Zab	343	4643
Tengeri	21096	29732
Liszt	204	15301
Korpa	39	4261

Értéktözsde.

A hetek óta tartó üzletlenség ma is folytatódott az értéktözsden. Mondhatni alig volt forgalom. A tegnapi mutatkozott némi javulás eltűnt, de még a hangulat is ridegebb volt. A külföldi tözsdek jelentései nem voltak kielégítőek, mi meglehetősen hatással volt az üzletre. Az árfolyamok hamarosan a tegnapi zárlat alá kerültek, a csekély forgalom folyamán pe-

dig állandóan lanyhuló irányzat jutott érvényre. A déli tözsdén éppen így ment tovább. Berlin alacsonyabb jegyzései, Bécs megbízásai csak rontottak a helyzeten. Az értékek árfolyamai tovább is gyengülő irányzatot mutattak. Csökkentek az Osztrák hitel 1 koronával, a Magyar hitel 2½ koronával, a Leszámitoló bank 1 koronával, az Államvasut másfél koronával, a Jelzálogbank 1.75 koronával, a Hazai bank másfél koronával, a Rimamurányi 2 koronával, Salgótarjáni pedig 5 koronával. Az utótözsde üzletlenség volt, kötések csak szórványosan fordultak elő. Az árfolyamok alig változtak.

Előtözsde.

Előtözsde kedvelten.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 633.—632.—, Magyar hitelrészvény 743.—, Osztrák-magyar államvasut 688.75—688.50. Rimamurányi vasmű 550.—, Magyar leszámitoló bank 471.—470.75. Jelzálogbank 430.—430.75. Közüti vaspálya 561.75—561.50.

Déli tözsde.

Déli tözsde gyenge.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 631.75—631.25. Magyar hitelrészvény 742.75—741.50. Osztrák-magyar államvasut 688.50—687.75. Rimamurányi vasmű 549.—548.—. Magyar leszámitoló bank 470.50—469.50. Jelzálogbank 429.25—428.50. Közüti vaspálya 544.50—544.—. Városi villamos vasut 266.—265.75. Magyar koronajáradék 93.35. Hazai bank 275.—. Konvertált jelzálogrészvény 116.50. Magyar kereskedelmi bank 3295.—.
Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. május hó végére 24—26 K.

Utótözsde.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 631.75.—632.—, Magyar hitelrészvény 741.50—741.75. Rimamurányi vasmű 549.—, Államvasut 688.—687.75. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 632.—, Magyar hitelrészvény 741.75. Államvasut 687.75.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, április 30. (Saját tudósítónk jelentése.) Az északamerikai piaczon valamivel magasabb árjegyzéseket jelentettek, ellenben a nyugateurópai tözsdékről inkább nyugodtabb irányzatról jött hír. Az itteni piaczon gabonaneműek irányzata annyiban szilárdabb volt, hogy buza és rozs árát 5 fillérrel emelték, a konzum azonban buza iránt egyáltalán nem érdeklődött, csak rozsban mutatkozott némi kereslet. Tengeri és zab nyugodt irányzat és változatlan árak mellett némi kis tételekben eladásra került. A nyers termények drágulásának megfelelőleg rozsliszt 30 fillérrel drágább, búzaliszt ára pedig 50—60 fillérrel magasabb a múlt heti árakhoz képest.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.30—12.70 korona, mosoni 11.70—12.05 korona, tótfelvidéki 11.70—12.30 kor., déli vasuti 11.70—12.— korona, marchfeldi 11.50—11.80.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.50—10.70 korona, csepeli 10.40—10.65 kor., pestmegyei 10.45—10.65, déli vasut 10.40—10.60 korona, különféle magyar 10.40—10.65 kor., osztrák 10.50—10.70 korona.

Arpa: morvaországi 7.40—7.90 kor., marchfeldi — kor., bécsvidéki 7.50—8.20 kor., tótfelvidéki 6.75—8.30 kor., csepeli — kor., győri 7.10—7.70 kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki — korona.

Magyar tengeri: régi 6.90—7.20, új — kor., korona, cinquantin 8.—8.45, új — kor.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 7.55—7.85 korona, elsőrendű 7.80—8.05 kor., válogatott 8.05—8.40 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, április 30. A belpolitikai helyzet nehézségei miatt a spekuláció a mai előtözsden tartózkodó volt és gyér forgalom mellett az árfolyamokat gyengén tartották. Csupán Skoda-részvények és orosz járadékok emelkedtek. A déli tözsde szintén tartózkodó volt és az árfolyamok alig változtak. Berlinből nyugodt irányzatot jelentettek.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 631.75, Magyar hitel. 743.—, Länderbank —, Államvasut 687.75 —, Elbavölgyi vasut 443.—, Déli vasut 137.—, Alpési bányatársulat 684.—, Rimamurányi 548.—, Májusi járadék 97.50, Magyar koronajár 93.30, Orosz érték 94.55, Török sorsjegy 187.50, Német márka 117.52.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 631.75, Magyar hitel 742.—, Länderbank 438.—, Unio-bank 539.50, Államvasut 687.50, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 137.—, Gözhajó 1035.—, Alpési bányarészvény 685.—, Májusi járadék 97.50, Magyar koronajáradék 93.30, Török sorsjegy 187.50, Német márka 117.52, Elbavölgyi vasut 443.—, Rima-

murányi 547.50, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, április 30. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.45, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.—, 1860-as sorsjegy 150.50 Osztrák hitelsorsjegy 453.— Angol osztrák bankrészvény 298.50, Bécsi Bankverein 524.40 Osztrák-magyar bank 1732.— Déli vasut 137.— Dunagőzhajózási társ. 1028 Dohány rész. 407.— Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.52 Osztr. Lloyd 423.— 4.2 száz. ezüst. jár 97.35—99.15, Osztr. koronajáradék 97.35, 1864-es sorsjegy 262.25, Osztrák hitelintézeti részvény 631.25, Union-Bank 539.—, Osztrák Länderbank 438.—, Osztrák-magyar államvasut 686.70, Elbavölgyi vasut 442.—, Alpési részvény 685.50, 20 frankos 19.15, Londoni váltóár 240.15 Lipótkohó 450.—, Töröksorsjegy 187.40. Nyugodt.

Bécs, április 30. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.15. Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 145.75, Magyar hitelbank részvény 744.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 468.—, Rimamurányi 547.75, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 410.—, Magyar koronajáradék 93.30, 4 százalékos magyar földieherm. kötv. 93.50, Magyar nyer.-k. sorsjegy 190.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 428.—, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, április 30. (Tözsdejelentés.) A mai tözsdén visszafelé irányuló mozgalom volt tapasztalható, mert külföldről hiányoztak ösztönző jelentések, minek következtében a spekuláció általánosságban tartózkodott minden tranzakciótól. Mindazonáltal nagyobb árfolyamemlények nem fordultak elő, dacára annak, hogy zárlat felé erős üzleti csend állott be, mert csak kevés áru került a piacra. Kohó- és köszénrészvények is gyengülés felé hajlottak. Ugyanigy amerikai értékek is newyorki jelentésekkel egybehangozóan. Utóbbiak közül csakis Baltimore részvények iránt mutatkozott némi kereslet. Egyéb vasuti értékek közül déli vasut részvények bécsi jelentésekre lényegtelenül emelkedtek, ellenben osztrák-magyar vasutak árfolyamai lemorzsolódtak. Bankok viszonylag erős szilárdságot mutattak és részben emelkedtek is. Hajózási részvények gyengültek. A járadékpiac irányzata nem volt egységes. A készpénzpiac ipari értékei tulnyomólag engedtek. Napi pénz 5% és az alatt, magánleszámitolási kamatláb 4½%.

Zárlatok jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.50, osztrák hitelrészvény 198.—, Déli vasut 23.50, orosz bankjegyek 214.—, 4 százalékos új orosz kölcsön 75.30, Disconto Commandit 174.—, Dinamitruszi 164.—, Harpeni 200.50, Unifikált török járadék 95.25, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.30, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.25, Magyar koronajárdék 93.25, Osztrák-magyar államvasut 147.25, Bécsi váltóár 85.—, Olasz járadék —, Ait. villamosági Edison 214.90, Gelsenkircheni 194.25, Laurakohó 210.75 Kedvtelen.

Hamburg, (Zárlat) április 30. 4-2 százalékos ezüstjárdék 98.90, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 23.50, 4 százalékos aranyjárdék 98.50, Osztrák hitelrészvény 197.70, Osztrák-magyar államvasut 147.25, Olasz járadék 103.60, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 93.—. Engedő.

London, április 30. Angol consol 86½.

Páris, április 30. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.45, Osztr. aranyjárdék 98.20, Magyar aranyjárdék 94.67, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 404.—, 4 százalékos Olasz járadék 104.—, Déli vasut elsőbbségi kötv. 314.—, 5 százalékos marokkói járadék 515.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 88.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 89.75, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.82, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 515.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 93.45, 4 százalékos unifikált török jár. 94.47, Török sorsjegy 179.75, Török dohányrészvény 426.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 463.—, Magyar jelzálogbank 450.—, Banque de Paris 1400, Banque Ottomane 725.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut 684, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 468.—, Rio Tinto 15.80, Sucrerie d'Égypte —, Tula 226.—, Thomson Houston —, Urükányi köszén 154, Chartered 18.50, De Beers 256.—, East Rand 81.75, Jagersfontein 89.25, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 42.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.31. Váltó német piacokra

szálat.)
százalékos
sorsjegy
oszlak
524.40
137.
407.
17.52 Osztr.
9.15, Osztr.
62.25, Osztr.
Union-Bank
oszlak-ma-
442.
0.15, Lon-
Töröksors-

szálat.)
mai és szeg.
résztvény
468.
nyár
Magyar ko-
ölditehern-
egy 190.-
Magyar jel-

mai tözs-
asztalható,
ntések, mi-
ánosságban
ndazonáltal
dultak elő,
i csend ál-
zra. Kohó-
hajlottak.
lentésekkel
Baltimore
let. Egyéb
k bécsi je-
ben osz-

rszoldtak.
attak és
yok gyen-
egységes.
engedtek.
ási kamat-

papírjára-
ndék 98.50,
ut 23.50,
oszt köb-
Dinamit-
ált török
ék 97.30,
93.25,
ák-magyar
Olasz
on 214.90,
Kedvtelen.

százalékos
Déli vasut
Osztrák
államvasut
s Magyar
s Francia
Magyar
kötelez-
Olasz jára-
v. 314.-
százalé-
százalékos
százalékos
z kincstári
ndék 1907.
4 száza-
sorsjegy
oszlak föld-
3.-, Ma-
ar 1400.
ar állam-
vasut 684,
Hartmann
d'Egypte
Uríkányl
5.-, East
Consols
áltó Ams-
piacokra

P terek, május 1.

(rövid) 122.93, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 3/4, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csek Londonra 251.15. Magánkamatláb 2 1/16. Tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, április 30. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 131 darab sertés, — darab stüldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb stüldő, — malacz. Mai napi felhajtás 1218 darab sertés, 94 darab stüldő, — darab malacz, összesen 1349 darab sertés, 94 darab stüldő, — darab malacz. Eladatott 1139 darab sertés, 42 darab stüldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 210 drb sertés, 52 darab stüldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsörendű 350 kg.-on felül ételsulyban 102—108 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig — fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillér, ételsulylevonással 129—138 fillér, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 134—140 fillér, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 131—140 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — könnyű 140—300 kgr.-ig — fillér, ételsulylevonással — fillér. Belföldi stüldő — fillér, horvát stüldő 104—112 fillér. Malacz — fillér. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősulyban értendő.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, április 30-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsörendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 130—131 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 132—134 fillér. Könnyű

EGYETÉRTÉS

(páronként 250 kgr.-ig) 134—136 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240 — kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertésleltár szám 1908. évi április 28. napján volt készlet 32840 drb., 1908. április hó 29-én felhajtott 282 darab, 1908. április 29-én elszállított 196 darab, 1908 április 30. napjára maradt készletben 32926 drb. A hizott sertésleltár irányzata: kellemesebb.

Vágómarhavásár.

Budapest, április 30. (Braun József és fia jelentése az „Egyetértés“ részére.) Felhajtott: 2576 darab Vágómarha és pedig 1578 darab magyar és tarka ökör, 598 darab magyar és tarka tehén, — darab bosnyák ökör, — darab bosnyák tehén, — darab magyar és tarka bika, — darab bosnyák bika, — darab magyar bivaly és — darab bosnyák bivaly.

Következő árak jegyeztettek métermázsánként élősulyban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 67.—75.— koronáig, kivételesen — koronáig, középminőségű 60.—66.— koronáig, silány minőségű 54.—58.— K.-ig: Tarka hizott ökör legjobb minőségű 74—88 koronáig, kivételesen 90 K, középminőségű 66—72 koronáig, silány 54.—64.— koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű — kor.-ig, középminőségű — kor.-ig, silány — koronáig. Magyar tehén legjobb minőségű 48.—64.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Tarka tehén legjobb minőségű 50.—72.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű 50.—56.— koronáig. Bivaly legjobb minőségű — koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Kicsontozni való marha 36.—46.— koronáig. Boszniai ökör legjobb minőségű — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb min-

ségű — koronáig. Növendékmarha 50.—64.— koronáig. Mind 100 kilónként élősulyban.

A felhajtás 450 drbbal nagyobb volt, mint a múlt héten, miután azonban több idegen vevő vett részt a bevásárlásban, az árak csupán némely esetben 1—2 K-val, mm.-ként csökkentek.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, április 30. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 1010 darab élő borjut. Fizettek: elsörendű élő borjukért 82—88 fillért, kivételesen 90—96 fill., középminőségű élő borjukért 70—80 fillért, silány és rugott borjukért 44 68 fillért kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat lanyhább volt, az árak 2—4 fillérrel csökkentek.

Bécsi szurómarhavásár.

Bécs, április 30. (Saját tudósítónk telefon jelentése) A mai vásárra fölhoztak: 5134 darab borjut, 2388 darab fiatal sertést, 12297 levágott sertést, 179 darab levágott juhot, — darab élő juhot, 2594 darab bárányt.

Eladási árak kilogrammonként: Levágott borju 80—100 fillér; elsörendű 104—112 fillér; legeleje 136—140 fillér; élő borju — fillér; hizott hussertés 112—120 fillér; hizott sertés 110—124 fillér; levágott nehéz sertés I. rendű — fillér; II. rendű — fillér; könnyű sertés 128—136 fillér; elsörendű stüldő 110—124 fillér; levágott juh 83—108 fillér; bárány — korona páronként

Heti lóvásár.

Budapest, április 30. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 382 darab I., 371 darab II. oszt. Összesen 753 darab lovat. Elkelt — darab ló. A székesfőváros megvett 62 darab vágólovat 84—136 korona között váltakozó áron.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATYÁS.

Table with multiple columns: Buza (Kilós, 100 kg, 160 kg), Egyéb gabonaművek (Rozs, Arpa, Zab), Burgonya (Fehér, Rózsás, Sárga), Különféle termény, Faj, Pénz, Ár, Kassa-oderb. v. 1899, Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalmak, Külföldi vállalatok.

KÜLÖNFÉLÉK.

Dalaim.

Azok a kis dalok, mik megjelennek,
Csak múló hangulatai lelkennek...

Elofvassák, gondolnak rá és vége,
Nekem: könyvek lellem égő sebére...

Rezgések, mint estéli Dunán nyáron,
Merengve annyiszor vert a lapátom...

Szétfolynak fénytől a hűnyő napfényben,
Haj, ifjúságom bánatos tüzeben...

Bohókás színjáték, habok mélység felett,
Tánczolva, sírva magamnak teremnek...

... Azok a dalok, mik meg nem jelennek,
Mutatják majd igazán éneket...

Amiken ott van végzetem: az átok,
Ma szépség és igazság ködvilágok...

A lellem mélyéből fakadnak azok,
Sötétek, komorak és fájo jóslatok...

Meghasonlott és elpazarolt élet,
Szerelmek, panaszok, kibékülések...

Azok a dalok, mik ide tévedtek,
Azok ragadnak messze engemet...

Amelyek most nem kellene másoknak,
S amik még csak a lelkenben zokognak...

De nem fáj, nem panaszkodnak e dalok,
Údv a zajjal, de én hátul maradok...

Sikabonyi Antal.

(Országok a tenger alatt.) Egy angol folyóirat egutóbbi száma olyan jóslatot közöl, amely alighanem megrémítené Albion szőke honfiát, ha nem volna flegmatikusnak. De mert egykönnyen nem lehet őket a sodrúkból kihozni, így egy cseppet sem, vagy vajmi keveset törődnek a folyóirat vészjósló hírével, hogy: Anglia a tenger alá fog süllyedni! A szigetor-

szágból ugyanis évente kerek egy méter széles szalagot harapdos le az éhes tenger. Szóval egypár ezredév múlva az egész Anglia eltűnik a föld színéről és sorra fogják követni a többi európai országok is s lehet, hogy elérkezik majd az az idő, midőn szárazföld egyáltalán nem lesz. Edvárd király erősen érdeklődik a partsüllyedések után s kiküldött egy tizenháromtagú bizottságot, hogy vegyék alapos tanulmányozás alá, vajjon igaz-e az, amit az angol folyóirat világgá kiált.

(Egy kis féltreírás.) Egyik vidéki város középiskolájában nemrégiben szemvizsgálatot tartott az orvos. Az iskola igazgatója közvetlenül a vizsgálat után levelet írt az egyik tanuló apjának:

„Tisztelt uram! Van szerencsém értesíteni, hogy az ön Jani fia myopiára hajlik. Jó lesz a dologban intézkedni s az esetleges késő bánatnak még idejekorán elejét venni stb.”

Az igazgató másnap legnagyobb meglepetésére a következő levelet kapta:

„Nagyságos igazgató ur! Hálás köszönetet mondok a szíves értesítésért. Jani fiamat alaposan megvizsgáltam, a legszigoribban megbüntettem s megfogadtam vele, hogy többet hasonló dolgokat nem cselekszik.”

Az igazgató alaposan elámult a levél láttára, de nem is írt aztán soha myopiát — rövidlátás helyett.

(Buvárok betegsége.) A vizek fenekén dolgozó buvároknál egy sajátos megbetegedés szokott előfordulni, mely nagyon sokszor halállal is végződik. Ez a betegség a caisson. A betegség tünetei: A bőr viszketni kezd, az izmokban és csuklóiban heves fájás lép föl, rosszabb esetben a megtámadott testrészt teljes bénulása áll be, mely már könnyen halált is okozhat. Ez a baj rendszerint a rendetlen életmódu, iszákos, vagy kimerült buvárokat támadja meg leginkább. A nagy nyomású víz alatt való tartózkodásnál ugyanis a vér gázokat nyel el a környező süritett levegőből és pedig főképp nitrogént, mely gázok azután a nyomás csökkenésével ismét kiválnak a vérből. Ha a nyomást eléggé lassan csökkentik, úgy a vér a gázhólyagocskákat minden egyéb baj nélkül elszállítja a tüdőbe, ha azonban hirtelen csökken a nyomás, ezek a gázhólyagok megrekednek a tüdő hajszáledényeiben és az

így előidézett vérpangás okozza az u. n. caissonbetegséget. Az orvostudományi kutatások azonban már ennek a betegségnek is elejét veszik. A buvárnak 51 méter mélységnél tovább nem szabad le szállnia, s ha feljön a víz alól, fokozatosan emelkedjék felszínre.

(Anyajegyek eltüntetése.) Dr. Ogata japán orvos, az osakii Ogata-kórház főorvosa, az anyajegyek eltávolítására új szert talált fel, amelyet ő maculanin-nak nevezett el, s amelyről híre szerint máris igen szép eredményt ért el. A maculanin főanyaga a rizs. A vegyület előállítását a következőképpen tartják. A rizsszemeket vízzel megtisztítják s azután 10 százalékos káliumhidrát-oldatban feláztatják, míg egészen megpuhulnak s ekkor hat órán keresztül állni hagyják. A rizsszemek keményítőtartalmát a kálium hatása alatt feloldódik és a rizs lassankint teljesen átlátszóvá válik. Ha a szemek már teljesen átlátszókká váltak, leönti róla a káliumhidrátos oldatot és vízben gondosan kimossa a szemeket. Az így elkészített lágy rizsszemeket mozsárban péppé morzsolják és ilyen formán szintelen kocsonyanemű anyag keletkezik. Ezt az anyagot most már üvegpálczika segítségével felkenik az anyajegyre, az ott rövid idő alatt beszárad s az anyajegy helyén egy genynélküli kelésszerű anyag kezdődik. Gyermekeknel vagy nagyterjedésű anyajegy esetében dr. Ogata előbb kokaint fecskendez az anyajegy helyén a bőr alá, hogy a fájdalmas marással szemben érzéketlenné tegye. A legtöbb esetben 3—5 szöri bekenés elégséges a teljes gyógyuláshoz és csak ha az anyajegyet előidéző festőanyag nagyon mélyre hat, szükséges többszöri bekenés. A daganat 7—10 nap múlva magától leszárad. A marás nyomán támadt varratok eleinte halványvörös színűek, idővel azonban elhalványulnak, úgy, hogy az anyajegy nyoma fel sem ismerhető. A maculanin segítségével tetoválásokat is könnyen el lehet tüntetni.

(Törpe lovak.) Angliában a vagonos családok otthonában mindinkább növekedő kedveltségnek örvendenek az izlandi törpe lovacskák, melyek nem nagyobbak egy újfundlandi kutyánál. Ezek a törpe lovak az előkelő házakban a gyermek játszótársát vagy játékszerét képezik és a lakosztály minden részében, még a szalonban is láthatók a gyermekek társaságában. Az ily lovak ára rendszerint 350—400 korona között váltakozik. Ezek a lovak kifogástalan szelid természettel bírnak és magától értetődik, nem vasaltatnak.

A MODEL

— REGÉNY. —

Írta: EDMOND MITCHELL.

— Igazi mestermű, vén ficzkó, — mormoltam elragadtatva; — a mestermű folytán elfelejtettem a model személyét. Istenemre mondom, Sterling, legjobb uton haladsz, hogy nagy festővé válj, daczára a rangodnak és a vagyonodnak.

— Remélem, Hilton, — felelte a barátom, de a hangjában némi levertség hangzott és közben lebecsajtotta a függőnyt. — Ha azonban ezzel a művemmel nyerem meg az akadémiai sarkantyúmat, akkor a sikerem nagy részét annak a szegény ficzónak köszönhetem, ott a morgóiban — Jean Baptistenak.

— Ah igen! Most beszélj el a történet végét, — kértem a barátomat egy izgalmas, érdekfeszítő elbeszélés reményében.

— A férfiről nem tudok többet mondani. Nemcsak hatszor jött a műtermembe, hanem legalább huszszor. A legjobb és legtürelmesebb model volt, akit valaha festettem. Écszetem művére éppoly büszke volt, mint jómagam. A kéresemre folyton várakozó, türelmetlen, gonosz pillantását — büszke, majd gunyos, félig gyanakvó pillantássá változtatta, amit sikerült is a vásznomon megrögzíteni. Ez a pillantás a halál órájában is ott maradt az arcán, midőn már a pisztolygolyó kioltotta életét. Ha aztán napi munkáimnak vége volt és egy ideig még fecsegtünk, némely dologban bepillantást nyertem Jean Baptiste igazi jellemébe és láttam azt az embert igazi valójában. Gyalázatos, elvetemült gazember, ki szinte dicsekedett vele, hogy soha nem csinált semmi megerőltető munkát, hanem egész idő alatt értette, miképp kell más emberek ostobaságából kényelmesen élni. A tipikus párisi chevalier d'industrie, akit az emberi társadalomból kilöktek, aki mindig óvatos és elővigyázó tud

lenni, hogy a minden oldalról fenyegető veszélyt kikerülje és aki nem sokat okoskodik, hogy más ember titkát elárulja, ha ez reá nézve haszonnal jár.

— Tehát egy csaló és zsaroló? — kérdeztem csodálkozva, összeránczolt homlokkal.

Önkéntelenül is visszaborzadtam a lelki szemem előtt feltáruuló gyalázatos kép előtt.

— Csaló? Igen, minden kétségen kívül az, ha rá alkalom kínálkozott, — felelte Sterling, — de mégsem olyan elvetemült, mint más vonatkozásban, legalább ezt feltettem róla. De alapjában véve mitsem tudtam ezen ember életmódjáról. Nem is akartam tudni róla. Mint model jött hozzám. Eleinte érdekelt, de az érdeklődés végül oda lett és nem is szerettem többé, ha megjelent a műtermemben. Tulajdonképp nagyon örültem, mikor egy hónap előtt a festményemmel annyira elkészültem, hogy nem volt többé szükségem reá és elküldhettem az útjára. De addig nem ment el, míg egy újabb szivességet nem kért tőlem. És ez az a pont, amelyről veled beszélni akarok. A tanácsodat kérem.

— És ennél a dolognál játszanak szerepet a manchetta-gombok?

— Igen is, ezek a gombok nagy szerepet játszanak. Persze csak azért vártál, hogy ismét fel-említhessed őket. Nos, a kérelem, amelyre megkért, a következő: Tudtommal Jean Baptistenak Páris leghírhedtebb negyedében volt a lakása. Cseppet sem titkolta, hogy lakótársai legnagyobbbrést tolvajok, akik nagyon könnyen ráállnak, hogy valakinek a nyakát elvágják — haszonért. Volt néhány okmány vagy értékpapírja, ezeknek valami biztos helyet kerestem, mert még lakat alatt sem hagyhatta a saját lakásában. Tehát arra kért, hogy zárjam el őket az én lakásomban.

— És te elfogadtad ezt a deponálást? — kérdeztem csodálkozva.

— Igen, rövid meggondolás után megeselekedtem. Ugy látszott, hogy ezeket a papirokat már hónapok óta magánál tartotta, mivel ez volt az egyetlen mód, hogy biztosan elrejtse. Sőt azt is észre vehettem, hogy bár edzett és erős szervezettü, de ez a folytonos rettegés pokollá teszi

az életét. Csak annyit mondott, hogy megpróbálták ama papirokat elrabolni tőle és azon az emlékezetes éjszakán bele dobták a Szajnába, amelyből én újból kihalásztam. Szivrehatón könyörgött, mentsem meg másodszer is az életét azáltal, hogy a papirokat elveszem tőle és elteszem. Ilyen kérésnek nehezen lehet ellentálni, ugyebár?

— És mit tartalmaznak azok az okmányok?

— Azt nem tudom. Pecsetelve vannak. — Hiszen akkor lopott állampapír, részvény, bankjegyet, vagy Isten tudja mi van abban és te őrizd azt. Meglehető könnyelműség volt ebbe belemennem, nem gondolod magad is?

— Oh, cseppet sem voltam olyan hiszékeny, amint azt te gondold, — felelte Sterling egy kis szünet múlva, mialatt új szivarra gyujtott. — Egész pontosan meggyőződtem róla, hogy a szóban levő dolog nem bűnös vagy rablott okmány. Azok a levelek egyszerűen csak magánlevelek, amelyeket családi tekintetből adott hozzám. Az én jelenlétemben tette borítékba, amelyre valami címet vagy utasítást írt. Azután lepecsételte, egy másik borítékba tette és ezt utólag lepecsételte.

— Egyik manchetta-gombiával, ugyebár?

— Természetes és logikus következtetés. De most jön az átvételnek egy fontos kikötése.

— És az miképp szól?

— Az ígéretem egy szől, hogy amíg én Párisban maradok, a papirokat biztos helyen őrizem, míg csak ő érte nem jön és vissza nem kéri.

— No, te csinos kis felelősséget vettél magadra. Tudtad, hogy ezt az embert a papirokért való dulakodásban a vízbe dobták; tehát ha ez kitudódik, hogy te őrizd őket, úgy annak a veszélynek vagy kitéve, mint Jean Baptiste.

— Bevallom, hogy ezt az ügyet soha nem néztem ilyen világításban, — mondta Sterling szomorú mosolylyal. — Most már magam is azt hiszem, hogy vakmerő vállalkozás volt tőlem, de ez már megtörtént és most az ügy a végkéjfejlődéshez jut.

— Esetleg igen, de lehet, hogy nem jut, — feleltem én. — Ez ember halálával a te kellemetlenségeid csak most kezdődhetnek.

(Folyt. köv.)

Pén	
A me	
A	
Haz	
— jobb	
helyenk	
keztek.	
normális	
Verseze	
0 C° vol	
Tul	
déssel.	
Allom	
A. Szatmár	
Unghvár	
Bosznák	
Lozsoncz	
Óvella	
Budapest	
Berény	
Szathely	
Pecs	
Győr	
Ózong	
Tomcsavár	
Nagyvárad	
Kolozsvár	
Nagyzobor	
Szalmár	
Bécs	
Arvadarája	
Selmecsbán	
Komárom	
Magyar-Óvár	
Sopron	
Eszték	
Cirkvenica	
Dobroceon	
Kocskmón	
Drosháza	
Arad	
Zsombolya	
Orseva	
Ujvár	
Pást	
Luz	
Bécs	
Pozs	
Kom	
Bud	
Paks	
Moh	
Gom	
Ujvár	
Ózong	
Morva	
Vág	
Zsol	
Tren	
Szor	
Kába	
Sri	
Sár	
Győr	
Vára	
Zák	
Harc	
Ész	
M. S.	
Zágr	
Száz	
Mitro	
Décs	
Szat	
N. M.	
Krauzna	
Latoriza	
Munk	
Laborca	
Hom	
Ung	
Péte	
Kivon	
Kineve	
ter Tassy	
lani elem	
oklevéles	
hoz rendc	
nőt 1908 sz	
széki állam	
a pénzügy	
mszterelnő	
kataszteri	
csossó és	
Miklós és	
és földadó	
werth Ede,	
mill és Sz	
utóbbiakat	
zókka és	
dr. Beöthy	
szégy pénzü	
les gazdasá	
becslőbizto	
Megerő	
ter Machay	
igazgató-ta	
lotte.	
Pályáz	
valamint a	
szőlő, az	

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése.
1908. április 30-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap számos helyen fordult elő — jobbára csak néhány mm.-nyi — eső, mely helyenkint zivatarral járt és élénk szelek is keletkeztek. A hőmérséklet többnyire emelkedett és a normális értéket országsszerte elérte; maximuma: Versezen 23 C°, minimuma: Tátrafüreden 0 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Tulnyomóan száraz idő várható hőemelkedéssel.

Allomás	Levegőtérhőmérséklet 700 m +	A hőmérséklet Celsius skálán	Szélirány és ereje	Relatív párhőz	Levegőtérhőmérséklet min. max.	Hőmérséklet min. max.
Acszattina	61.2	10.2	N	1	16	18
Újgyar	61.1	11.0	NE	1	18	18
Körmárk	63.6	5.8	N	2	ny	13
Csongrád	61.9	9.0	N	2	ny	16
Dyvilla	64.1	7.9	NW	1	ny	19
Budapest	63.0	9.2	NW	1	ny	19
Herény	65.3	9.4	N	1	ny	15
Keszthely	66.2	10.8	N	5	0	6
Pécs	64.0	11.0	N	5	0	8
Sátráb	65.5	10.7	NE	2	1	18
Kümo	63.6	11.7	N	0	0	17
Szeged	62.4	10.7	NW	3	8	6
Lemezvár	62.0	11.9	N	3	8	2
Nagyvárad	61.1	11.8	NE	1	1	ny
Kolozsvár	61.2	10.6	N	4	ny	22
Nagyszombat	60.2	11.8	N	1	ny	20
Szatmár	—	11.8	NNE	2	4	ny
Kecskemet	—	9.0	N	3	8	8
Kisvárd	—	4.6	NE	1	4	1
Szolnok	—	5.0	N	3	4	12
Komárom	—	10.8	NW	5	2	18
Magyar-Ovár	—	8.0	NW	2	4	18
Sopron	—	7.8	N	3	4	ny
Bécs	—	10.4	N	3	8	18
Cirkvenica	—	13.2	NE	1	1	17
Dobozcon	—	11.0	NW	4	5	3
Kecskemet	—	9.6	NW	3	2	10
Uroszáza	—	10.9	NW	3	4	19
Arad	—	11.2	N	4	3	11
Zombolya	—	10.8	NW	3	4	12
Vasvár	—	12.0	NNW	1	4	13
Orsova	—	0.	—	—	—	—

VIZÁLLÁS.

ápr. 29. ápr. 30.

ápr. 29. ápr. 30.

Inn	Állomány	1908	1907	1906	1905
Duna	Bárding	1.22	1.60	—	—
	Passau	2.31	2.20	—	—
	Linz	0.5	0.68	—	—
	Bécs	0.47	0.27	—	—
	Pozsony	1.37	1.42	—	—
	Komárom	2.74	2.72	—	—
	Budapest	2.34	2.31	—	—
	Paks	1.78	1.72	—	—
	Mohács	3.14	2.94	—	—
	Gombos	3.32	4.15	—	—
	Üllődék	4.13	4.05	—	—
	Órsova	4.79	4.82	—	—
	Órsova	4.86	4.40	—	—
Morva	Morvavölgy	1.55	1.52	—	—
Vág	Zselma	1.06	1.21	—	—
	Troncsán	0.	0.88	—	—
Rába	Szard	1.15	1.19	—	—
	Szil-Gothárd	0.10	0.34	—	—
	Sárvár	0.85	0.37	—	—
	Győr	2.52	2.47	—	—
Dráva	Várasd	2.	2.	—	—
	Zakány	0.54	0.48	—	—
	Bárcs	1.28	1.28	—	—
	Eszék	2.39	2.36	—	—
Mura	M.-Szerdah	1.22	0.	—	—
Száva	Zágráb	0.88	0.84	—	—
	Sziget	4.08	3.82	—	—
	Mitrovicza	5.93	5.92	—	—
Szamos	Décs	0.76	0.71	—	—
	Szatmár	1.30	1.84	—	—
Kraszna	N.-Majtény	0.	0.	—	—
Latorca	Munkács	0.40	0.56	—	—
Latorca	Homonna	0.30	0.25	—	—
Ung	Perecseny	0.47	0.	—	—

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 30. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tassy Betz Ilona okl. tanítónőt az úpesti állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Sarló Irén okleveles tanítónőt a zágrávi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Bencze Ida okleveles tanítónőt 1908 szeptember 1-étől számitandó hatálylyal, a szerbi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Kochanovszky István pénzügyi titkár, kataszteri helyszínelési becső-biztos pénzügyi tanácsos és kataszteri helyszínelési felügyelővé. Mántó Miklós és Murgách Sándor pénzügyi fogalmazókat és földadónyilvántartási biztosokat, továbbá Sciwertth Ede, Bogáry László, Majer Lajos, Hetényi Kamill és Szabó Emil becsőbiztosgyakornokokat, utóbbiakat ideiglenes minőségben, pénzügyi fogalmazókká és kataszteri helyszínelési becsőbiztosokká, dr. Beöthy Miklós szegedi lakost ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és Parkas Lajos okleveles gazdasági, községi lakost kataszteri helyszínelési becsőbiztosgyakornokká nevezte ki.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Machay Vendel modori állami polgári iskolai igazgató-tanítót igazgatói minőségében megerősítette.

Pályázatok. A szatmárnémeti törvényszéknél, valamint a billéi és a kecskeméti járásbíróknál legyzői, az alsóvereczei járásbírósnál véreghal-

tói állásra 2 hét; Bácsón (Bács-Bodrog várm.) postamesteri, a nagyikindai törvényszéknél és a hatvani járásbírósnál irnokai, a közös pénzügyminisztériumnál két III. oszt. hivatalozgai és a nagylaki járásbírósnál szolgái állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

készpénzért, vagy részletfizetésre lego.ozóbban

Butor **Ehrentreu és Fuchs**
Iestvéroknál
Budapest, VI., Teréz-körut 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-50.

The **„Park-Coat“**

A legújabb Koch-féle divat-felöltő, különleges tetzetetés szabásban, angol és skót szövet, különféle min. tákban.

58, 50, 48, 40, 38 és 16. — korona árban.

KOCH TESTVÉREK
elsőrendű forrás- és gyermek ruhá-áruházban
BUDAPEST 26,
Károly-körut 26,

Szakszerűen készült elsőrendű szabómunka. — Szabott első árak.

A nagyváradi fiók telepünkre különösen felhívjuk b. figyelmét.

Nagyvárad, Bémer-tér.

Helyny vagy idült **bujakór-bántalmak,**
egy görvélkór, bőrbajok, rheuma, (izzag tekélyek stb.) a romlott vértől származó egyéb bajoknak, mint mirigydagaszt, rheumatismus, a száj, gége gyenyedései, dagasztok, onostosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örököt bujakóros bántalmak esetében, a legmeggröztöttebb minden gyógykezeléssel daczó betegségből bizos és gyökéres gyógyulást nyújtanak

Dr. Oliver vértisztító piskótái
melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve
Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a lekválőbb orvosok használnak, min. egyetlen és legjobb vértisztító szeri és már számos kiállításokon díjazott.
Ara egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11. — kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.
Raktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király utca 14. és A. drácssy ut 2.

Titkos betegségek
bistos és lelkiismeretes meggyógyítására óriási tapasztalata folytan legjobban ajánljuk
Dr. CZINCZÁR
egyetemi orvostudós specializistát.
Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a nemis szorvok, hevony vagy idült hurutját, vizeleti nehézségeket, hólyagbajt, tekélyeket, syphilis, loag- és hálcercinézsbajt és bármily női betegségeket.
Budapest, IV., Károly-körut 10. I. emelet.
Rendel d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.
Vidékieket levél útján is biztos eredménnyel gyógykezelés és gyógyszerrel is gondoskodik. — Nőknek külön váróterem. Külön kijárat.

Munkás embereknak

miért kell okvetlenül saját érdekükben használni

DIANA-sósorszeszt

- Mert, aki reggeltől estig talpon áll, kell, hogy lefekvés előtt lábát jól bedörzsolje.
- Mert, aki este vagy reggel jól bedörzsolta magát, az másnap ismét könnyen mozgó, erős munkákra képes ember lesz.
- Mert, aki a rendes napi fárasztó munkája mellett bármilyen hülésből eredő fájdalmat érez, az teljesen megszabadulhat ettől.
- Mert, aki munka mellett megerősítéstől eredő bármiféle fájdalmat szenved, egyszeri masszírozás által fájdalmi elmaradnak.
- Mert, aki a Diana-sósorszeszszel öblögeti száját, fogfájása soha nincs.
- Mert a karok, inak és erek megerősítéséhez egy bedörzsolés esténként, három-négy napig egymásután teljesen elegendő.
- Mert, aki hátát, mellét és oldalát bedörzsolja a Diana-sósorszeszszel, úgy nem fogja érezni munkaközben vagy este, munka után a derékfájást, hátfájást, szurást, nyilamlást és a mellkas körüli fájdalmakat.
- Mert munkásemberről a földolog, hogy éjjel jól aludjon és pihenjen, ezt legjobban el lehet érni, ha az ágyban lefekvéskor jól bedörzsolta magát.

A bevásárlásnál vigyázni kell, hogy minden üveg sárga burkolatpapirban legyen, mely papiron kívül olvasható e két szó: „Diana-sósorszeszt“.

Postán is megrendelhető, legkevesebb hat üveg, az egyedüli gyártónál.

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára
Budapest, Károly-körut 5. sz.

Mindenütt kapható 20 krajczárért.

SZÍNHÁZAK

Pénteken, 1908. május 1-én.

Nemzeti Színház

Makranczos hölgy
Vigjáték 5 felvonásban. Írta: Snakespeare, fordította Lévy.

III. Kir. Operaház

Zárva
Nepszínház-Vígopera
A nagymama.
Enekes vigjáték 8 felvonásban

Várszínház

Zárva
Apolló Projektograf
(Telefon 68-39.)
Önélelőző apa.

Király színház

Adollárkirálynő.
Operett 3 felvonásban. Írták Willner A. M. és Grünbaum

Vígyszínház

Tatárjárás.
Operett három felvonásban. Írta Bakonyi Károly, zenéjét Gabor

Magyar színház

A Sasfiók
Lí Alphon Drama 6 felvonásban Írta Rosand Edmund, fordította Abrányi Emil.

Urania színház

A mai Róma.
Kezdeté fél 8 órákor

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17
Ma
HANAKO
a hírneves japáni színművész

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT.
Tavaszi Kiállítás
a városi ligeti műcsarnokban. 1908. ápr. 1-től 1908. május hó 15-éig.

BEKETOV CIRKUSZ Városliget
Ma pénteken, 1908. május hó 1-én este 7/8 órákor
Fényes
Megnyitó Disz Előadás

VARIETÉ
ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.
Uj műsor.
Oh. Sarper amer. kom. jongleur és magikus jelenet.

TÁTRA-MULATÓ
VII., KIRÁLY-UTCA 77.
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Budapest legelőkelőbb család mulatója.
Ma és mindennap
Teljesen új szenzációs műsor.

DELI étterem és kávéház
a Dunaparti korzón (Wurm-utca sarkán).
Ma és mindennap
Európai hírű
CISKOVSKY
quartette hangversenyez, fényes, változatos műsor

Budapesti
Lóversenyek.
1908. május 3., 5., 7., 9., 10., 12., 14., 16., 17., 19. és 21-én.
Kezdetük mindig délután 3 órákor.
Belépti jegy naponként:

ITT a tavasz!!!
elmult a tél
de visszamaradt sok durva és vörös arc és kézbor!
Gyorsan és biztosan eltünteti azokat az elismert kitűnő
Rogátsy-féle
Magyar-Pipere-Borax
Allandóan használva az arc, kéz és bőrt, a testbőrt puhán

Csipke kelmek,
hímzett batistok bluzokra, svájci gyártmány.
legdivatosabb és legfinomabb minőség.
rendkívül olcsó árban eladatnak.
Hímzett batist, és vászonruhák 6 fnt. és feljebb.
Budapest-szálloda Becsi-utca 2. I. em. 5. szám.
HATSCHEK ADOLF.

Butor
kézpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezés 360 forintért
mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan készen raktáron a leggyorsabb kivittől a legfinomabbig.
Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.
Nagy Imre lakberendezési vállalata.
Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

300.000 korona nyerhető
1 db Pesti Hazai Takarékp. sorsjeggyel
Huzás már június 5-én.
Kapható:
36 havi részletfizetésre: havi befizet 4.- K.
24 > > > 5.50 K.
Már az első részlet és 35 fillér portó beklüdeso ellenében megkellődn a törvényesen kiadott sorsjeggy sorozat és számat tartalmazó részletvet, melynek birtokában vagy az összes huzásokon az egyedüli jätéggjogot élvezni.
FLEISSIG bankháza BUDAPEST, Erzsébet-körút 2. sz.

Nászajándékok
jubileumra dísz tárgyak, evő-eszközök, műipari cikkek
részletfizetésre
és kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
műfűrés ékszertelepén
Budapest, Erzsébet-körút 29. I. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Hecht Bankház

Hecht Bankház

Keresse szerencsését és boldogulását foglalkozása mellett.

Keresse meg alant foglalkozását és rendelje meg a mellette lévő számú osztálysorsjegyet

HECHT BANKHÁZNÁL.

Ezen sorsjegy lesz tán szerencsésének és boldogulásának megalapítója.

Ács	35662	Ezredes	4545	Kárpitos	79530	Nyomdász	3582	Tábornok	68970
Állami tisztviselő	52867	Fakereskedő	107117	Kávés	108249	Nyugdíjas	108288	Takpénztári tisztviselő	106220
Állatorvos	89604	Fényképész	3581	Kéményseprő	35979	Órás	22843	Tanár	78908
Anyakönyvvezető	107106	Főhadnagy	108229	Képvisező	108618	Órmeister	35086	Tanító	35028
Aranyműves	68992	Földbirtokos	52878	Keresked. alkalmazott	75100	Órnagy	106248	Tanítónő	79503
Asztalos	4532	Fűszerkereskedő	35002	Kereskedő	50806	Orvos	64019	Telekkönyvvezető	108236
Bádogos	66306	Gazdatiszt	3172	Kertész	8668	Pállinkaméró	105561	Tisztviselő	66301
Bankár	107113	Gépész	52851	Kisbirtokos	55047	Pap	35673	Törvészéki tisztviselő	35016
Bankhivatalnok	38200	Gyógyszerész	54103	Közműves	35684	Pék	54117	Tűzoltó	79512
Bérlő	68995	Gyümölcsárús	22944	Könyvkötő	108617	Pénzügyi tisztviselő	107104	Ügyész	35677
Bíró	22948	Hadnagy	108621	Korismáros	58310	Pénzügyőr	74488	Ügynök	54119
Bíróági jegyző	105591	Házfelügyelő	52874	Körjegyző	8407	Pinczer	4155	Ügyvéd	8406
Borbély	66312	Háztulajdonos	35988	Kovács	106240	Postamester	107111	Úveges	20104
Börkereskedő	38176	Hentes	55483	Lakatos	107125	Postatisztviselő	6692	Utazó	35984
Csendőr	41188	Hirlapíró	4176	Lelkés	8663	Szabó	74446	Városi tisztviselő	79521
Czipész	79508	Hivatalnok	107123	Levélfordó	22934	Szállodás	35007	Vaskereskedő	160248
Czúkrász	22943	Igazgató	6684	Magánhivatalnok	35011	Szatócs	52866	Vasuti tisztviselő	79548
Diák	38172	Iparossegéd	35008	Magánzó	6685	Színész	4535	Vegyéskereskedő	108620
Divatárkereskedő	22942	Járásbíró	74444	Mázoló	52847	Szobafestő	4172	Vegyész	107103
Dohánytözsde	8666	Járásbírói tisztv.	55432	Megyei tisztviselő	24722	Szolgabíró	106245	Vendéglo	78528
Ékszerész	74422	Jegyző	5937	Mérnök	8408	Szőlőbirtokos	107124	Zenész	27001
Építész	64623	Kalapos	79507	Mészáros	6863	Szűlész	6683		
		Kapitány	108622	Molnár	27007	Szülész	106287		

Rendelje meg a foglalkozása mellett álló szerencsesorsjegyet mielőbb, mert szerencseszámaink nagyon hamar elfogynak. E sorsjegyek 1/3-okban is kaphatók.

Sorsjegy-árak: Egy egész K. 12.- Egy fél K. 6.- Egy negyed K. 3.- Egy nyolcad K. 1.50

Huzás már május hó 21. és 23-án.

Hecht Bankház r. t.

Budapest, Ferencziek-tere 6.

Fiók: Erzsébet-körut 32.

Hecht Bankház

Hecht Bankház

BUTOR DUIS VÁLASZTÉKBAHÉGY KÉSZPÉNZESZÁMÚ RÉSLETFIZETÉSRE KENDHIVULI OLCSÓÁRON KAPHATÓ
EHENTREU TESTVÉREK NÉL BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-TER) TELEFON 8227

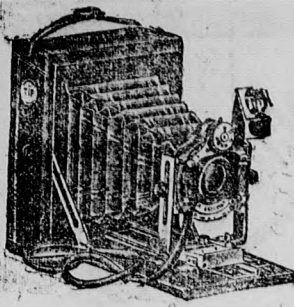
Titkos betegségek gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján
Dr. KAJDACSY
 v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
 Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőgyulladást, hólyagbajt, sebeket, bujagórt (syphilis), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, ontérfőzést és annak utóhatait, ideg- és hátgerincbajt, valamint minden női bajokat.
RENDEL: 8-4-ig és este 7-9-ig.
 Budapest, VIII., József-körut 2.
 Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
 Levél útján is biztos gyógyszer.

BIZTOS gyógyulást keresőknek nemi betegségben szenvednek, kik bármily mint húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkítések, vizelési zavartok, éjjeli magömlések, sebék és bujagóros bántalmak (syphilis), az ontérfőzés utóhatáiként fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily bőrkülsők stb. nőknél fehérletyélés, méh bajok, alapos, gyors / 3 gyökéres gyógyításra szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymóddal járva legjobban ajánljuk
DR. GARAI ANTAL
 v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírt és a legregibb, 82 ére lennálló rendelő intézetét
 Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 24. sz.
 Rendelő naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgycső es hólyag bajok vizsgálata villamos húgycsőűzőr segélyével.
 Vidékiek levelekre kimerülő választ és szakorvos tanácsot nyernek, gyógyszeréről gondoskodik. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

BUTOR
 Kiállítás.
 A n. é. közönség érdekében áll, hogy a Koronaherczeg-utca 2. sz. alatt levő Magyar Butoripar Társaság óriási választéku rakatárát megtekintse, hol a legdivatosabb egyszerű minőségűtől a legfinomabb izlésű butorokat u. m. palisander, mahagoni, oseresznye, madárjavor stb. divatos fából barmulatos olcsó árban jótállás mellett árusítunk miről a n. é. vevőközönség meggyőződést szerezhet.
Varga Mihály és Társai
 Magyar Butoripar Társaság.
 IV., Koronaherczeg-utca 2. sz. Kigyó-tér sarok.

HETI MŰSOR:

Aprilis—Május	Nemzeti Színház	U. kir. Operaház	Viaszszínház	Árny-Színház	Népszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Itália színház
2 Szombat (d. u. este)	Makrancos hölgy	Várasszavola	Viasz színház	Drótostót	Vizsgaeloadás	Sasfőlk	—	Vizsgaeloadás
3 Vasárnap (d. u. este)	Nagyamama Nők baráti	Téli rego	Satyr	Drótostót	Három feleség	A Sasfőlk	—	A babona A ma Roma

Fényképező-
gépek és
Látcsövek
részletfizetésre

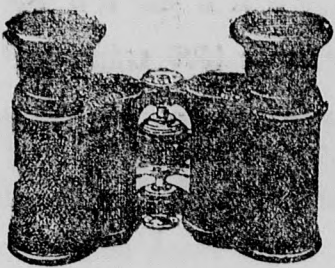
kaphatók

Aufrecht és
Goldschmied

optikai áruházában

Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám.

Árjegyzék ingyen!

Szabott gyári árak!

Nászajándéktárgyak minden árban.

Spitzer Miksa utóda

HOLCZER

m. kir. szab. ékszerész,

Saját gyártmány!

Nagy raktár:
Gyémánt és
brilláns-but-
onok, gyűrűk,
melltűk és más
nemeskőár-
ból.

Saját
gyártmány!
Ékszer
átalakítások.
Jutányos árak

Javítások elfogadtatnak!

Budapest, IV., Károly-körút 22. Hőser Harár.

Gyár: VII., Király-utca 15.

Lelkiismeretes kiszolgálás!

Mindenütt kapható a legfinomabb

Welder tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Armin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Fogkafék rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

A MÜLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használata eltávolít minden fájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását és a kellemetlen szájbűzt. Egy üveg szájviz 80 fillér, 1 korona 60 fillér, nagyobb üveg 3 korona 20 fillér és 6 korona

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpor,

szalicil-vizrel használva nemesak hőféhérré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségek továbbterjedését is megakadályozza. Doboza 1 kor. 20 fillér és 2 korona 40 fillér.

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpép,

darabja 70 fillér. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főtől elősorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

Valódi tojás-olajszippan 30 fill., 3 drb 80 fillér, 1 tucat 3 kor.

MÜLLER J. L. cs. és kir. udv. szállító illatszer- és pipereszappan-gyárosnál, Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 2. szám.

Kérjük

ne

felejtkezzék

meg rólunk!

Egész sorsjegy 12 korona Fél sorsjegy 6 korona Negyed sorsjegy 3 korona Nyolcad sorsjegy 1 kor. 50 fill.

Török A. és Tsa Bankház R.-T. Budapesten.

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.

Központ: Servita-tér 3. Fiókok: Váci-körút 4., Teréz-körút 46.

Trencsén-Teplitz

kénesfürdő Felső-Magyarországon.

Kárpátok gyöngye.

Teplitz-Trencsén-Teplitz állomástól 20 percnyi távolságra. Magyarország legerősebb kénesfürdői 37-42 fok C. természetes melegforrásokkal.

Eredeti iszap kövszény, csusz, bennulás, neuralgia, ischias stb. ellen.

Tükörfürdők, külön hőgöyk és külön urak részére. Kényelmesen és díszesen berendezett medencék, fürdők, hidegvíz gyógyítás, magas hegyi források, masszázs gyógyítás, gyógyfürdő (forró, savas) és forróvíz kúra és a parkban prof. d'Harcourt-féle fizikai gyógyintézet. Az egészre és az ember kényelmére való tekintettel minden követelményeknek megfelel. Olcsó lakások, köztük Teplitz-szálló, Garni, forrás-udvar, a kastély a Sina-ház és a Háromszív-ház, melyek különösen ajánlatosak. Jó és olcsó étkezés a „Teplitz” gyógy-szállóban, az „Ausriában”, az „Elefánt” szállóban, az ortodox-izraeliták számára és sok más vendégházban. Majustól—szeptemberig a teljes ellátás 6.50 kor. ért. Ellátás nélkül 3.50 kor. fürdő (fürdővel), szoba (fürdővel). Naponta hangversenyek, színház, nagy kiterjedésű erdei sétányok és más egyéb mulatságok. Széles körű fogat minden vonatnál. A fürdő egész éven át nyitva. A tulajdonképeni fürdő-éved azonban május 1-től szeptember végéig tart. Tanácsos a lakást előre a fürdőigazgatóságnal megrendelni. — Képes prospektusokat ingyen küld szét a fürdőigazgatóság. 1894

Alapított 1882-ben „ADRIJA” Alaptőke 10.000.000 K.

M. kir. Tengerhajózási Részvénytársaság.

Igazgatóság:

Uzletvezető igazgatóság:

Budapest, Szabadság-tér 16.

Fiume, Adria-palota, Riva Szapary

Fiuméből, Menetrendszói járatok: Lissabon, Oporio, Bordeaux, Rouen, Havre, Glasgow, London, Leith, Liverpool, Newport, Newcastle, Grimsby, Antwerpen, Rotterdam, Amsterdam, Hamburgs. Menetrendszói heti járatok (személyszállításra is berendezve) minden hétfőn: Fiuméből az olasz kikötők érintésével Barcelonába és Valenciába (A-vonal) és minden szerdán Fiuméből az olasz kikötők és Maltairintéssel Marselléig (B-vonal). Rendszeres havi járatok az északafrikai kikötőkbe (személyszállítással) Evenkint 9 járat Brazíliába. Kéthetenkénti rendszeres járatok Fiume és New York közt a Cunard magyar amerikai vonal gyors gőzösei vel, (Carpathia, Pannonia Slavonia, Utonia).

HAJÓRAJ: Adria, Andrassy, Arad, Arpád, Balaton, Báro Felérváry, Bács, Balthery, Buda II., B. Komény, Carola, Deák, Duna, Jókai, Kálmán király, Kassa, Kolozsvár, Lederer Sándor, Matkóvits, Mátyás király, Nagy Lajos, Rákóczy, Stefánia, Szapary, Szeged, Szent István, Szent László, Széchenyi, Széll Kálmán, Tiber, Tizza, Zichy, Zrinyi.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás
mellett.

Arany és ezüst órák, evő-
eszközök, nászajándékok

részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrende-
lésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

műtér

Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

HOGY HÍVJÁK?

Véletlentől függ sok ember boldogsága! Mindenkinek életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencséséjét, boldogságát megállapíthatná! Talán a neve melletti osztálysorsjegyszám egy nagyobb nyereséggel lesz kihúzva a legközelebbi húzásokon.

Tegyen szerencsekísérletet az itt közölt névsorban levő saját vagy családtagjának neve melletti számmal, — mert

KISS szerencséséje NAGY!

Ezen szerencseszámok oszakis

Kiss Károly és Társa

bankházában, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13. sz. kaphatók.

Abel 60096	Barnabás 51217	Eleazar 100972	Géza 13279	Johanna 21636	Lóránt 67850	Oktavius 102210	Szalvár 5206
Abrahám 90769	Beatrix 78285	Elemér 45187	Gida 21513	Jolán 7480	Lothar 105985	Olga 7486	Szerafino 50475
Adám 95843	Béla 93397	Eleonora 8121	Gilbert 7484	Jónás 20569	Lőrinc 92323	Olivér 90790	Szeréna 119197
Adél 8547	Bence 27366	Éliás 21064	Gizella 37346	Jónathán 37348	Lucia 54781	Olympia 39462	Szidónia 8363
Adolár 22209	Benedek 73310	Ella 54732	Gottfrid 79829	Jordán 3959	Lucián 90711	Orbán 5223	Szigfried 18248
Adolf 13559	Benjamin 92577	Elvira 94923	Guidó 94241	Józsa 94227	Ludmilla 119154	Oszkár 18034	Szilárd 11918
Adorján 4909	Benő 60120	Elza 119122	Gusztáv 110535	József 102206	Ludwig 95328	Othello 21871	Taksony 3254
Adrián 41576	Bernát 90782	Emanuel 5213	Gyárfás 54441	Judith 22283	Lujza 4205	Othmár 54758	Tamás 102180
Adriene 91326	Berta 102287	Emil 74146	György 20560	Judith 22283	Lukács 8907	Ottília 9804	Taszió 108099
Agátha 63623	Bertalan 92315	Emilia 32094	Györgyik 4968	Julia 18020	Lukrecia 17014	Ottó 17010	Tekla 2345
Agnes 19111	Bertold 73318	Emma 4402	Gyöző 9509	Juliska 8137	Magda 13697	Ottokár 24752	Teofil 96081
Agost 27359	Bertram 53339	Emőd 54403	Gyula 32164	Jusztina 13626	Magdolna 39751	Ódon 8325	Teodor 8149
Agoston 51204	Biri 78297	Endre 108985	Gyuri 73231	Jutka 45189	Malvina 67328	Órzi 95331	Tercsi 106177
Akos 92486	Blanka 94203	Erasmus 19768	Habakuk 93338	Kajetan 65964	Manfréd 91904	Pál 60077	Teréz 22236
Aladár 96392	Bódog 108070	Erna 51478	Hajnalka 108034	Kálmán 90802	Manó 8804	Paula 8544	Terka 7485
Alajos 67336	Bogdán 95333	Ernesztin 93327	Hedvig 37331	Kamil 96100	Marcel 27851	Paulin 20189	Tibor 96055
Albán 48128	Boldizsár 90731	Ernő 107471	Heléna 22227	Karolin 119166	Manó 8804	Pépi 94245	Tihamér 110575
Albert 91939	Bonifác 60086	Ervin 8302	Henrik 54419	Károly 54448	Mariska 107457	Péter 4409	Tinka 50563
Albin 16517	Borbála 6496	Erzsébet 12709	Hermann 78471	Katalin 68728	Má k 4967	Piroska 8542	Titus 38889
Albrecht 8103	Boriska 13257	Eszter 19124	Henriette 94216	Katária 92482	Márk 4967	Pista 52610	Tivadar 9316
Alfonz 68735	Böske 21373	Etel 22227	Hermína 108987	Kázmér 106158	Márkus 20187	Pongrácz 108052	Timon 4209
Alfréd 91324	Brigitta 39469	Eufrozina 37786	Hilda 127 5	Kelemen 4403	Mártha 39741	Rachel 67645	Tódor 107456
Alice 22188	Camilla 119192	Eugenia 48135	Hubert 9810	Keresztély 33823	Márta 5211	Rafael 2322	Ulrik 20275
Amália 13557	Carolina 96067	Eva 67604	Hugó 19751	Klára 52613	Márton 38878	Rajna 19107	Urbán 65954
Ambrus 4956	Cecilia 36176	Fabián 2320	Humbert 32064	Klodild 90406	Máté 90709	René 8304	Valentin 46915
Andor 20063	Cézár 6404	Fanni 24751	Ibolyka 51233	Kolozs 21370	Matild 63472	Rezső 51327	Valér 108047
András 54412	Ciril 17004	Farkas 8230	Ildi 73393	Konrád 13351	Mátyás 13159	Richárd 106152	Valéria 8305
Angolka 41629	Clementin 22955	Félicia 38341	Ignác 92581	Konstant 8102	Maxim 8329	Róbert 4962	Vazul 67694
Anna 64229	Constant. 46943	Félix 20049	Ilka 102153	Kornél 22262	Melánia 48193	Rokus 21073	Vencel 21389
Antalka 8118	Córa 8191	Ferdinánd 3362	Ilma 13638	Kornélia 45190	Melinda 78233	Roland 9816	Vendel 93380
Anton 68612	Cornélia 67334	Ferenc 94996	Ilona 8159	Krisztó 66905	Melitta 108379	Román 63461	Verona 3354
Antónia 91346	Cristian 02269	Frida 102211	Imre 20061	Krisztina 102133	Menyhért 90814	Romeo 96831	Vidor 119107
Aranka 8546	Dániel 191929	Flóra 22219	Ipoly 8319	Lajos 22278	Mici 2325	Róza 8161	Viktor 105979
Arisztid 16610	Dávid 34092	Flórian 13561	Ince 27368	László 66906	Mihály 46930	Rozália 27178	Viktoria 68729
Armand 23115	Demeter 73301	Flórián 41640	Inén 92580	Laura 91910	Miklós 8395	Rozina 8264	Vilma 22435
Armin 48134	Demjén 94205	Fodor 64585	Irma 107159	Lázár 19771	Miksa 51339	Rózsika 20572	Vilmos 13658
Arnold 67302	Dénes 8318	Franciska 91503	István 73346	Lea 2225	Milán 78265	Rudolf 37461	Vince 4221
Aron 91943	Dezso 13267	Frida 102211	Iván 51479	Lehel 33820	Mór 93376	Salamon 54447	Virgil 8400
Árpád 96350	Domokos 39596	Fridrika 8526	Ivor 34278	Léhel 33820	Móric 39407	Sámson 4215	Walter 90404
Arthur 2315	Donáth 96051	Frigyes 18617	Izabella 21061	Lénárd 54423	Mózes 21638	Samu 19752	Wilhelmin 54704
Arén 23101	Dóra 60101	Fülöp 27102	Izidor 5212	Lenke 79338	Máci 18637	Sámuel 91509	Wladimir 5214
Augusztina 20065	Dorottya 21511	Gábor 50457	Izidor 5212	Leó 8247	Nándor 8160	Sándor 22166	Wolfram 108994
Augusztina 34093	Döme 10512	Gábor 50457	Izidor 5212	Leontin 17047	Nárcisz 46909	Sári 18352	Zachariás 9803
Augusztina 54411	Dömötör 8356	Gábor 50457	Izidor 5212	Leonora 27108	Natalia 5218	Sároka 8155	Zoltán 93321
Auréli 78159	Eberhard 90771	Gábor 50457	Izidor 5212	Leopold 106178	Náthán 94918	Sebestyén 66915	Zoltán 119106
Aurélia 94210	Edith 20046	Gábor 50457	Izidor 5212	Lina 92593	Nelli 51188	Simon 92485	Zsni 95005
Balázs 94210	Éde 38339	Gábor 50457	Izidor 5212	Lina 92593	Neszt 19110	Soma 67682	Zsigmond 13628
Bálint 6469	Ede 38339	Gábor 50457	Izidor 5212	Lipót 32089	Netti 3351	Stefánia 2326	Zsófia 3364
Baltázár 13264	Eduard 52619	Gábor 50457	Izidor 5212	Livia 63458	Nina 24774	Szabolcs 48137	Zsuzsanna 51193
Bandi 21508	Edwin 8205	Gábor 50457	Izidor 5212	Lorenc 39771	Norbert 48164	Szabolcs 48137	Zsuzsanna 51193
Barbara 39595	Elek 19123	Gertrud 90447	Joachim 19769			Szabolcs 48137	Zsuzsanna 51193

A szives megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Központ: **Kiss Károly és Társa** Fiókhálózatok: Erzsébet - körút 22, VIII., Rákóczi-ut 55.

a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusítóheije.

Tessék kivágni és önműnkre beküldeni.

MEGRENDELÉS

KISS KAROLY és TARSÁ BANKHAZA

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Sziveskedjék nekem a XXII sorsjáték I. osztályára ..... sorsjegyre, hivatalos tervet és majd nyeresémgnyegyeket küldeni.

A sorsjegy ára (mellékelve tételekben a küldöm, (A meg nem felelő módú egyidejűleg postafaltványon küldöm) (sziveskedjék átadni.) K..... Ft. (kérem utóvételezni.)

Pontos cím: Név: Lakhely: utca, házszám: Utolsó posta, imerve:

Az I. osztályú sorsjegyek árai

Egy nyolcad 1 K 50 l. Egy negyed 3 „ — „ Egy fél 6 „ — „ Egy egész 12 „ — „

Az Osztálysorsjáték legutóbb megjelent képes leírását INGYEN és bérmentve küldjük meg

A XXII. sorsjáték első osztályának húzása már **május 21 és 23-án** lesz.

E hirdetés rovartban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovartban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Sárvány-utca 6/C. 286

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Vigyázzon,
ha meghútt és vásároljon valódi Réthy-féle csukor kát 60 fillérért. 721p

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat vállal úgy magán, mint családi ügyekben. Kossza-Magyar 06za. Telefon 67-47. 27750

A Falkogen
fűdőbajt gyógyít, surást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VII. Rákóczi-tér 2. sz. 27196

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, redi, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeget kérek. 27808

Stenográfia!
Díjtalan gépirás-óktatás az összes írógép-rendszeren. Díjtalan és biztos al-lásközvetítés. Minden hónapban új gyorsírási és gépirási tanfolyamok nyílnak az oklevés gyorsító tanároktól vezetett Steno-gráfia ország. Gabeisberger magyar, német gyorsíró és gépiroiskolában. Levelező és vitairásu tanfolyamok kereskedelmi szaktantárgyak. Az intézet végzett növendékei egész éven át díjtalan gyakorlati órákban részesülnek. Tanítás reggel 7 órától este 9-ig. Sok-szorosító iroda. Copying office. Kérjen tájékoztatást. Az intézet helységei Váci-körút 33. sz. alatt vannak.

Zálogcédulákat,
briliánsokat, ékszerket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb áron vesznek. Briliánsokért többet fizetnek, mint amiért vették. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Magánjáró
gőzcsepítőköszlet 8 lóerejű, kifogástalan gyári javítással, magyar állami gyártmány, igen előnyös áron és fizetési módokkal megvehető. Ajánlatok Szűcs Odón cég által. Budán.

Gépezetek
csöplés idejére ugyisintén gazdaságos és az összes gazdasági személyzetet, szakértelmet és józanágáért teljes felelőseget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakaner Armin Budapest Nagymező-u. 25. Telefon 94-67.

Nősülni óhajt?
Hölgyektől (ezek között olyanok törvényt. gyermekekkel, testi hibával stb.) 5-500000 kor. vagyona! fel vagyunk hatalmazva, megfélelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyon-nélkülek is) akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak jelge alatt e címre L. Schlesinger, Berlin 18.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítágyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyisintén Államssám-vilótani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szemléltető, Budapest VI., Rógsa-n. 44. III. 8.

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bórmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Sodronykeritéseket
bámulatos olcsón készít **Heizer és Társa** cég Budapest, VIII., Népszínház-u. 1-3.

BUTOR
árverésről, finom és egy szerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bór-folelek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzaszönyör és egyes darabok; Földes B. VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Szepességi csemegék
BARTA-féle veresáfonya befőttet, málna-, szamóca-, csipkebogyózt, gomba- és huskonzer-veket, pastetomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepességi. Kérjen ár-jegyzéket.

Árverési butor,
szőnyeg-, csillár-raktárat olcsón elárultom **Niköltözés miatt.** Dob-utca 22. szám **Nagy Endre.**

Villamos világítás
saját dynamóval, lakó-házak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Arájánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

FRIED J.
műbutorraktár, kárpitos és díszítő Bpest, V., Nádor-u. 14 Előfogad teljes lakberendezéseket, valamint minden-nemű kárpitos- és díszítő-munkákat. 27881 Mintaraktár művész ki-vitelű butorokból, francia és angol szövetekből: Költségvetés díjmentes.

Veresáfonyabefőtt
BARTA-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.- korona FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 86972

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, 41-landó nagy raktár **Laub Lipót,** BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi es-át Singer varrógép részszekrényvel 5 évi jótállással osaklá **SINGER A.** műgépésznél Budapesti, Köz-let Akáofa-utca 55. Minden-nemű varrógépek javítását legjutányosabb áron elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok
Rézagy --- --- 45.- irt Vaságy matraczozal 8.50 > Gyermekágy --- 11.50 > Sodronyágy-betét 3.50 > Vas-és rézbutorok gyári áron. 28046

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

Korai főzelékek
csukerborsó, zöld bab, keikáposzta, sponó, foc-jossa áta, hónapos retek, karfiol, uborgonya, idoi zöldhagymák, vegyesen postakosárként 3 kor. 50 fill. házilag főzött külön bánczkekékvárnak és díre-almásitnak kilóját 2 ko-tonaért, mézedez szilva-iznek 1 koronaért kilóját szállítja **Szabó XII. Csongrád.** 28010

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, briliánsokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kivál-tok és teljes értéket ki-fizetem. **Singer Jakob** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utcasarkán

A legelőnyösebb részletfizetésre **zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt** közpénzübeni áron a leg-újabb rendszerű **bank hitel** útján kizárólag csakis **Reményi** nagy magyar hang-szerlelepen. Prospektus és árjegyzék in-gyen. Budapest, Király-u. 53. szám.

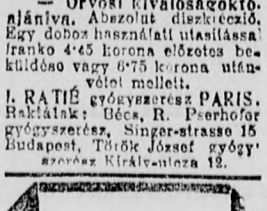
Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, teri-ték, csillárok, vas-és réz-butorokban. **GROSZ SANDOR és társa** Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Polgári árak!
Pontos kiszolgálás! **Kitünő szabás!** Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél sze-mélyesen elmegyek. **Zeliszka János** angol uri szabóterme BUDAPEST, Andrassy-ut 56. I. em. Allandó választék a leg-dívatosabb angol és bel-öldi szövetekből.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonbe-rendezések, továbbá ur-iszoba, iroda berendezésel réz-és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bór-garnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 262 **Kaszinoy-utca sarok.**

Telt kebel.
Telt kebel két hónap alatt **Pilules Orientales** (keleti pilulák) által, az egyedül-ök által, me-lyek a mellett fej-lesztik, szilárdít-ják, helyreállít-ják a női mell-nek grócióz-ús teltségét kölcsönözve, anélkül, hogy az egésznek arit-nának. Garantálva arzenikuna-mentes **Orvosi kiválóságoktól.** Ajánlván. Abszolút díszítésű. Egy doboz használati utasítással. Franko 4-5 korona előzetes be-kiütéses vagy 6-75 korona után-vétel mellett. **I. RATIÉ** gyógyszerész PARIS. Raktárak: Bécs, R. Pserhofer gyógyszerész, Singer-strasso 15 Budapest, Thököly József gyógy-szerház Király-utca 12.

30 korona
Ezen új díjzabással a régi menetárak változatlannul fenntartása mellett e h. é. vasutra is kiterjesz-tetik a magyar királyi ál-lamvasutak vonalain s az állami kezelés alatt álló helyi érdekű vasutakon ér-vényes közös személy-és podgyász-díjzabási hatá-rozmányok (I. Rész) ér-vénye. E határozmányok szu-rint az említett h. é. vasu-ton a podgyász szabadsuly az említett naptól fogva megszűnik. Az új személydíjzabás a magyar királyi állam-vasutak díjzabáslarúsító irodájában (Budapest, VI., Csengery-utca 33) 20 fill-érért kapható. Máv. Igazgatóság.

Kolozsvári
jogtudományi és állam-tudományi szigorla-tokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismer-tesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünk-vel, igen szerény díja-zásért. A vizsga sija-rét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produ-káló intézetünk. Vál-tójogból speciális tanfolyam, melyre kor-látolt számban ves-zünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen osekély díjazással. Levél-beli érdeklődésekre ki-merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Pénzkölcsönt
4. 4 1/2 és 5% alapon föld-birtokra, jövedelmző, 16-városi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I. II. III. he-lyen 5-70 évig törleszt-hető. Személyhitel tisztvi-selőknék gyorsan eszkö-zöltetik. **HOFMANN JAKAB** bankbizományi iroda, Bu-dapest, Teréz-körút 11a.

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat
és legteljesebb berendezé-seket (gyárakat és üzle-teket is) veszok és eladok. **Nagy Zsigmond** VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a leg-finomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy masfajta háló, ebédlő, uriszoba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, bór-garnitúrák és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más sző-nyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokbán gáz, villamos stb.-hez. 26397

Magy. Kir. Államvasutak. 91353/C. IIIa, 908 sz. **Új személy- és podgyász díjzabás életbe léptetése.**

A Nagykároly-Somkúti helyi érdekű vasuton f. évi július hó 1-től új zonaren c-szerű személy- és podgyász díjzabás lép ér-vénybe, mely által a meg-nyitás napjától érvényes helyi személy-és podgyász-díjzabás érvényen kívül helyeztetik. Ezen új díjzabással a régi menetárak változatlannul fenntartása mellett e h. é. vasutra is kiterjesz-tetik a magyar királyi ál-lamvasutak vonalain s az állami kezelés alatt álló helyi érdekű vasutakon ér-vényes közös személy-és podgyász-díjzabási hatá-rozmányok (I. Rész) ér-vénye.

E határozmányok szu-rint az említett h. é. vasu-ton a podgyász szabadsuly az említett naptól fogva megszűnik. Az új személydíjzabás a magyar királyi állam-vasutak díjzabáslarúsító irodájában (Budapest, VI., Csengery-utca 33) 20 fill-érért kapható. Máv. Igazgatóság.

MEGHODITOTTUK A VILAGOT!
Fénykép-készítéket objektívvel vesz, olád, csorél hí-res Appollo lemeznek egyedül-elárúsító helye. **HATSCHEK EMIL** Andrassy-ut 18., főköja: Erzsébet-körút 88. Alapítási 1877. Sokkal olcsóbb, mint részlet-fizetésre.

Fényképezőgép,
alkalmi vétel laposra ösz-szehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elszűléssel, ka-zetával, alkalmas minden-féle felvételekre csak 9 irt. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettákkal, lapda-exponálással, EGÉ-SZEN ÚJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképező-gép 60z objektívvel, fel-szereléssel együtt igen ol-csón, azonnal eladó. Va-dászfényvör, fényképező-gépet binoklet, hangszereket, műtárgyakat stb. veszok a legmagasabb áron egyzsin-tén mindent olcsón eladok és ujakra bacsacélok. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

UJDONSÁGI
GYULAI PÁL **DRAMATURGIAI DOLGOZATOK** (ét kötet). Ára tízve 16 korona. Díszkötésben 22 kor. Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedőse (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Urasági butor
Eladok és veszok; maha-goni hálószobákat, ebéd-lőket, szalonokat, rézbu-torokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyeget, függönyöket, üveg-és bronzcsillárokat, petro-leum-lámpákat, bronzszob-rokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Allandó nagy lakberendezés kiállítási! IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77. **Fükközlet nincsen.** 26618